

# Strategie komunitně vedeného místního rozvoje 2014 - 2020



Předkladatel:  
**Místní akční skupina Hustopečsko, o.s.**

Zpracovatel  
**Ing. Přemysl Pálka - manažer MAS**  
**Ing. Michal Zich - koordinátor ISÚ**

Konzultant  
**PhDr. Robert Terrich**

spolupráce  
**Netax Consulting s.r.o.**  
**Svazek obcí Modré Hory**

**OBSAH:**

<b>1. ÚVOD .....</b>	<b>3</b>
<b>2. ANALYTICKÁ ČÁST.....</b>	<b>9</b>
<b>4. STRATEGICKÁ ČÁST.....</b>	<b>64</b>

**Název projektu:**

Podpora vzniku strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro území MAS Hustopečsko

Číslo projektu: CZ.1.08/3.2.00/14.00251

Číslo operačního programu: CZ.1.08

Název operačního programu: OP Technická pomoc

## 1. ÚVOD

Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS Hustopečsko je koncipována jako střednědobý dokument, který formuluje rozvojové aktivity v období 2014 – 2020. Rozvoj území MAS v dlouhodobém horizontu vychází z posilování silných stránek regionu a postupné eliminaci rizik, které by byly příčinou stagnace.

Integrovaná strategie území MAS Hustopečsko pro období 2014–2020 (ISÚ) je hlavním nástrojem pro podporu rozvoje území MAS v daném programovém období EU a pro uplatnění komunitně vedeného místního rozvoje (CLLD).

ISÚ má čtyři základní části:

- 1) Základní rámec fungování MAS a popis území
- 2) Analytická část – zachycení situace v definovaném území
- 3) Strategická část – návrh rozvoje území a způsob naplňování strategie

Integrovaná strategie území (ISÚ) je navázána na programové rámce specifikující vazby ISÚ k jednotlivým operačním programům EU. Programové rámce jsou sdruženy do komplexního dokumentu Integrovaný akční plán rozvoje území MAS.

**Tvorba ISÚ probíhá kombinací komunitních přístupů a expertního zpracování výstupů a diskuzí místních aktérů. Tvorba započala v roce 2013. Realizační tým je tvořen manažery MAS a experty ze společnosti Netax Consulting s..ro. a Svazku Modré Hory.**

Úvodním krokem komunitního projednávání bylo **informování subjektů** v území o připravované ISÚ. Následně bylo v průběhu roku 2014 uskutečněno adresné **dotazníkové šetření** zacílené na objektivní zaznamenání názorů obyvatel území, představitelů municipalit, místních podnikatelů a neziskových organizací. Součástí dotazníkové šetření bylo získání spolupracujících osob a subjektů, které mají zájem o zapojení do tvorby ISÚ. Součástí komunitního projednávání byla činnost pracovních skupin a osobní setkání s občany a dalšími aktéry komunitní společnosti.

Pracovní skupiny jsou tvořeny zástupci skupin aktérů (obecních samospráv, podnikatelů, neziskových organizací, zájmových skupin občanů).

### 1.1 Základní identifikační údaje MAS Hustopečsko

základní identifikace subjektu	
MAS	MAS Hustopečsko
právní forma	spolek (dříve občanské sdružení)
identifikační číslo	22667229
sídlo MAS	Nádražní 1, 691 06 Velké Pavlovice
datum vzniku	17.8.2007
korespondenční adresa	Nádražní 1, 691 06 Velké Pavlovice
komunikace	info.mashustopecko@gmail.com +420 774 364 013 w8vxb7x
www stránky	www.mashustopecko.cz
bankovní spojení	255960636/0300

### 1.2 Základní údaje o území MAS Hustopečsko

základní identifikace území	
rozloha celkem	371,03 km <sup>2</sup>
počet obyvatel	36 939
počet obcí	29 obcí
hustota na km <sup>2</sup>	99,56 obyvatel/km <sup>2</sup>
správní sídla	Boleradice, Borkovany, Bořetice, Brumovice, Diváky, Horní Bojanovice, Hustopeče, Kašnice, Klobouky u Brna, Kobylí, Krumvíř, Křepice, Kurdějov, Morkůvky, Němčičky, Nikolčice, Popice, Pouzdřany, Starovice, Starovičky, Strachotín, Šakvice, Šitbořice, Uherčice, Velké Hostěradky, Velké Němčice, Velké Pavlovice, Vrbice Zaječí.

MAS Hustopečsko sdružuje celkem 29 členů, přičemž 10 členů je ze soukromého sektoru, 10 z veřejného a 9 zastupuje neziskový sektor.

MAS Hustopečsko je otevřený spolek, kde každý aktivní subjekt či fyzická osoba působící na území MAS má možnost se zapojit do komunitních aktivit.

### 1.2.1 Základní identifikace právnické osoby MAS Hustopečsko

#### **Orgány sdružení:**

- Valná hromada
- Statutární zástupci: předseda, místopředseda
- Programový výbor
- Výběrová komise
- Kontrolní a revizní komise

#### **výkonný orgán**

- **Manažer**
- Ing. Přemysl Pálka
- 
- účetní

#### **kontaktní osoby:**

- **Předseda MAS**  
Tomáš Bílek
- **Místopředseda MAS**  
Kamil Konečný

### 1.2.2 Popis místního partnerství MAS Hustopečsko

Při výběrů partnerů byly využity zkušenosti starostů jednotlivých obcí a jejich znalosti působení subjektů podnikatelské a neziskové sféry na území jejich obcí. Přizvány byly všechny subjekty, které se aktivně v regionu profilují a jejich činnost dává záruku, že dokážou také integrovat aktivity mezi různými sektory. Důraz byl kladen na různorodost v oblasti zásahu všech zájmových skupin v regionu Hustopečska.

Při výběru místního partnerství byla zvolena obecná kritéria:

- aktivita jednotlivých partnerů v oblasti jejich působení,
- zkušenosti při realizaci rozvojových projektů v území Hustopečska,
- iniciativa v oblasti aktivit komunitního spolčování a plánování,
- kreativita a schopnost zavádět inovace.

#### **Spolupráce a komunikace se subjekty je interní a externí:**

- Interní pravidla zahrnují aktivní jednání valných hromad, setkávání pracovních skupin, výborů a komisí.

- Externí komunikace zahrnuje veřejná setkávání se zástupci obcí a partnerských organizací, informování prostřednictvím webové stránky MAS. Zásadní pro práci MAS je osobní kontakt, konzultace a zveřejňování aktivit v zpravodajích obcí. Komunikace či veřejné prezentace na různých setkání (kulturní a společenské akce), dobrovolnická činnost.

### – 1.3 Historie MAS Hustopečsko a zkušenosti s rozvojem území

MAS Hustopečsko bylo založeno začátkem v roce 2007 jako partnerská organizace k zakládanému svazku obcí Mikroregion Hustopečsko. Aktéři se podíleli na zpracování pilotního dokumentu „Strategie rozvoje mikroregionu Hustopečsko.“

Přes dílčí úspěchy se nepodařilo plně zapojit do práce na rozvoji území rozhodující aktéry regionálního rozvoje, tj. podnikatele a neziskové organizace. Zástupci mikroregionu vyhodnotili metodu plánování a realizace dle podmínek LEADER jako vhodnou formu k rozvoji vyššího stupně spolupráce, a proto rozhodli o založení Místní akční skupiny (MAS).

Důvodem vzniku MAS bylo rozšíření akceschopnosti subjektu, který sdružoval municipality, proto převažovala dominantní orientace na zájmy jednotlivých obcí. Od počátku založení nového subjektu MAS Hustopečsko se podstatně zlepšila komunikace mezi zástupci obcí a veřejností v oblasti společných postupů při plánování a realizaci rozvoje území.

Příprava na založení MAS probíhala souběžně se vznikem dobrovolného svazku Mikroregionu Hustopečsko, kdy si zástupci MAS zajistili koordinátora činností. První iniciativa byla řízena zástupci veřejného sektoru, kteří na prvotních jednáních oslovili podnikatele a neziskové organizace a seznámili je s širokým programem regionálního plánování. V následných jednáních byly vytipováni potenciální účastníci MAS. Při výběru bylo přihlíženo k aktivitě jednotlivých partnerů, tak aby přispěli nejen k rozvoji vlastních odvětví, ale byli schopni realizovat partnerství všech subjektů.

Ustavující schůze valné hromady Místní akční skupiny Hustopečsko proběhla v roce 2007 a v témže roce 17.8.2007 byla MAS registrována. Souběh zakladatelských činností a nastavení priorit v oblasti přípravy rozvojových programů se projevilo organizačním útlumem aktivit MAS Hustopečsko. Nebyl realizován v letech 2009 -2014 SPL LEADER, ale aktivity byly zaměřeny na individuální projekty aktérů a podporu činnosti mikroregionu.

### ***Zkušenosti s rozvojem území***

Aktéři regionálního rozvoje podporující vznik Mikroregionu Hustopečsko iniciovali vznik svazku pěti obcí Modré Hory. Záměrem iniciativy, která vznikla v roce 2007 bylo aktivizovat zpracovatele vinné révy a vinaře k jednotné regionální politice, která by byla založena na propagaci konkrétních viničních tratích. Iniciativa byla inspirována projektem recesistické akce Republika Kraví Hora, která sdružuje zpracovatele vína v katastru dvou obcí.

Souběh akcí, které byly zacíleny na rozvoj cestovního ruchu zpomalil integraci členů MAS Hustopečsko. V průběhu minulých let se řada aktérů zapojila do místních aktivit a účastnila se individuálních projektů nebo se angažovali v jednotlivých obcích a občanských sdruženích.

Nové programovací období umožnilo MAS Hustopečsko angažovat 2 manažery, kteří využili své regionální zkušenosti pro přípravu samostatného rozvojového programu MAS. Pro další činnosti MAS využívá odborníky z regionu na dohodu o provedení práce či zapojuje studenty na praxi.

### 1.3.1 Aktivity a příprava ISÚ

Tvorba ISÚ probíhá kombinací komunitních přístupů a expertního zpracování výstupů a diskuzí místních aktérů. Tvorba započala v roce 2013. Realizační tým je tvořen manažery MAS a poradci sdružení v pracovních skupinách MAS.

Úvodním krokem komunitního projednávání bylo **informování subjektů** v území o připravované ISÚ v rámci programu Komunitního plánování PRV "Poznejme své území". Následně bylo na podzim 2013 uskutečněno plošné **dotazníkové šetření** sloužící objektivnímu zachycení názorů aktivních subjektů neziskových organizací, zástupců obcí a podnikatelské sféry v definovaném území, zde působících podnikatelů a neziskových organizací. Součástí šetření bylo i získání tipů a kontaktů na osoby i subjekty, které mají zájem o zapojení do tvorby ISÚ. Z těchto zájemců byly dle jejich sféry zájmů vytvořeny pracovní skupiny k připomínkování návrhů jednotlivých kapitol ISÚ.

Tvorbu analytické a návrhové části až do fáze návrhu aktivit na základě otevřeného sběru informací odsouhlasila 3. prosince 2013 valná hromada MAS Hustopečsko<sup>1</sup>. Rozvojová koncepce MAS Hustopečsko je dokumentem, který určuje, jak se bude rozvíjet partnerství v subregionu, jak budou integrovány společné cíle do rozvojové strategie a nastiňuje oblasti rozvoje komunitní společnosti.

Úvodní setkání se uskutečnilo v průběhu srpna 2013 (6, 13, 20). Cílem byla rozprava nad výsledky zjištění v analytické části a rozvíjení navržených priorit a cílů.

V průběhu roku 2014 v rámci programu se návrhovou stránkou ISÚ zabývalo 21 představitelů obcí a místní komunity v území MAS. Celkem bylo uskutečněno 29 výjezdních aktivit komunitního plánování. Zároveň byly iniciovány zástupci společenských a zájmových organizací k předkládání návrhů a připomínek ke stanoveným prioritám a cílům ISÚ.

**Aktivít pracovních skupin** je klíčovým prvkem tvorby ISÚ. Pracovní skupina je tvořena zástupci různých skupin aktérů (zástupci obecních samospráv, podnikatelů, neziskových organizací, zájmových skupin občanů). Reprezentativní skupina zástupců komunity se v průběhu zpracování ISÚ vyjadřovala k územní analýze a referenčním hlasováním určovala priority a podílela se na plánování rozvojové činnosti formou předkládání návrhů projektů. V rámci projektu podpořeného Jihomoravským krajem "Pomáhejme svému území" byly připraveny tři pracovní schůzky zástupců zájmových a neziskových organizací, které se angažují v místní komunitě.

<sup>1</sup> Zápis z valné hromady, MAS Hustopečsko, 3.12.2013

Byly ustanoveny celkem tři pracovní skupiny, které vznikly v procesu komunitního plánování. Komunitně vedená strategie připravila veřejné setkání s občany - diskuzní fóra, kde se veřejnost mohla vyjádřit k rozvoji regionu. Témata setkání byla zvolena průřezově, neresortně, tak aby obsáhla regionální rozvoj a celospolečenský vývoj posledních let. Komunitní plánování bylo představeno veřejnosti a z aktivních účastníků ustanoveny pracovní skupiny. Souběžně byly v cílovém regionu rozeslány dotazníky obcí, neziskovým organizacím a podnikatelským subjektům. V průběhu komunitního plánování za účasti veřejnosti byly formulovány jednotlivé body SWOT analýzy na základě znalosti území a otevřeně diskutovány s účastníky, na dalších setkáních byly utříděny a upraveny v ustanovených pracovních skupinách. Odborníci v pracovních skupinách určili na základě objektivních metod priority navrhovaných aktivit a problémových okruhů, které je nutno vyřešit.

Získané informace byly vedením projektového zpracovány. Hodnocení a určení priorit je zahrnuto v analýze SWOT dle jejich významu pro řešení. V pracovních skupinách byly projednány a navrženy strategické postupy. Zvolen byl jednoznačně generický postup založení strategie na využití příležitostí pro potlačení slabých stránek stavu regionu. V tomto postupu pak byly v pracovních skupinách navrženy priority Oblastí podpory a dalšího rozvoje. Jejich zpracování pokračovalo v Programovém výboru za facilitace a řízení procesu manažerem. Zároveň byl a z otevřených zdrojů dopracovány informace v analytické části.

Opatření, která nebyla v souladu s analýzou území, byla upravena nebo přiřazena k hlavním cílům jako podpůrné aktivity. Principem tvorby Oblastí podpory bylo zapojení veřejnosti i odborníků do širší diskuze zacílené na rozvoj definovaného území. Veškerá jednání byla veřejná s důrazem na možnou účast všech občanů, kteří projeví zájem o rozvoj regionu. Formou sběru informací prostřednictvím dotazníků byly identifikovány aktivity jednotlivých aktérů komunitního plánování. Určením priorit rozvoje a oblastí, které potřebují podporu jsou dále určeny aktivity, které svým rozsahem a společenským dopadem zasáhnou maximálně region a jeho obyvatele. Klíčem pro určení priorit podpory byl prvkem integrace a dopadu aktivity na místní komunitu.

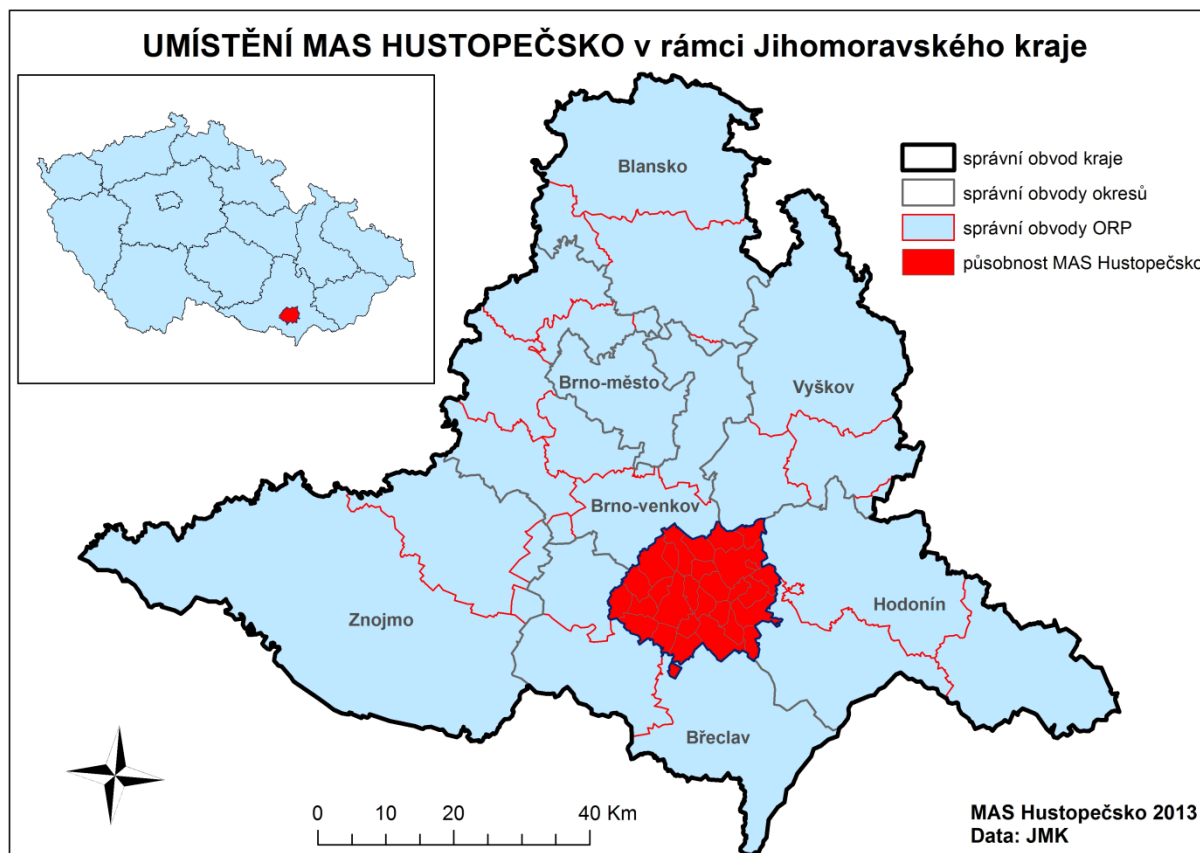


## 2. ANALYTICKÁ ČÁST

Na začátku analytické části je popsána geografická poloha Místní akční skupiny (MAS) a její historie. Dále jsou zmapovány přírodní podmínky a ochrana krajiny v území. Následně pomocí tabulek, grafů a kartogramů je popsána aktuální společenská situace v obcích MAS Hustopečsko. Data a vývojové trendy jsou porovnávány s krajskou a národní úrovní. Tato část práce blíže mapuje situaci v oblastech: demografie, trhu práce, hospodářství, služeb a občanské vybavenosti, dopravy, technické infrastruktury a územního plánování a cestovního ruchu. Závěrem této části jsou vytvořeny jednotlivé SWOT analýzy podle schválených oblastí podpory.

### 2.1 Poloha a historie

Obce MAS Hustopečsko disponují výhodnou geografickou polohou v jihovýchodní části České republiky. V blízkosti se nachází města Břeclav, Hodonín, Brno, dále Bratislava, Vídeň a Olomouc. Území se podle principů mezinárodní klasifikace NUTS spadá do NUTS II Jihovýchod, NUTS III Jihomoravský kraj a NUTS IV Břeclav. Z hlediska administrativního členění České republiky kopíruje hranici správního obvodu obce s rozšířenou působností (ORP) Hustopeče, ke kterému byla připojena obec Zaječín, spadající pod ORP Břeclav (viz. obr. 1).



Obr. 1: Poloha MAS Hustopečsko v rámci JMK (zdroj: vlastní zpracování, 2013)

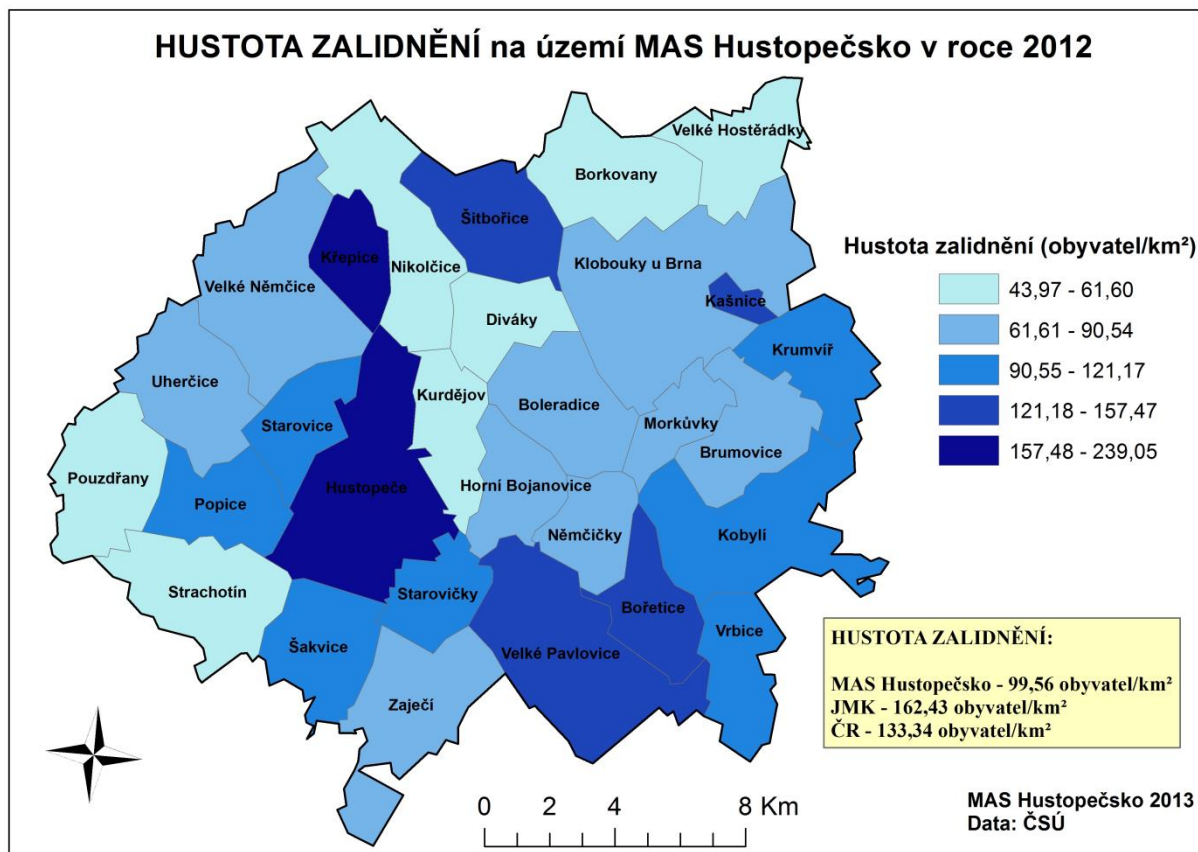
Na území se nachází celkem 29 obcí, jmenovitě Boleradice, Borkovany, Bořetice, Brumovice, Diváky, Horní Bojanovice, Hustopeče, Kašnice, Klobouky u Brna, Kobylí, Krumvív, Křepice, Kurdějov, Morkůvky, Němčíčky, Nikolčice, Popice, Pouzdřany, Starovice, Starovičky, Strachotín, Šakvice, Šitbořice, Uherčice, Velké Hostěrádky, Velké Němčice, Velké Pavlovice, Vrbice a Zaječí. Celkem zde žije 36 939 obyvatel na 371,03 km<sup>2</sup>, což činí hustotu zalidnění 99,56 obyvatel/km<sup>2</sup>. Hustota zalidnění v Jihomoravském kraji je 162,33 obyvatel/km<sup>2</sup> a v České republice 133,34 obyvatel/km<sup>2</sup>. Z toho lze usoudit, že hustota zalidnění je spíše průměrná až podprůměrná (viz. tab. 1). Mezi nejhustěji obydlené obce patří Hustopeče a Křepice, naopak nejmenší hustota zalidnění je na území obcí Borkovany, Diváky, Kurdějov, Nikolčice, Pouzdřany, Strachotín a Velké Hostěrádky (viz. obr. 2).

**Tab. 1:** Počet obyvatel, rozloha a hustota zalidnění na území MAS Hustopečsko k 31.12.2012

Název obce	Počet obyvatel	Rozloha (km <sup>2</sup> )	Hustota zalidnění (obyvatel/km <sup>2</sup> )
Boleradice	901	12,12	74,34
Borkovany	774	13,94	55,52
Bořetice	1 306	9,04	144,47
Brumovice	942	10,51	89,63
Diváky	523	8,49	61,60
Horní Bojanovice	659	8,37	78,73
Hustopeče	5 883	24,61	239,05
Kašnice	225	1,56	144,23
Klobouky u Brna	2 414	31,27	77,20
Kobylí	2 102	21,04	99,90
Krumvív	1 160	10,13	114,51
Křepice	1 322	6,72	196,73
Kurdějov	408	9,28	43,97
Morkůvky	448	6,75	66,37
Němčíčky	629	7,78	80,85
Nicolčice	815	16,07	50,72
Popice	960	9,99	96,10
Pouzdrany	753	13,58	55,45
Starovice	889	8,19	108,55
Starovičky	822	8,58	95,80
Strachotín	795	14,18	56,06
Šakvice	1 358	11,9	114,12
Šitbořice	1 929	12,25	157,47
Uherčice	1 027	13,6	75,51
Velké Hostěrádky	490	10,58	46,31
Velké Němčice	1 754	21,99	79,76
Velké Pavlovice	3 076	23,25	132,30
Vrbice	1 139	9,4	121,17

Zaječí	1 436	15,86	90,54
<b>Název obce</b>	<b>Počet obyvatel</b>	<b>Rozloha (km<sup>2</sup>)</b>	<b>Hustota zalidnění (obyvatel/km<sup>2</sup>)</b>
<b>MAS Hustopečsko</b>	<b>36 939</b>	<b>371,03</b>	<b>99,56</b>
<b>JMK</b>	<b>1 168 650</b>	<b>7 195,00</b>	<b>162,43</b>
<b>ČR</b>	<b>10 516 125</b>	<b>78 866,00</b>	<b>133,34</b>

Zdroj: ČSÚ 2013, vlastní zpracování



**Obr. 2:** Hustota zalidnění na území MAS Hustopečsko v roce 2012 (zdroj: ČSÚ 2013)

MAS Hustopečsko byla založena v roce 2007. Územní působnost byla určena na základě podobného historického vývoje. Území spojuje pěstování vinné révy a sadařství, pro které bylo rozhodující zdejší teplé a suché klima vytvářející ideální podmínky. Dalším faktorem je velké množství podobných lidových tradic a zvyků vycházejících ze specifík místního života. V neposlední řadě logiku vytyčenému území dává i téměř totožná hranice s ORP Hustopeče.

## 2.2 Přírodní podmínky

### *Geologie a reliéf*

Hlavní vliv na horninové prostředí i reliéf dnešního Hustopečska mělo alpínsko-himalájské vrásnění. Převážná část území je tvořena tercierními písky a jíly a tercierními horninami zvrásněnými alpínsko-himalájským vrásněním (pískovci a břidlicemi). V jihovýchodní části byly identifikovány strukturní zlomy. V jihozápadní a severní části Hustopečska a v poměrně

široké oblasti mezi Hustopečemi a Klobouky se nachází kvartérní usazeniny (hlíny, spraše, písky a štěrky).

Geomorfologicky spadá většina MAS Hustopečska do provincie Západní Karpaty, na jih území zasahuje provincie Západopanonská pánev. Území se skládá z několika geomorfologických jednotek – Ždánického lesa, Kyjovské pahorkatiny, na severozápadní okraj zasahuje Dyjsko-svratecký úval, jih a jihozápad náleží do Dolnomoravského úvalu (provincie Západopanonská pánev).

Podle údajů České geologické služby se chráněná ložisková území nacházejí v katastrech obcí Krumvíř, Borkovany (v obou obcích zemní plyn) a Velké Pavlovice (cihlářské suroviny). Výhradní ložisko cihlářských hlín leží na katastru Hustopečí (v současné době je ovšem již netěží) a Velkých Pavlovic, kde byla těžba zastavena; v lokalitě Išperky u Velkých Pavlovic je známo ložisko cihlářských surovin, ty však – pravděpodobně i s ohledem na tamní viniční tratě – dosud těženy nebyly. U Krumvíře těží společnost Moravské naftové doly ropu a zemní plyn (těžba na části ložiska byla ukončena, na části těžba pokračuje).

Sesuvy půdy mohou být podle České geologické služby potenciálně ohroženy některé drobné lokality v katastrech obcí i mimo ně. Jako aktivní body a plochy sesuvů však byla označena jen malá část z nich – v katastrech obcí Křepice, Nikolčice, Horní Bojanovice, Kobylí, Uherčice. Dopad na zastavěná území mohou mít sesuvy v Nikolčicích, Horních Bojanovicích, Kobylí, Kurdějově a Zaječí.

### ***Klima***

Jihomoravský kraj je podnebně ovlivněn vertikální členitostí území, polohou vzhledem k převládajícím větrům a otevřeností k jihu. Většina kraje – včetně Hustopečska – spadá do teplé klimatické oblasti. Tato oblast je ještě charakteristická dlouhým, teplým létem a krátkou, mírnou zimou.

Jedinou meteorologickou stanicí na území Hustopečska jsou Velké Pavlovice. Z důvodu absence další stanice byly pro nastínění základních klimatických podmínek použity údaje pouze z této stanice; dochází tím sice k určitému zkreslení (průměrné hodnoty budou vzhledem ke kopcovité východní části území o něco nižší), ale pro vytvoření pouze všeobecné představy není toto zkreslení relevantní. Hodnoceny byly dlouhodobé normály klimatických hodnot za období 1961–1990.

Hustopečsko je poměrně teplá oblast. Jihomoravský kraj patří k teplejším krajům ČR, dlouhodobá průměrná roční teplota se pohybuje mezi 6 – 10°C. Hustopečsko se řadí spíše do vyšší části tohoto intervalu (podle údajů ČHMÚ je průměrná roční teplota ve Velkých Pavlovicích je 9,3 °C). V nejteplejším měsíci roku, červenci, se dlouhodobé roční teploty v kraji pohybují v rozmezí 16 – 18°C, ve Velkých Pavlovicích je to 19,4 °C. Naopak v nejchladnějším měsíci lednu to je pouze -2 až -3 °C v kraji a -1,9 °C na území MAS.

Z pohledu množství srážek je oblast dosti suchá, průměrný úhrn srážek 490,0 mm tvoří jen přibližně tři čtvrtiny průměru ČR. Nejdeštivějšími měsíci jsou červen, červenec a květen (přibližně 50 – 75 mm za měsíc); nejsušší jsou leden, únor a březen, kdy spadne za měsíc méně než 25 mm. Za tři nejsušší měsíce tedy padne přibližně třetina srážek jako za tři měsíce

s nejhojnějšími srážkami. Sněhová pokrývka trvá na většině území velmi krátce a dosahuje malých výšek.

Nejdéle svítí slunce v červenci (252,1 h), červnu (228,6 h) a srpnu (více než 220 hodin měsíčně), nejméně v prosinci, lednu a listopadu (40 – 60 hodin měsíčně). V zimních měsících je tedy množství slunečního svitu přibližně pětina.

Průměrnou teplotou a trváním slunečního svitu jsou Velké Pavlovice (a generalizovaně tedy také Hustopečsko) v rámci ČR nadprůměrné, srážkové úhrny jsou ovšem dosti malé.

Údaje o znečištění ovzduší jsou dostupné pouze za okres Břeclav jako celek. V rámci kraje jsou měrné emise (množství znečišťujících látek na obyvatele) tuhých látek, tj. zejména prachu, podprůměrné; mezi okresy kraje jsou druhé nejnižší. Stejnou pozici zaujímá okres Břeclav, i co se týče emisí oxidu siřičitého (SO<sub>2</sub>). Emise oxidů dusíku (NO<sub>x</sub>) a oxidu uhelnatého (CO) jsou jen mírně nadprůměrné oproti krajským hodnotám.

Podle Integrovaného registru znečištění jsou největšími znečišťovateli v území zemědělské podniky, které vypouštějí do ovzduší čpavek. Sestupně podle množství vypouštěné látky jsou to následující podniky (stav v roce 2012): ZEMOS a.s. – provozovna Velké Němčice, ZEMAX Šitbořice, a.s., JAVE PORK a.s. – provozovna Velké Němčice, ZEMOS a.s. – provozovna Uherčice a Zemědělské družstvo Bořetice.

### ***Hydrosféra***

Významnějšími toky odvodňujícími území MAS Hustopečsko jsou Svratka a Trkmanka; území náleží do povodí Dyje, resp. Moravy. Podle údajů Výzkumného ústavu vodohospodářského jsou vodní toky nadprůměrně znečištěny – kvalita vody v řece Trkmance spadá do páté třídy, tedy nejvíce znečištěná voda. Jakost vody ve Svratce byla jen o jednu třídu lepší. Kvalita vody v řece Dyji protékající Novými Mlýny byla střední (3. třída).

Na území MAS se kromě vodního díla Nové Mlýny, které tvoří část jeho hranice, nenacházejí žádné zvláště významné vodní nádrže.

Pitná voda je odebírána pouze z podzemních zdrojů. Ochranná pásma vodních zdrojů se nacházejí u Uherčic (včetně dvou odběrných míst) a Klobouků u Brna, ochranné pásmo přírodních léčivých zdrojů zasahuje ze severu na katastr obcí Křepice, Nikolčice a Šitbořice. Na území MAS se nenachází žádná Chráněná oblast přirozené akumulace vod (CHOPAV).

Povrchovou vodu odebírají společnosti Agroklimus Velké Němčice a PPS Agro Strachotín. Obě odběrná místa jsou poměrně malá, v roce 2004 odebralo každé z nich méně než 500 tis. m<sup>3</sup> vody. Odpadní vody do povrchových vod vypouští řada subjektů, většina z nich má vlastní ČOV.

### ***Pedosféra***

V okolí Hustopečí se nacházejí pelosoly, tedy velmi těžké půdy, které vznikly na třetihorních jílovcích, mají středně hluboký humusový horizont. Značnou část území, zejména na Kloboucku a Velkopavlovicku, částečně také na Hustopečsku, pokrývají černozemě. Utvořily se na spraších a třetihorních jílech a píscích. Jsou středně těžké, s vysokým obsahem humusu a neutrální reakcí. V oblasti mezi Horními Bojanovicemi a Morkůvkami a západně od Klobouk se nacházejí pararendziny, lehčí až středně těžké půdy se středním obsahem humusu a neutrální reakcí, vázané na tamější pískovcové podloží. Mezi Hustopečemi a Klobouky leží

ostrůvek hnědozemí. To jsou středně těžké půdy, jejich reakce je slabě kyselá a obsah humusu příznivý. U Šakvic by identifikován drobný výskyt nivních půd, tj. půd vzniklých na říčních naplaveninách. Obsah humusu v nivních půdách je střední, prohumózněny však bývají poměrně hluboko; reakce půdy je většinou slabě kyselá až neutrální.

Území je intenzivně zemědělsky využíváno. V nedávné socialistické minulosti však bylo provedeno mnoho činností, které způsobily vážné škody na půdním fondu v celé ČR. Největší hrozbou pro půdu je člověkem vyvolaná zrychlená větrná a vodní eroze, kterou je ohroženo nejméně 50 % půd rovnoměrně rozmístěných po celé republice. Je to způsobeno tím, že přes 70 % zemědělského půdního fondu leží na svažitéch pozemcích (z toho polovina na svazích o sklonu větším než 5°). Dnes se prosazuje trend extenzifikace půdy, což je asi nejúčinnější opatření proti její erozi. Rovněž negativně na půdu působí používání přemíry umělých hnojiv. Používání umělých hnojiv se ovšem díky restrukturalizaci zemědělské výroby v 90. letech velmi snížilo, což se na vlastnostech půdy projevilo pozitivně. V současnosti je velká poptávka po ekologických výrobcích, u kterých se zakazuje používání umělých hnojiv při jejich pěstování. Poslední škodlivou složkou půd jsou kyselé deště, které způsobují jejich zvýšenou kyselost (až 2 – 3 pH) a následnou neúrodnost.

### ***Biosféra***

Fytogeograficky se oblast řadí k panonskému termofytku, která je typická teplomilnou květenou. Na území zasahují pouze dvě jednotky (podokresy), a to Hustopečská pahorkatina a Dyjsko-svratecký úval.

Potenciální přirozenou vegetací centrální části MAS Hustopečsko jsou sprašové doubravy, v okrajových částech prvosenková dubohabřina. Na některých menších plochách je vzhledem k tamním specifickým podmínkám jiná potenciální přirozená vegetace – v okolí Velkých Pavlovic a Pouzdřan jilmová jasenina; u Zaječí, Starovic, Boleradic a Krumvíře mahalebková a nebo dřínová doubrava; v okolí Velkých Němčic jilmová doubrava a střemchová jasenina.

Téměř na celém území se nachází krajiny plošin a pahorkatin, v severní a jižní část také krajiny rovin. Jihozápadní okraj území přiléhající k Novomlýnským nádržím je tvořen krajinami širokých říčních niv.

## **2.3 Ochrana přírody a krajiny**

Ochrana cenných přírodních hodnot je řešena vyhlášením zvláště chráněných území (ZCHÚ), podle rozlohy dané lokality se ZCHÚ dělí na velkoplošná – národní park, chráněná krajinná oblast – a maloplošná – národní přírodní rezervace, národní přírodní památka, přírodní rezervace, přírodní památka. Biologickou rozmanitost území ochraňují biosférické rezervace UNESCO. V rámci Evropské unie existuje soustava chráněných území NATURA 2000. Na Hustopečsku se nenachází žádná velkoplošná ZCHÚ ani biosférická rezervace. Absence významných chráněných území však zjednodušuje využívání krajiny, které tak není omezováno přísnými předpisy.

Na území MAS se nachází celkem 11 maloplošných ZCHÚ o celkové rozloze 1 145,5 ha. Jedná se o jednu národní přírodní rezervaci (NPR), osm přírodních rezervací (PR) a dvě přírodní památky (PP). Nejčastějším objektem ochrany jsou stepní a lesostepní ekosystémy,

ve dvou případech jsou chráněny doubravy, kromě toho také mokřad a umělá přehradní nádrž (tato PR leží na území MAS pouze zčásti). Podrobněji jsou maloplošná chráněná území charakterizována v tab. 2.

V několika obcích stojí památné stromy – v Boleradicích a Němčičkách jeřáb oskeruše (v Němčičkách jsou tyto stromy dva), v Divákách dub letní a dřevovec trojtrnný, v Šitbořicích dvě lípy velkolisté.

**Tab. 2: Maloplošná zvláště chráněná území na území MAS Hustopečsko v roce 2012**

Název	Rozloha (ha)	Důvod ochrany	Katastr obce
NPR Pouzdřanská step-Kolby	47,1	Travnatá kavylová step s významnou květenou, výskyt kobylky saga, šípáková doubrava	Pouzdrány, Uherčice
PR Hrádek	11,2	Zbytek lesostepních společenstev	Morkůvky
PR Kamenný vrch	6,0	Opuštěná pastvina s teplomilnou květenou	Kurdějov
PR Louky pod Kumstátem	3,7	Svahové louky s bohatým výskytem katránu tatarského	Krumvíř
PR Nosperk	10,9	Mozaika rozličných typů dobav	Němčičky
PR Roviny	26,3	Zachovalá buková doubrava	Diváky
PR Velký Kuntínov	11,6	Lesostepní společenstva - lokalita včelníku rakouského	Boleradice
PR Věstonická nádrž	1017,0	Umělá přehradní nádrž se soustavami ostrůvků, bohaté hnízdiště a shromaždiště vodních ptáků	Pouzdrány, Strachotín
PR Zázmoníky	4,9	Ukázka lesostepních společenstev	Bořetice
PP Plácky	3,3	Mokřad s cennou slanomilnou vegetací	Velké Němčice

Zdroj: ÚAP ORP Hustopeče 2013, vlastní zpracování

Významné mokřady se nacházejí na jihozápadním okraji území. Jedná se o část mokřadů Dolního Podyjí v okolí Novomlýnských nádrží a části dolního toku Svratky.

V roce 2000 byl sepsán dokument s názvem NATURA 2000. **Je to soustava mezinárodně chráněných území Evropské unie, která má za úkol maximálně dbát na ochranu vybraných oblastí v jednotlivých členských státech.** Zaměřuje se na ochranu dvou oblastí. První se týká ochrany volně žijících ptáků (tzv. směrnice o ptácích č. 79/409/EHS) a druhá se týká ochrany přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (tzv. směrnice o stanovištích č. 92/43/EHS). V květnu roku 2004 se Česká republika svým vstupem do EU zavázala dodržovat ochranu vymezených území dle tohoto dokumentu.

Evropsky významných lokalit existuje na území MAS Hustopečsko deset; některé z nich přesahují jeho hranice. Celková výměra těchto lokalit – i mimo území MAS – je 5 902,8 ha. Ptačí oblasti na území Hustopečska zasahují pouze dvě. Jejich rozloha činí 2 459,9 ha, na Hustopečsku však leží jen jejich malá část (viz. tab. 3).

**Tab. 3: Navržené evropsky významné lokality (EVL) a ptačí oblasti soustavy NATURA 2000 týkající se území MAS Hustopečsko v roce 2012**

Název EVL	Rozloha (ha)	Předmět ochrany	Katastrální území*
Kamenný vrch u Kurdějova	103,6	Suché trávníky a facie křovin, stepní trávníky	Hustopeče, Kurdějov
Kuntínov	661,5	Stepní trávníky, dubohabřiny, doubravy	Boleradice, Bořetice, Brumovice, Kobylí, Morkůvky, Němčičky
Louky pod Kumstátem	3,6	Hadinec nachový, koniklec velkokvětý	Krumvíř
Mikulovický les	153,5	Stepní doubravy	Křepice
Niva Dyje	3249,0	Vodní nádrže, nivní louky, sečené louky, lužní lesy	Zaječí
Ochůzky-Nedánov	472,3	Suché trávníky a facie křovin, dubohabřiny, stepní doubravy	Boleradice, Klobouky u Brna
Pouzďranská step-Kolby	180,8	Stepní trávníky, dubohabřiny, stepní doubravy	Pouzďřany, Uherčice
Přední kout	692,8	Suché trávníky a facie křovin, stepní trávníky, dubohabřiny, stepní doubravy	Boleradice, Diváky, Horní Bojanovice, Hustopeče, Kurdějov, Nikolčice
Rumunská bažantnice	92,2	Slané louky, lužní lesy	Nikolčice
Vranovický a Plačkův les	293,5	Vodní nádrže, lužní lesy	Pouzďřany, Uherčice
Název ptačí oblasti	Rozloha (ha)	Předmět ochrany	Katastrální území*
Hovoransko-Čejkovicko	1412,7	Pěnice, strakapoud, strnad, ťuhák	Kobylí
Střední nádrž Vodního díla Nové Mlýny	1047,2	Husy, orel mořský, rybák a další	Pouzďřany, Strachotín

\* pouze obce MAS Hustopečsko

Zdroj: AOPK ČR 2013, vlastní zpracování

## 2.4 Demografie

**Demografie** je vědní obor, který **zkoumá reprodukci lidských populací**. Předmětem jejího studia je **demografická reprodukce** = obnova lidských populací rozením a vymíráním. **Změny počtu obyvatel a populační přírůstek** jsou tedy **základními tématy demografie**. Početní stav obyvatelstva přímo ovlivňují: proces porodnosti (narození), úmrtnosti (úmrť) a prostorová mobilita (stěhování).

**Tab. 4: Vybrané demografické údaje MAS Hustopečsko v letech 2001-2012 (k 31.12.2012)**

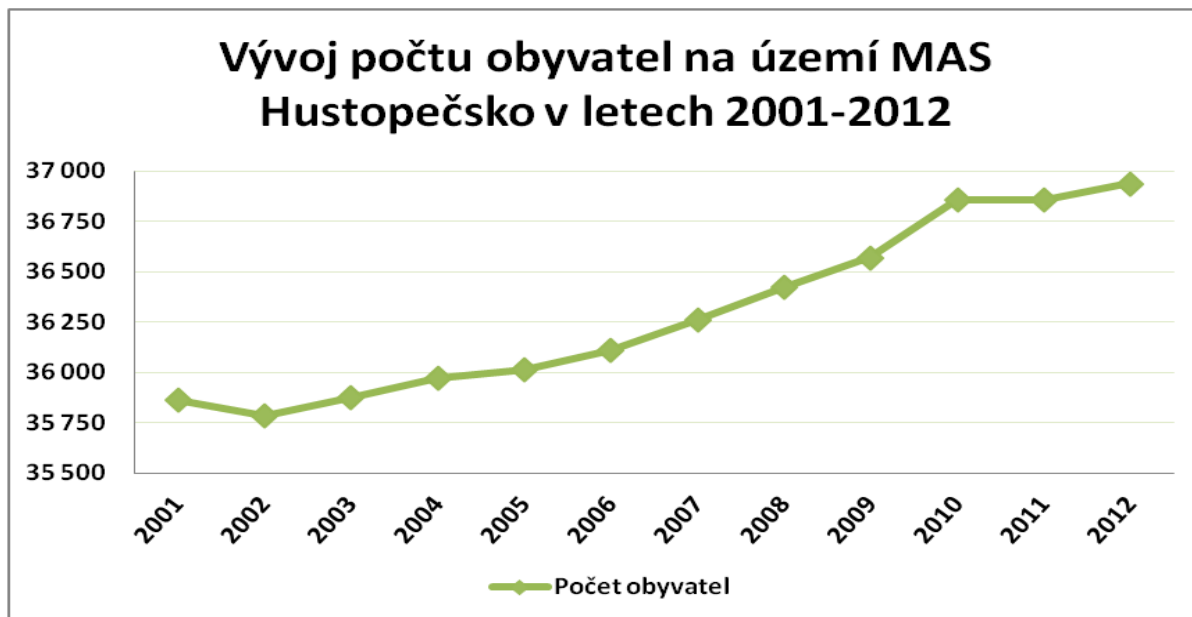
Rok	Narození	Zemřelí	Přistěhovalí	Vystěhovalí	Přirozený přírůstek	Migrační přírůstek	Celkový přírůstek	Počet obyv. (31.12.)
2001	282	341	640	553	-59	87	28	35 864



2002	284	373	632	621	-89	11	-78	35 786
2003	311	334	681	570	-23	111	88	35 874
2004	351	330	674	596	21	78	99	35 973
2005	303	356	700	605	-53	95	42	36 015
2006	339	377	766	633	-38	133	95	36 110
2007	355	337	819	685	18	134	152	36 262
2008	359	333	780	647	26	133	159	36 421
2009	408	354	789	693	54	96	150	36 571
2010	444	336	841	660	108	181	289	36 860
2011	353	347	753	621	6	132	138	36 855
2012	365	381	830	730	-16	100	84	36 939

Zdroj: ČSÚ 2013, vlastní zpracování

Počet obyvatel na území MAS Hustopečsko se od roku 2001 (s výjimkou roku 2002) postupně mírně zvyšuje, celkově za 12 let vzrostl o 1 075 obyvatel, tj. o 2,91 % (viz. obr. 3). Hodnoty jsou ovšem mírně zkresleny, reálný počet obyvatel žijících na území MAS je pravděpodobně vyšší. Lidé žijící fyzicky na Hustopečsku totiž v mnoha případech mají nahlášený trvalý pobyt mimo území MAS. Tento problém je zjevný například v Hustopečích. Obce tím přicházejí o příjmy z daní, na druhé straně jim rostou výdaje, například v oblasti odpadů. Dalším úskalím může být obsazování školce, kdy se velice těžko dokazuje reálná potřeba míst ve školce, když podle statistik je počet dětí menší, než je tomu ve skutečnosti.



Obr. 3: Vývoj počtu obyvatel na území MAS Hustopečsko (zdroj: ČSÚ 2013)

Ač vývoj počtu narozených dětí (viz. obr. 4) ve sledovaném období prochází drobnými výkyvy, lze konstatovat, že má rostoucí tendenci. Celkově se za 12 let zvedl o 83 narozených, což je nárůst o 22,73 %. Nejméně narozených bylo v roce 2001 a 2005, naopak nejvíce dětí se

narodilo v letech 2009 a 2010, po kterých přišel pokles, ale od roku 2002 se počet narozených nedostal pod hranici 300 dětí.



**Obr. 4:** Vývoj počtu narozených na území MAS Hustopečsko (zdroj: ČSÚ 2013)

Vývoj počtu zemřelých prochází nepravidelnými výkyvy, jak lze vidět na obr. 5. Za 12 let došlo k nárůstu o 40 úmrtí, tj. 10,49 %. Nejvyšší počet úmrtí v období 2001-2012 byl zaznamenán v letech 2002 a 2006, kdy počet zemřelých přesáhl počet 370, v roce 2012 dokonce 380. Naopak nejmenší počty byly v letech 2003, 2004, 2008 a 2010, kdy nebyla překročena hranice 340 úmrtí.



**Obr. 5:** Vývoj počtu zemřelých na území MAS Hustopečsko (zdroj: ČSÚ 2013)

Počet přistěhovaných obyvatel na území MAS Hustopečsko má rostoucí tendenci, jak lze vidět na obr. 6. Během sledovaných 12 let přibylo 190 obyvatel, tj. zvýšení o 22,89 %. Nejméně se přistěhovalo v letech 2001 a 2002, kdy nebyla překročena hranice 650 příchozích

osob, oproti tomu v letech 2007, 2010 a 2012 přišlo na území MAS přes 800 osob. Lákadlem především pro mladší generaci mohou být menší pořizovací náklady na bydlení, v případě starší generace představa klidného prožití důchodového věku na venkově.



**Obr. 6:** Vývoj počtu přistěhovalých na území MAS Hustopečsko (zdroj: ČSÚ 2013)

Počet vystěhovalých ve sledovaném období má rostoucí trend (viz. obr. 7). Za 12 let došlo ke zvýšení o 177 osob, což činí zvýšení emigrace o 24,25 %. Nejméně obyvatel odešlo v roce 2001 (550), nejvíce v roce 2012, kdy se počet vyšplhal na 730 osob. V dnešní době je nejčastějším důvodem pracovní emigrace, kdy jedinec jde bydlet tam, kde dostane pracovní místo. Následkem toho odchází většinou mladí lidé s kvalitním vzděláním.



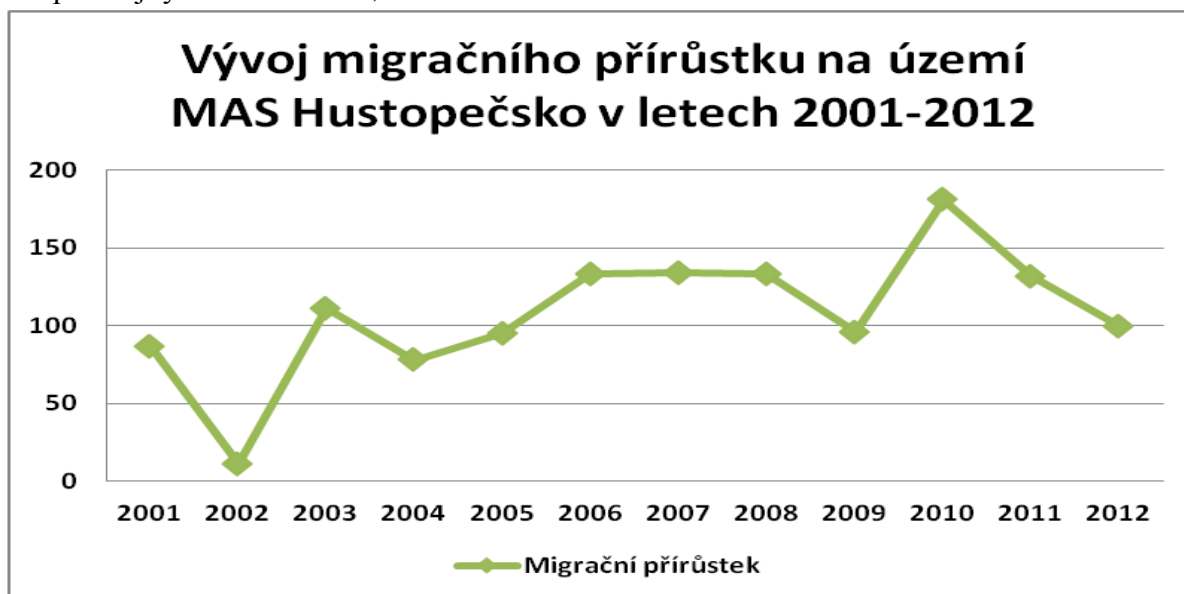
**Obr. 7:** Vývoj počtu vystěhovalých na území MAS Hustopečsko (zdroj: ČSÚ 2013)

Přirozený přírůstek nám ukazuje, jaký je rozdíl mezi narozenými a zemřelými. Z obr. 8 lze vyčíst, že vývoj ve sledovaném období je proměnlivý. V letech 2001, 2002, 2005, 2006 a 2012 byl přirozený přírůstek (úbytek) záporný, což znamená, že počet zemřelých převyšoval počet narozených. Vůbec nejhorší situace nastala v roce 2002, kdy jeho hodnota klesla na – 90 osob. V ostatních letech byl přirozený přírůstek kladný, tj. počet narozených převyšoval počet zemřelých. Maxima bylo dosaženo v roce 2010, kdy přirozený přírůstek na území MAS Hustopečsko činil 110 osob.



**Obr. 8:** Vývoj přirozeného přírůstku na území MAS Hustopečsko (zdroj: ČSÚ 2013)

Migrační (mechanický) přírůstek/úbytek nám udává rozdíl mezi přistěhovanými a vystěhovanými. Na obr. 9 je vidět, že ve sledovaném období se ukazatel nedostal do záporných hodnot, což znamená, že v každém roce se do území přistěhovalo více osob, než se z něj vystěhovalo. Migračního přírůstek má mírně stoupající tendenci, došlo k nárůstu o 13 obyvatel, tj. o 13 %. Nejmenší hodnoty bylo dosaženo v roce 2002, kdy přírůstek činil 11, naopak nejvyšší v roce 2010, a to 181.



**Obr. 9:** Vývoj migračního přírůstku na území MAS Hustopečsko (zdroj: ČSÚ 2013)

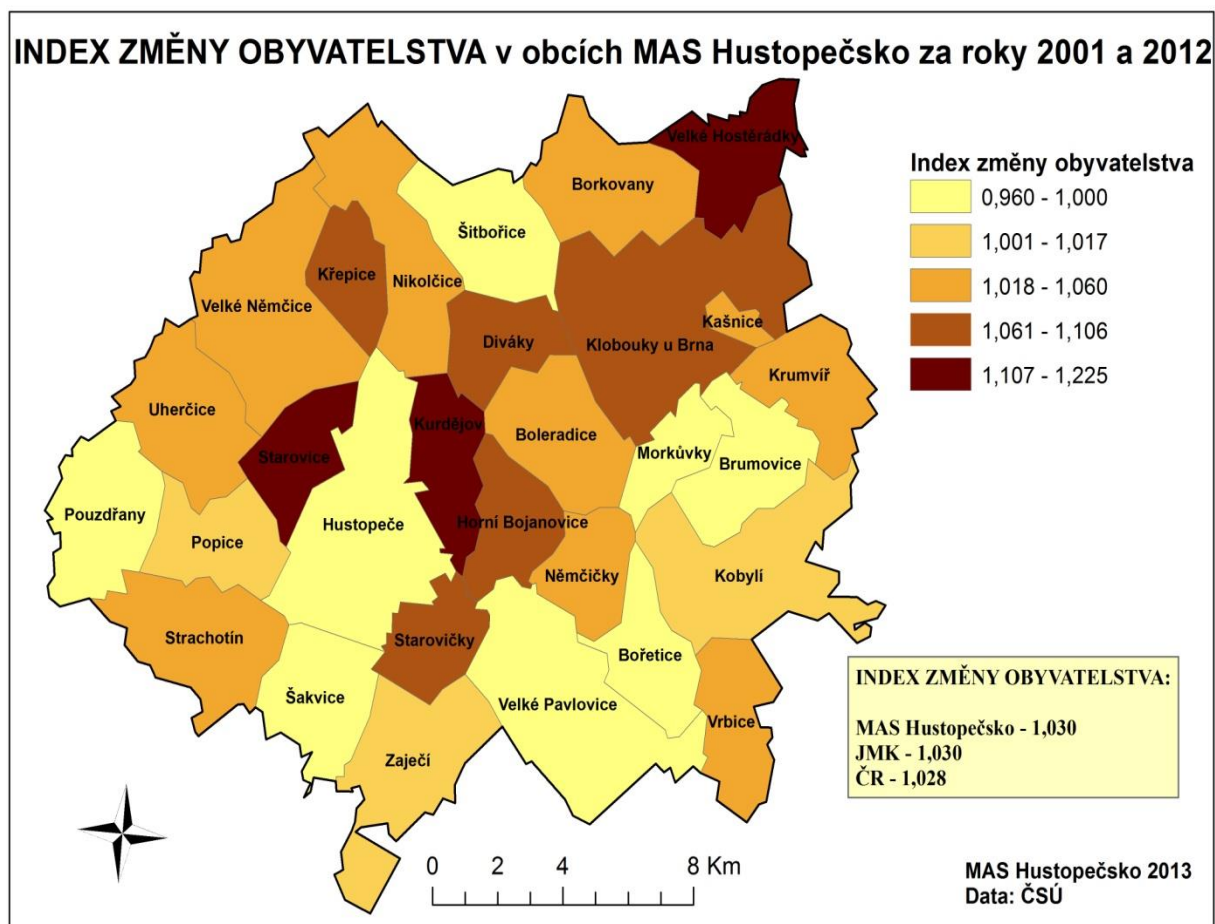
Vývoj celkového přírůstku získáme sečtením přirozeného a migračního. Tento ukazatel nám říká, o kolik se zvýšil nebo snížil počet obyvatel v daném období. Během sledovaných 12 let došlo k mírnému růstu tohoto ukazatele, jak lze vypočítat z obr. 10. Jediným rokem, kdy došlo k úbytku obyvatelstva, byl rok 2002, kdy se na území MAS snížil počet o 78 osob. Zbývající roky bylo dosaženo kladných hodnot, což má za následek zvyšování počtu obyvatelstva v území. Vůbec nejvýraznějšího přírůstku bylo dosaženo v roce 2010, kde celkový přírůstek činil 289 osob.



**Obr. 10:** Vývoj celkového přírůstku na území MAS Hustopečsko (zdroj: ČSÚ 2013)

Index změny obyvatelstva popisuje změnu počtu obyvatel v jednotlivých obcích MAS Hustopečsko v letech 2001 a 2012. Na obr. 11 lze vidět, že kromě 8 obcí – Bořetice, Brumovice, Hustopeče, Morkůvky, Pouzdřany, Šakvice, Šitbořice a Velké Pavlovice – kde počet obyvatel klesnul nebo stagnuje, počet obyvatel narůstá. Úbytek ve zmíněných obcích je dán zejména dlouhodobějším záporným přirozeným i migračním přírůstkem obyvatel v obci Bořetice, záporným migračním přírůstkem v obci Hustopeče a kombinací faktorů u dalších tří obcí. Naopak nejvyššího zvýšení počtu obyvatel dosáhly obce Kurdějov, Starovice a Velké Hostěrádky, kde se hodnoty pohybují v intervalu 1,107-1,225. Kurdějov a Starovice se nachází v těsné blízkosti Hustopečí a oproti nim mohou nabídnout nižší pořizovací cenu stavebních pozemků, bytů či domů.

Celkový index změny obyvatelstva za celou MAS Hustopečsko činí 1,030. To je naprosto stejný index jako u kraje a lehce vyšší jak u České republiky (1,028).



**Obr. 11:** Index změny obyvatelstva v obcích MAS Hustopečsko (zdroj: ČSÚ 2013)

V tab. 5 je možno vidět vývoj počtu obyvatel podle pohlaví za období 2006 až 2012. Z dlouhodobého hlediska je poměr mezi muži a ženami téměř vyrovnaný, ale přes to ženy mírně převládají. V posledních letech se ale rozdíl nepatrně snižuje.

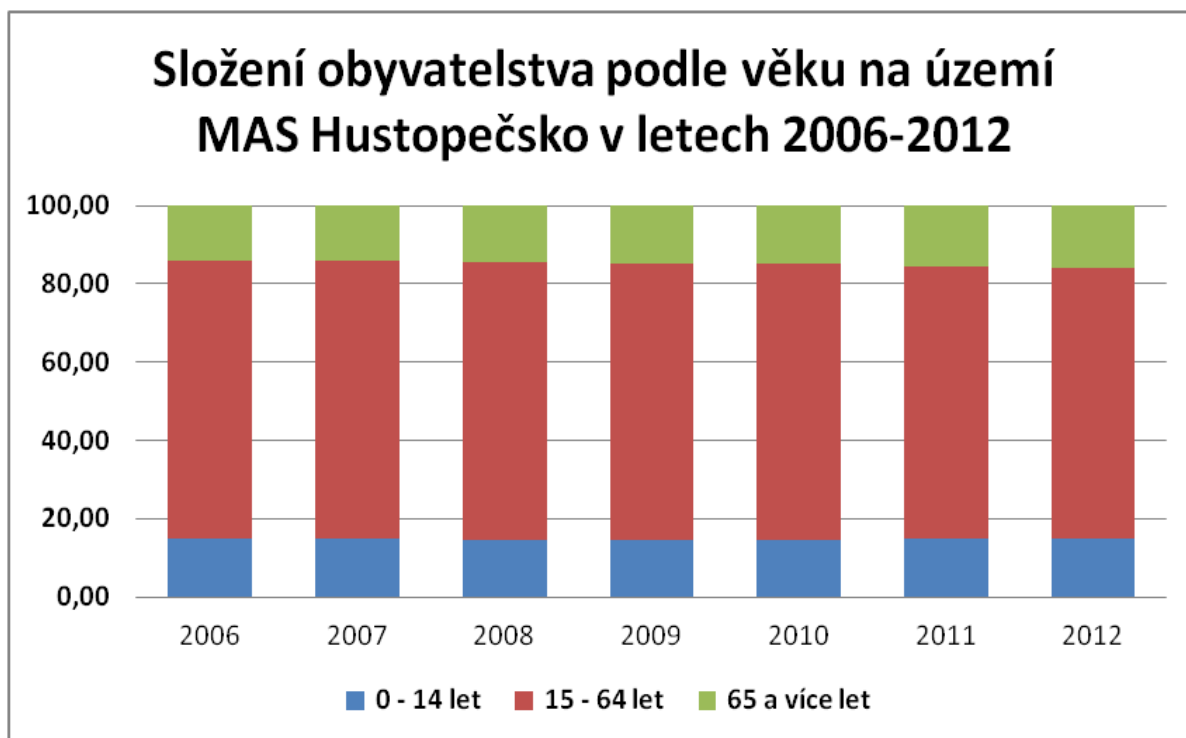
**Tab. 5:** Struktura obyvatelstva MAS Hustopečsko podle pohlaví a věku v letech 2006-2012

Rok	Počet obyvatel celkem	v tom		v tom ve věku		
		muži	ženy	0 - 14 let	15 - 64 let	65 a více let
2006	100,00	49,17	50,83	15,02	71,06	13,92
2007	100,00	49,23	50,77	14,73	71,12	14,16
2008	100,00	49,14	50,86	14,44	71,06	14,49
2009	100,00	49,23	50,77	14,41	70,93	14,66
2010	100,00	49,32	50,68	14,60	70,42	14,98
2011	100,00	49,46	50,54	14,80	69,74	15,46

2012	100,00	49,44	50,56	14,79	69,25	15,96
------	--------	-------	-------	-------	-------	-------

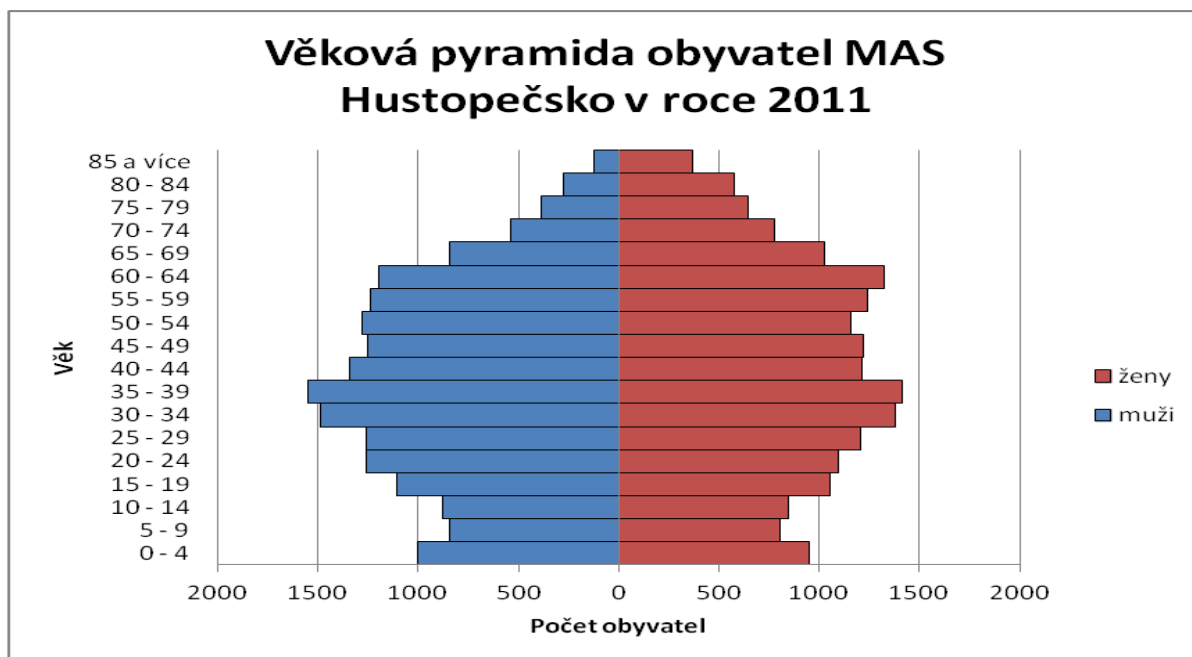
Zdroj: ČSÚ 2013, vlastní zpracování

Věková struktura obyvatel MAS Hustopečsko se postupně zhoršuje. Toto je zapříčiněno prodloužením života a kvalitnější zdravotní a sociální péčí. Ve sledovaném období dochází k poklesu podílu obyvatel ve věku 0-14 let, stejný jev je možno zaznamenat u obyvatel v produktivním věku. Naopak došlo k nárůstu podílu obyvatel v postproduktivním věku a to o 2 % za sledovaných 6 let.



**Obr. 12:** Složení obyvatelstva MAS Hustopečsko podle věku (zdroj: ČSÚ 2013)

Věková pyramida obyvatel (viz. obr. 13) MAS Hustopečsko kopíruje věkovou pyramidu celé ČR – základna pyramidy je relativně úzká, i když v posledních cca 8 letech se rodí více dětí (jedná se o děti tzv. silných ročníků 70. let). Do budoucna lze očekávat pokles novorozených dětí. Pyramida se výrazně rozšiřuje kolem věku 30–40 let, poté se již zužuje. Výraznější úbytek obyvatel je patrný od 65 roku, od 70 roku je to zejména u mužů. V následujících letech se však do důchodového věku dostane početnější skupina obyvatel – dnešní šedesátníci. Předpokládaný přírůstek obyvatel nad 65 let během pěti let může být až 10%, relativně nižší přírůstek lze očekávat u žen, vyšší u mužů.

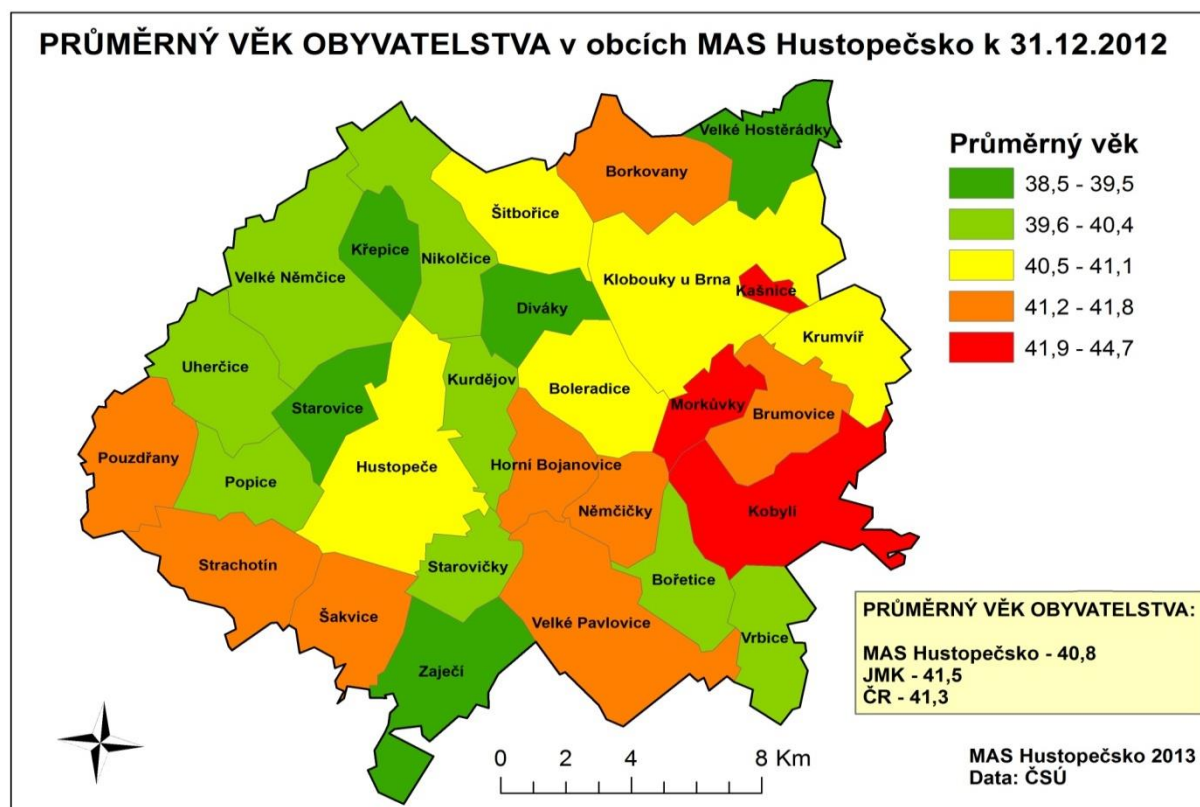


**Obr. 13:** Věková pyramida MAS Hustopečsko (zdroj: ČSÚ 2013)

Průměrný věk obyvatel MAS Hustopeče (viz. obr. 14) postupně narůstá, což je stejný trend jako v celé ČR. Za období 2001–2011 vzrostl průměrný věk obyvatel z 37,4 let v roce 2001 na 40,8 let v roce 2012. Výrazný rozdíl je mezi průměrným věkem mužů a žen – ženy jsou v průměru o zhruba 3 roky starší než muži, což je dáno větším podílem žen věku nad 65 let. Ve srovnání s průměrným věkem za celou ČR je obyvatelstvo Hustopečska mladší, rozdíl se však za sledovaných 11 let snížil ze 1,6 let na pouhých 0,5 roku, což poukazuje na rychlejší stárnutí obyvatel v MAS Hustopečsko než v celé ČR.

Obcemi s nejvyšším průměrným věkem v roce 2012 na území MAS jsou Kašnice, Kobylí a Morkůvky, které se pohybují v intervalu 41,9–44,7 let. Naopak nejnižším věkem se mohou pochlubit obce Diváky, Křepice, Starovice, Velké Hostěrádky a Zaječí, kde průměrný věk dosahuje hodnot mezi 38,5 až 39,5 let.





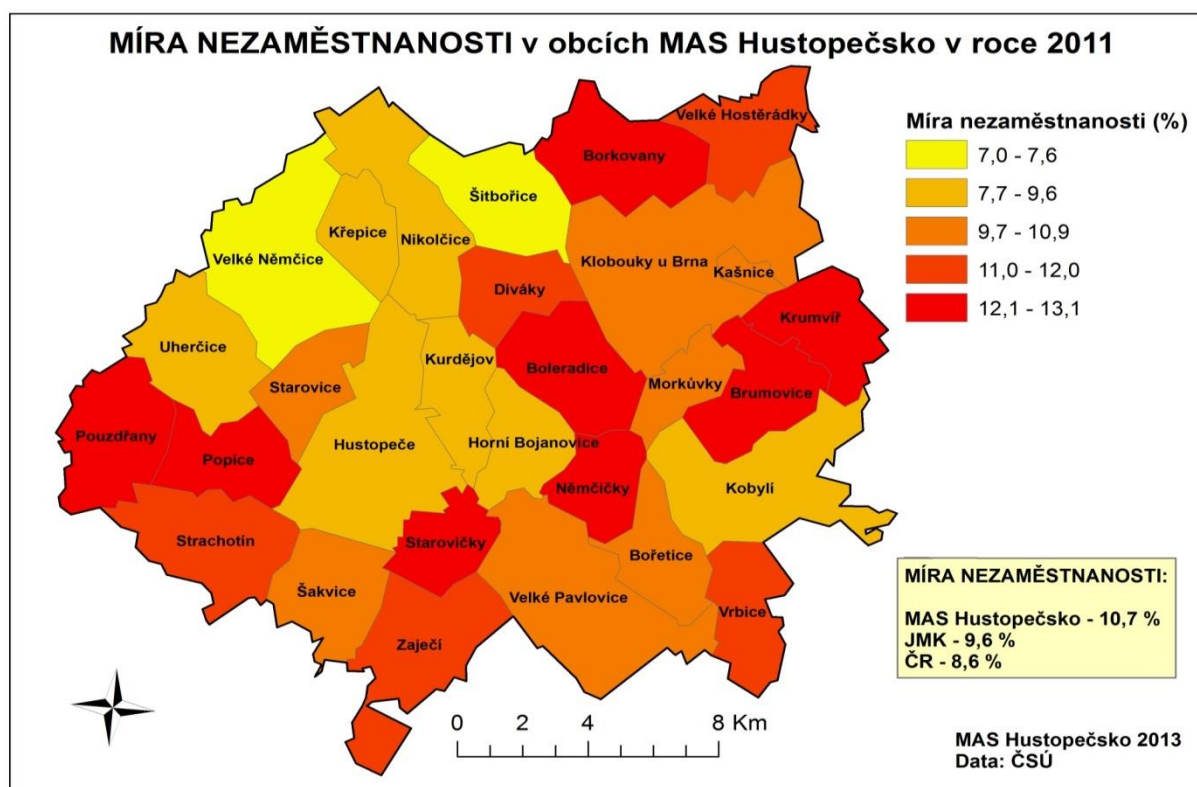
**Obr. 14:** Průměrný věk obyvatel na území MAS Hustopečsko (zdroj: ČSÚ 2013)

## 2.5 Trh práce

Situace na trhu práce a nezaměstnanost je jedním z hlavních ukazatelů hospodářské problémovosti území. Přestože došlo v ČR za poslední léta k výrazným změnám na trhu práce, většina z těchto změn se projevila spíše plošně a zvýraznila situaci v již v té době postižených okresech, a tak např. v pořadí okresů podle míry nezaměstnanosti nedošlo k výrazným posunům. To znamená, že okresy, které na tom byly špatně, jsou na tom špatně i nyní, pouze se jejich problémy prohloubily a zvětšily - míra nezaměstnanosti v ČR vzrostla z 3 % v roce 1996 na 9,2 % v roce 2004 s poklesem na 5,4 v roce 2008 následně vlivem celosvětové krize s jednoznačným dopadem i v ČR s nárůstem na 8,6% v roce 2011. Jihomoravský kraj vykázal míru nezaměstnanosti k tomuto datu 9,6 % a trvale tak překračuje celorepublikový průměr. Z výše uvedeného lze vidět, že míra nezaměstnanosti přesahuje jak krajský, tak celorepublikový průměr (viz. obr. 15).

Změnou statických šetření, které bylo provedeno v roce 2012, není možné taková porovnání možné realizovat.

Míra nezaměstnanosti prochází typickými sezónními výkyvy: je vysoká v zimních měsících, postupně se snižuje s tím, jak přibývají příležitosti sezónního zaměstnání ve stavebnictví, zemědělství aj. Zvýší se potom v létě, kdy se na úřadech práce registrují čerství absolventi škol, mírně klesá s jejich postupným umísťováním na trhu práce a opět roste s ukončováním sezónních prací. Mimo tyto pravidelné oscilace, které jsou pozorovatelné ve většině regionů, prochází nezaměstnanost také dlouhodobějšími oscilacemi. V jejich průběhu se mění také relativní pozice jednotlivých regionů a obcí.



**Obr. 15:** Míra nezaměstnanosti na území MAS Hustopečsko (zdroj: ČSÚ 2013)

### 2.5.1 Struktura ekonomicky aktivních obyvatel

Struktura ekonomicky aktivních obyvatel odráží celkové zaměření místního hospodářství, dojížděkové vazby a postavení sídla v celkové hierarchii sídel. V příloze 1 je přiblížena struktura ekonomicky aktivního obyvatelstva podle hlavních hospodářských sektorů, tak jak byla zjištěna při sčítání lidu v roce 2001 i 2011. Do primárního sektoru zahrnujeme zemědělství, lesnictví a rybolov, do sekundárního sektoru průmysl (těžební, zpracovatelský, voda a energie) a stavebnictví a do terciárního sektoru celou škálu služeb (obchod, pohostinství, ubytování, doprava a spoje, peněžnictví, služby pro podniky, veřejná správa, školství, zdravotnictví a ostatní služby).

Pro MAS Hustopečsko byla typická téměř vyrovnaná zaměstnanost EAO – ekonomicky aktivních obyvatel – v sekundárním a terciárním sektoru v roce 2001. V následujících letech vývoj směřoval v intencích celorepublikových se snížením podílu zaměstnanců v primárním i sekundárním sektoru. Neobvyklá je stagnace podílu zaměstnaných v terciárním sektoru. Toto zjištění snad lze přičítat procentu nezjištěných počtů zaměstnanců dle sektorového odvětví. Hustopečsko převyšuje hodnotu zaměstnanosti EAO Jihomoravského kraje a České republiky v sektoru zemědělství, lesnictví a rybolovu, mírně nadprůměrná je i v porovnání s okresem Břeclav. V průmyslu a stavebnictví Hustopečsko převyšuje hodnoty zaměstnanosti EAO a v oblasti služeb ztrácí oproti průměru JMK a ČR, resp. vůči okresu Břeclav.

Mezi obcemi MAS, jak naznačuje příloha 1, existují velmi vysoké rozdíly v sektorové zaměstnanosti. 19 obcí vykazuje nadprůměrnou zaměstnanost EAO v primárním sektoru (oproti průměru MAS 5,3 % v roce 2011) a u dvou obcí (Kobylí a Němčičky) tento údaj činí dokonce více než dvojnásobek. U všech obcí je patrný pokles zaměstnaných v tomto sektoru. V oblasti průmyslu a stavebnictví, u všech obcí se pohybuje v rozmezí 30 – 43 %. Významně se liší pouze v obci Kašnice (25,3 %), která má ze všech obcí nejvyšší zaměstnanost ve službách, Němčičky s 21,8 % s nejvýraznějším nárůstem podílu služeb (v daném případě se jde o rozvoj služeb oblasti cestovního ruchu, specificky zaměřené na vinařství) a v Šitbořicích (46,9 %) s nejnižší zaměstnaností v terciárním sektoru. Vůbec nejvyšší rozdíl mezi mírou zaměstnanosti EAO v obcích je právě v terciárním sektoru. Deset obcí vykazuje nadprůměr oproti Hustopečsku, dvě z nich (Kašnice, Klobouky u Brna) i nadprůměr ČR. Oproti výstupům z roku 2001 vývoj rozložení zaměstnanců dle sektorů na Hustopečsku je s výjimkami pomalejší ve srovnání s větším územními celky i ČR.

Uvedená srovnání sledované situace s využitím procentního podílu je však třeba brát s určitou rezervou, s ohledem na absolutní počty sledovaných údajů. V tomto směru je třeba brát ohled na skutečnost, že právě Kašnice jsou obcí s nejnižším počtem obyvatel, což ovlivňuje výši všech sledovaných podílů. Vhodnějším průměrem a tím i nejvíce typickou obcí MAS jsou Velké Němčice, které mají poměry sektorové zaměstnanosti zhruba odpovídající průměru sledovaných hodnot v rámci celého Hustopečska. Vysoký podíl EAO zaměstnaných v primárním sektoru souvisí s celkovým charakterem, který je dlouhodobě orientován především na oblast zemědělství, zejména pak na vinařství.

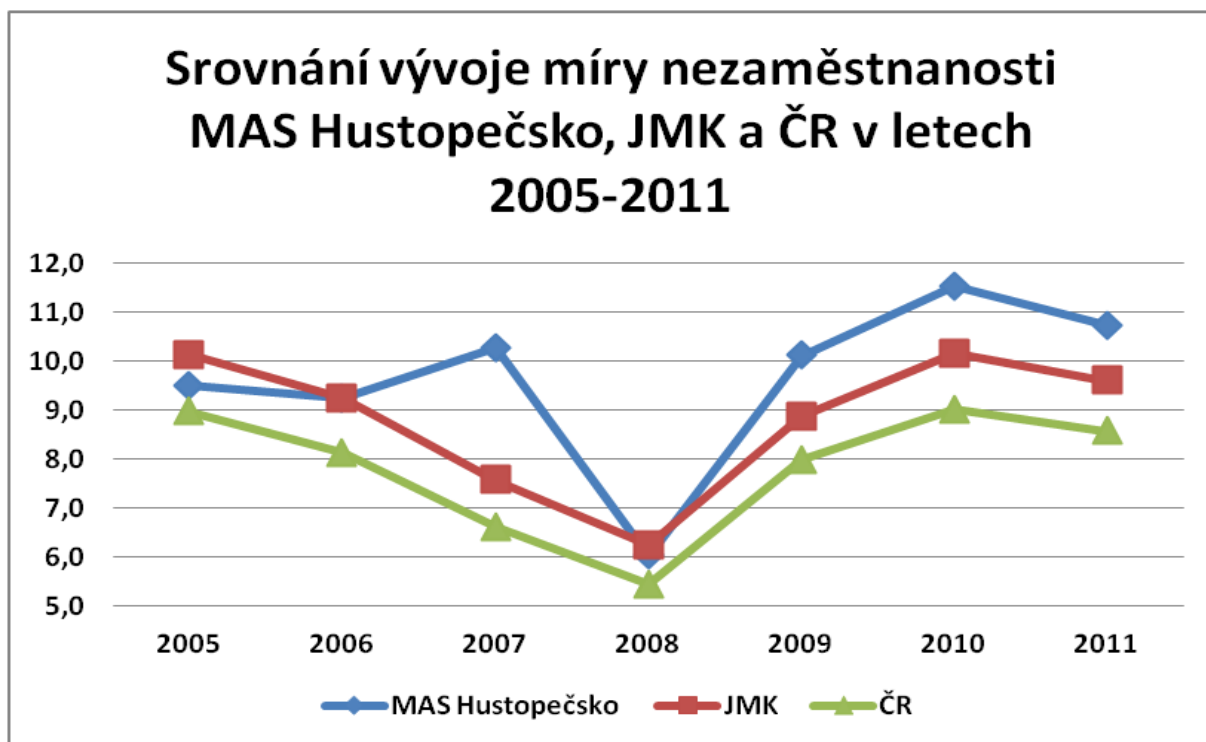
### **2.5.2 Nezaměstnanost**

Nezaměstnanost úzce souvisí s celkovým vývojem na trhu práce a se stabilitou ekonomických subjektů, resp. jejich odbytovými možnostmi, a strukturou regionální ekonomiky. Jedním z ukazatelů vykazující situaci nezaměstnaných na trhu práce je míra nezaměstnanosti. Obecně tuto míru definujeme jako procentuální podíl nezaměstnaných na pracovní síle.

#### ***Míra nezaměstnanosti***

Na obr. 16 je znázorněna míra nezaměstnanosti na celostátní, krajské, a mikroregionální úrovni. Data jsou sledována od roku 2005 do roku 2011, bohužel následující roky díky změně metodiky sběru dat není možné relevantně porovnat. Míra nezaměstnanosti v České republice, Jihomoravském kraji a MAS Hustopečsko má shodnou vývojovou tendenci.

Na území MAS Hustopečsko se projevují typické sezónní výkyvy: míra nezaměstnanosti je vysoká v zimních měsících, postupně se snižuje s tím, jak přibývají příležitosti sezónního zaměstnání ve stavebnictví, zemědělství aj., a opět roste s ukončováním sezónních prací.



Obr. 16: Srovnání vývoje míry nezaměstnanosti MAS, JMK a ČR (zdroj: ČSÚ 2013)

## 2.6 Hospodářství

Základními vlivy na charakter, strukturu a prostorové rozložení hospodářství regionu jsou dopravní dostupnost a obslužnost, sídelní struktura a přírodní podmínky. Dopravní charakteristiky jsou pojednány v samostatné kapitole, na tomto místě lze zdůraznit přímé napojení Hustopečska na dálnici D2, průchod železničního koridoru a z toho plynoucí dobrou silniční i železniční dostupnost velkých měst kraje, resp. dalších významných sídel ČR. To má pozitivní vliv zejména na rozvoj výrobních podniků a podniků služeb. Poměrně příznivé rozložení malých a velkých obcí a převaha obcí větších dávají předpoklad rozvoje drobných podnikatelských aktivit spíše regionálního dosahu. Přírodní podmínky v případě Hustopečska působí podpůrně na všechny druhy hospodářských aktivit, zdejší klima a reliéf umožňující intenzivní zemědělskou výrobu. Charakter ekonomických aktivit spjatých s prostorem nejlépe ilustruje využití půdy.

**Tab. 6: Srovnání využití půdy (%) na území MAS Hustopečsko s JMK a ČR k 31.12.2012**

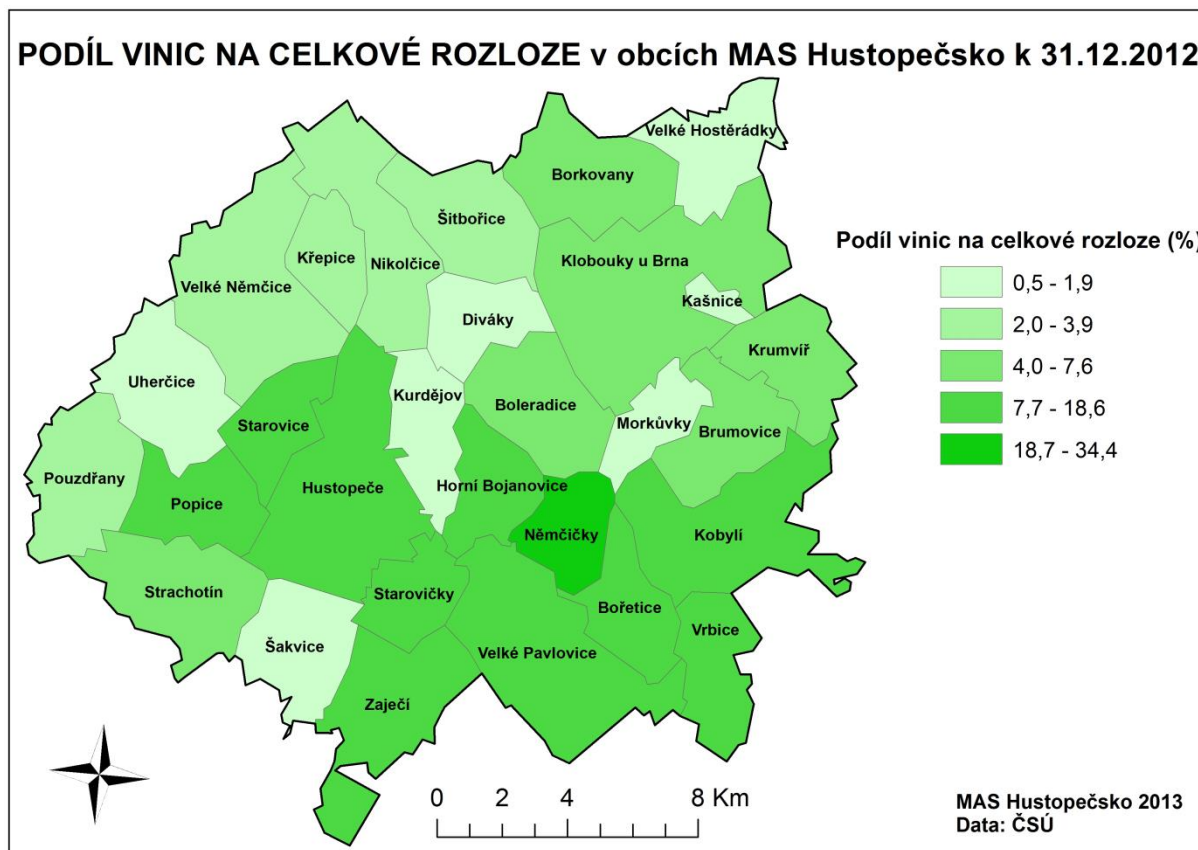
Území	Rozloha v km <sup>2</sup>	Zemědělská půda					Lesní půda	Vodní plochy	Zastavěné plochy	Ostatní plochy
		Celkem	Orná	Sady	Louky	Vinice				
MAS Hustopečsko	371	76,1	58,5	6,2	2,7	8,4	9,9	3,4	1,9	9,0
Jihomoravský kraj	7 194	59,2	49,1	3,5	4,2	2,5	28,1	2,2	2,0	8,6
Česká republika	78 867	53,6	38,0	2,7	12,6	0,2	33,8	2,1	1,7	8,9

Zdroj: ČSÚ 2013, vlastní zpracování

Základními kategoriemi pro posouzení využívání krajiny a charakteru hospodářství je členění na zemědělskou půdu, lesní půdu a nezemědělskou půdu. Podíl zemědělské půdy a jejich jednotlivých funkčních užití (zejména půda obdělávaná orbou) jsou významné pro posouzení

charakteru a intenzity zemědělské činnosti. Postavení Hustopečska jako území s příznivými podmínkami pro zemědělskou výrobu potvrzuje vysoký podíl zemědělské půdy.

Míra zornění je na Hustopečsku v rámci kraje mírně nižší (byť stále vysoce nad průměrem ČR: MAS 58,5 %, ČR 38,0 %). Nad národním průměrem je také podíl vinic a sadů (viz. tab. 6). Největší podíl vinic na výměře vykazuje obec Němčičky (34,4 %), velká skupina obcí se pohybuje zhruba mezi 8-19 % (viz. obr. 17).



Obr. 17: Podíl vinic na rozloze obcí MAS Hustopečsko (zdroj: ČSÚ 2013)

Vyčleníme-li např. pouze podíl sadů, tak je patrný značný rozdíl mezi krajským průměrem (podíl 3,5 %) a situací na Hustopečsku (6,2 %); největší podíl sadů na rozloze vykazují obce Horní Bojanovice (17 %), Popice (16 %), Němčičky (14,3 %), Kobyli (14 %) a Velké Pavlovice (12,8 %). Z environmentálních hledisek je vysoký podíl orné půdy většiny katastrů problematický. Nepřiměřeně nízká je úroveň ekologické stability krajiny, velmi nízká je odolnost půdy účinkům vodní a větrné eroze. Důsledkem je také nízká bezpečnost území proti následkům zejména lokálních povodní (např. okolí obce Uherčice).

Lesní půda spolu s vodními plochami vypovídá nejen o vodohospodářských možnostech území, ale i o podmínkách pro rekreaci či sport, stejně tak ovlivňuje životní prostředí a klima území a celkovou kvalitu života. V západní části území je sice lesnatost poměrně vysoká (např. až 43,5 % u Velkých Hostěrádek, 35,4 % u Boleradic), nicméně celkově se řadí Hustopečsko k velmi málo zalesněným oblastem (9,9 %). K území přiléhá rozsáhlá vodní plocha nádrže Nové Mlýny, která formálně zaujímá výrazné výměry v okrajových částech katastru obcí Strachotín, Šakvice a Pouzdřany. Jde však o nepřirozenou koncentraci vody,

kteřá jinde zcela chybí. Vodních ploch, stejně jako podzemních zdrojů, je v ostatních částech území velmi málo a území trpí suchem.

Zastavěné plochy naznačují druh zástavby a charakter osídlení. Uvedené podíly se často od obce významně liší, jsou dány tvarem reliéfu, přírodními podmínkami i významnými krajinnými stavbami, ale v průměru za určité území nám umožňují posoudit charakter daného celku a srovnávat jej s ostatními územními celky. Lehce nadprůměrný podíl je v případě Hustopečska dán v rámci ČR relativně vyšším podílem větších obcí (viz. příloha 2).

Shrneme-li prostorové charakteristiky Hustopečska, tak lze Hustopečsko zařadit mezi region zemědělský s významným podílem sadů a vinic. Rozdíly ve využití území se projevují zejména mezi jihozápadní a severovýchodní částí území, kdy jistou osou je dálnice D2.

## 2.7 Zemědělství

Hustopečsko je typickým zemědělským regionem s vysokým podílem orné půdy a značným podílem vinic a sadů. Zemědělství a lesnictví vždy v minulosti znamenalo pro Hustopečsko základní součást jeho ekonomiky. Bylo po historicky významnou dobu hlavním zdrojem prosperity a bohatství. Konec dvacátého století, zejména začleňování do společné zemědělské politiky EU, značně změnil pozici zemědělství v ekonomice oblasti.

Zemědělská výroba na Hustopečsku je v současnosti především rostlinnou výrobou. To je dáno kvalitou zemědělské půdy, ale také citelným útlumem živočišné výroby v důsledku společné zemědělské politiky EU. V rostlinné výrobě dominují obiloviny. Pozice obilnářství z pohledu ekonomického se dynamicky mění právě v současné době, kdy je zaváděno míšení bioetanolu z obilovin do automobilních benzinů. Očekávatelný růst intenzity obilnářské výroby může přinést vedle pozitivních ekonomických důsledků také negativní dopady na životní prostředí, zejména na erozi půdy (především rozšiřováním ploch kukuřice). Produkce píce na území MAS Hustopečska je značně problematická z hlediska regulací chovu zvláště skotu v důsledku SZP EU. Bez zhodnocování pícninářské produkce v živočišné výrobě není tato výroba ekonomicky udržitelná. Problémem produkce píce jsou také klimatické podmínky – sucho.

Dříve dobře rozvinutá výroba zeleniny, která využívala půdně klimatické podmínky a poskytovala pracovní příležitosti, je dnes značně problematická. Příčiny spočívají především v dovozech a také v zániku zpracovatelských kapacit. Podmínkou obnovení pozice zeleninářství je konkurenceschopnost, snížení výrobních nákladů a intenzifikační faktory (závlahy). Efektivnost ovocnářství (Hustopečsko je oblastí produkce především teplomilného ovoce – broskví a meruněk) je zejména v posledních letech sporná v důsledku společného trhu EU a nedostatečných rozvojových investic. Ovocnářství přes tento výkyv zůstává cennou součástí produkčního potenciálu území. Bude však vyžadovat nemalé investice a inovace.

Vinohradnictví a vinařství je významnou, velmi cennou charakteristikou Hustopečska. Obce Hustopečska tvoří jádro Velkopavlovické vinařské oblasti (s výjimkou obcí Popice, Pouzdřany a Strachotín zařazených do Mikulovské vinařské podoblasti), která se výměrou vinic řadí na druhé místo v ČR za Mikulovskou oblast. Intenzivnímu vinařství se zde věnují jak velkopěstitelé, tak velmi výrazně a dlouhodobě také drobní pěstitelé. K hlavním centrům

vinařství na Hustopečsku patří Hustopeče a Velké Pavlovice<sup>2</sup>. Hustopeče patří historicky k nejvýznamnějším vinařským městům jižní Moravy. V příloze 3 jsou uvedeny základní charakteristiky této podoblasti ve vztahu k ostatním podoblastem a oblastem ČR a také odrůdová skladba vinic.

O významu vinařství na Hustopečsku svědčí i zařazení 15 obcí z MAS do první stovky největších vinařských obcí ČR (viz. tab. 7). V prvních z těchto obcí se nachází i několik celorepublikově významných vinařských zpracovatelů, např. VINIUM, a.s., Pavlovín, s.r.o. a Vinařství Baloun ve Velkých Pavlovicích, dále PATRIA Kobyly, a.s., ZNOVÍN Znojmo a.s. (cca 50 ha vinic na Hustopečsku) a Vinařství Zaječí s.r.o.

**Tab. 7: Obce MAS Hustopečsko v pořadí největších vinařských obcí v roce 2013**

Pořadí	Vinařská obec	Plocha osázených vinic (ha)	Celková plocha vinic (ha)	Počet pěstitelů	Vinařská podoblast
7.	Velké Pavlovice	361,98	363,31	614	Velkopavlovická
10.	Kobyly	275,26	275,73	514	Velkopavlovická
12.	Hustopeče	260,89	261,25	294	Velkopavlovická
18.	Zaječí	192,48	192,94	199	Velkopavlovická
19.	Němčičky	184,37	185,11	306	Velkopavlovická
21.	Popice	180,59	180,59	168	Mikulovská
25.	Bořetice	169,72	169,85	244	Velkopavlovická
33.	Vrbice	141,97	143,36	278	Velkopavlovická
35.	Klobouky u Brna	132,36	132,28	239	Velkopavlovická
36.	Strachotín	126,6	127	139	Mikulovská
41.	Starovice	116,03	116,03	50	Velkopavlovická
43.	Brumovice	115,04	115,08	257	Velkopavlovická
45.	Starovičky	113,36	113,38	100	Velkopavlovická
77.	Krumvíř	68,6	68,66	182	Velkopavlovická
99.	Velké Němčice	51,46	51,54	96	Velkopavlovická

Zdroj: MZe 2013, vlastní zpracování

Po staletí rozvíjené vinohradnictví a vinařství prošlo také na Hustopečsku aktivní modernizací v rámci příprav země na vstup do EU spojenou se značnými investičními náklady. Dnes se jedná o rozvinutý produkční obor aktivně zapojený do SZP EU. Přes nemalé problémy vyvolané regulacemi společného trhu s vínem v rámci EU je tento obor zemědělského podnikání efektivní. Tím, že vinohradnictví a vinařství dává Hustopečsku v rámci celé ČR nanejvýše cenný atribut vinařské oblasti, stává se důležitou atraktivitou pro cestovní ruch.

Vinohradnictví v porovnání s ostatními zemědělskými aktivitami má pro oblast důležité pozitivní environmentální charakteristiky. Moderní vinohradnictví je dobře slučitelné s požadavky na ekologicky citlivé využívání půdy, na vysokou erozní odolnost půdy. S využitím zásad integrované produkce je možné značně omezit používání agrochemikálií ve vinohradnictví. Cennou příležitostí je také vinařská produkce v kategorii ekologického

<sup>2</sup> V rámci celé podoblasti je třeba uvést i Velké Bílovice, kde je mimo jiné sídlo Českomoravské vinařské a vinohradnické unie

zemědělství. Dále se velký potenciál ukrývá ve zpracování odpadu vytvořeného při zpracovávání hroznů révy vinné. Vinohradnictví je, vzhledem k jeho historickému vývoji, nesporným krajinotvorným faktorem a v tomto smyslu je předmětem ochrany dané Zákonem č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny.

Živočišná výroba je v zemědělství Hustopečska důležitá tím, že významně zvyšuje přidanou hodnotu produkce. V tom spočívá její klíčový význam pro ekonomiku zemědělského podnikání. Vývoj v živočišné výrobě na Hustopečsku v posledních nejméně 15 letech vedl k razantnímu poklesu počtu hospodářských zvířat. To platí zejména o skotu, chovu vepřů, částečně i chovu drůbeže. Příčiny spočívají jen částečně v přírodních podmínkách. Hlavním faktorem tohoto vývoje je regulace SZP EU. Takto vytvořená disproporce omezuje efektivnost zejména obilnářství, jehož produkce by mohla být živočišnou výrobou ve značném podílu zhodnocována. Z hlavních oborů živočišné výroby je chov skotu, zejména výroba mléka, prakticky v hlubokém útlumu. Chov vepřů je ohrožen. Rozkolísaný je vývoj chovu drůbeže.

Ústup chovu hospodářských zvířat v oblasti má vedle negativních ekonomických důsledků i nepříznivé dopady na stav životního prostředí (omezené dodávání organické hmoty půdě jako základní složce životního prostředí). Mezi ekonomické důsledky patří i zmaření dřívějších značných investic zemědělských podnikatelů do objektů živočišné výroby.

Struktura ekonomických subjektů podnikajících v zemědělství na Hustopečsku je velmi specifická v porovnání s obecnými poměry v ČR. Tato charakteristika je odrazem řady faktorů, jejichž základ tvoří přírodní podmínky.

Rozhodující položkou co do ekonomické výkonnosti jsou střední a velké zemědělské podniky, které se zabývají standardní zemědělskou produkcí. Farmy rodinného typu jsou málo obvyklé. Převažující formou je tedy spíše zemědělská velkovýroba jako reakce na nekompromisní působení ekonomických zákonitostí. Malé a přesto úspěšné zemědělské podniky, často podniky fyzických osob, hrají v zemědělství významnou úlohu především díky speciální produkci zvláště ve vinohradnictví a vinařství.

Vedle již uvedených zemědělských podniků věnujících se vinařství tvoří jádro zemědělské výroby standardní podniky rostlinné a živočišné výroby. Z nich lze uvést zejména ZEMOS a.s., Velké Němčice (dříve ZVOS a.s. Hustopeče a ZEMOS Velké Němčice), JAVE PORK a.s. Velké Němčice, PPS AGRO a.s. Strachotín, KLAS družstvo Starovičky, Zemědělské družstvo a MORAVSKÁ AGRA, a.s. ve Velkých Pavlovicích, ZEČI, spol. s r.o. Boleradice či ROŽIVA a.s. Kašnice.

## 2.8 Průmysl

Hlavním průmyslovým centrem území jsou Hustopeče, kde se nachází více než 15 % všech průmyslových podniků. Přestože se podnikatelé v průmyslových odvětvích nacházejí ve všech obcích, tak významnější podniky se – s několika výjimkami – koncentrují v obcích podél dálnice D2. V následujícím textu jsou uvedeny nejvýznamnější podniky v jednotlivých průmyslových odvětvích. Výčet podniků není kompletní, je spíše ilustrativní a naznačuje, ve kterých oblastech se koncentrují jednotlivé druhy průmyslové výroby.

Těžiště kovozpracujícího průmyslu je v Hustopečích SIGNUM spol. s r.o., Frauenthal automotive s.r.o., Westfalia Metal s.r.o., ROVA - CZECH, a.s. V Kobylí se nachází METAL



WORKING CZ, s.r.o. v oblasti strojírenství jsou důležité podniky NORMA Czech, s.r.o. Hustopeče, WESTFALIA METAL, s.r.o. a MANEX & CO, a.s. Bořetice V regionu se nachází i několik firem produkujících výrobky z plastu či gumy LINDEN s.r.o. Hustopeče, LOMAX & Co s.r.o. Bořetice, PRAMOS, a.s. Šitbořice, POLYPLAST, s.r.o. Boleradice. V této oblasti působí i firma AMM Otáhal s.r.o. Kobyly. Keramické výrobě se věnuje Keramika Krumvíř, spol. s r.o. Oděvní průmysl je zastoupen ve Velkých Pavlovicích firmou Berendsen a.s. Polygrafický průmysl reprezentují pouze malé provozovny. Ve Velkých Němčicích firma Furch Musical Instruments vyrábí strunné hudební nástroje.

Z velkých podniků v potravinářském průmyslu je třeba uvést Velkopavlovické drůbežářské závody, a.s. či Belagra, a.s. Hlavním centrem potravinářského průmyslu jsou Velké Pavlovice. V Pouzdřanech se nachází mlýn, v Hustopečích, Boleradicích a Šitbořicích a Velkých Pavlovicích pekárny. Zemědělskému významu regionu situace v oblasti potravinářského zpracovatelského průmyslu příliš neodpovídá. S výjimkou vinařských podniků není řešeno zpracování místních ovocnářských a zelenářských produktů v blízkosti jejich vzniku.

Z větších obchodních podniků je třeba zcela jistě uvést AGROTEC, a.s. a FLAGA PLYN, spol. s r.o. v Hustopečích. Dalším podnikem je MEDIPHARM CZ, s.r.o. Starovice.

Soustředíme-li se na počet zaměstnanců tak více než 200 jich zaměstnává SIGNUM, spol. s r. o., Frauenthal automotive s.r.o., ZEMOS Velké Němčice, a. s., PATRIA Kobyly, a. s., NORMA Czech, s.r.o., WESTFALIA METAL, s.r.o. V regionu se nachází více podniků se zahraniční účastí, což je odrazem pozice území, jeho dopravního napojení i trhu práce uspokojující zájem cizích investorů o podnikání na Hustopečsku.

V obcích působí řada malých firem a živnostníků (zaměstnávajících 1 - 10 zaměstnanců) zaměřených převážně na strojírenskou výrobu, kovoobrábění, výrobky z plastu i speciální a specifické výrobky.

## 2.9 Služby a občanská vybavenost

Rozmístění provozoven služeb a zařízení občanské vybavenosti je výsledkem působení dvou protichůdných tendencí: efektivity provozu daného zařízení, která působí ve směru koncentrace obslužných provozoven a zařízení do největších center s dostatečným počtem zákazníků, a uspokojení potřeb obyvatel, které je největší při rovnoměrném zastoupení všech druhů služeb ve všech sídlech. Výsledek působení těchto protichůdných tendencí na rozmístění jednotlivých druhů služeb je ovlivněn řadou faktorů – vedle vztahů nabídky a poptávky je to velikostní struktura sídel, poloha území, dostupnost objektů pro provoz obslužných zařízení, kupní síla obyvatelstva, sociální struktura obyvatelstva, dopravní obslužnost, lokalizace konkurenčních zařízení v okolí regionu a v neposlední řadě státní hospodářská politika a politika státu i krajské samosprávy ve sféře školství a zdravotnictví.

Z šetření v obcích vyplývá, že vývoj druhu a počtu vyskytujících se služeb prochází průběžnými velmi častými změnami v závislosti na poptávce trhu, efektivitě provozu.

### **2.9.1 Komerční služby**

Rostoucí význam služeb a jejich rychlá diverzifikace ukázaly, že zahrnovat veškeré služby do jednoho sektoru ztrácí svoji ekonomickou logiku – jedná se totiž o velmi různorodou produkci z hlediska vlivu na ekonomický růst i ekonomický rozvoj. Část služeb, která souvisí s produkcí, distribucí a spotřebou materiálních statků, je nazývána komerční služby. Jedná se o služby nevýrobního charakteru, výrobní a opravárenské služby, maloobchodní služby a finanční a poštovní služby.

### **2.9.2 Nevýrobní služby pro obyvatelstvo**

Do této skupiny patří činnosti sloužící k uspokojování přímých potřeb obyvatel – holičství a kadeřnictví, čistírny a prádelny, fotografické služby, taxislužby, půjčovny motorových vozidel, autodopravy, půjčovny průmyslového zboží, zahradnictví, pohřební služby apod.

Nevýrobní služby jsou na Hustopečsku rozmístěny nerovnoměrně. Hustopeče, Klobouky u Brna a Velké Pavlovice disponují všemi vyjmenovanými službami, zatímco ostatní obce (kromě Bořetic, Šitbořic, Kobylí) úplně postrádají některé služby (prádelny, čistírny, sběrný prádla, půjčovnu zboží, autodopravu). Jedná se však o služby méně využívané a tím pádem jejich koncentrace do měst není nikterak zatěžující pro občany. Často využívané kadeřnictví a kosmetika má zastoupení téměř ve všech obcích. Polovina obcí disponuje také pohřebnictvím. V některých obcích nalezneme i speciální formy služeb, např. pedikúru, zahradnictví, zelinářství, fotografa a další.

### **2.9.3 Výrobní a opravárenské služby**

Zde jsou zařazeny služby řemeslníků, vykonávajících opravárenské a drobné zakázkové výrobní činnosti. Jsou to dřevozpracující řemesla (stolaři, tesaři, výroba nábytku apod.), kovozpracující řemesla (zámečníci, kováři, klempíři), stavební řemesla (zedníci, pokrývači, sklenáři, malíři), opravny motorových vozidel, průmyslového zboží, obuvi, krejčí, švadleny atd.

Prostorové rozmístění těchto služeb je rovnoměrnější než u služeb nevýrobního charakteru. Co se týká počtu provozoven výrobních a opravárenských služeb, ty jsou koncentrovány převážně do Hustopečí, poměrně široká nabídka těchto služeb je také v Kloboukách u Brna a Velkých Pavlovicích. Nejvíce jsou zastoupena stavební řemesla (44 provozoven – z toho 9 provozoven jen v Bořeticích – v 19 obcích), dřevozpracující řemesla (31 provozoven ve 20 obcích) a opravy motorových vozidel (34 provozoven v 17 obcích). Více než deset provozoven na území MAS Hustopečsko mají krejčí, švadleny a kovozpracující řemesla. Hustopeče navíc nabízejí i opravnu kol.

### **2.9.4 Maloobchod a veřejné stravování**

Do této skupiny služeb se řadí prodejny potravin, ovoce a zeleniny, masa a uzenin, drogerie, průmyslového zboží. K veřejnému stravování náleží restaurace a pohostinství.

Dříve dominující poskytovatel služeb COOP Mikulov (dříve Jednota SD Mikulov) postupně ruší své prodejny v závislosti na efektivitě provozu. Obce tak musí napomáhat (požadavky občanů, především seniorů) při zajišťování následného provozování těchto služeb v obci

převážně soukromými podnikatelskými subjekty, a to formou poskytování hodných prostor i s ekonomickými dopady pro obec – snížené nájemné apod.

Prodejny potravinářského zboží jsou nejméně jednou provozovnou zastoupeny ve všech obcích MAS Hustopečsko. Další druhy maloobchodních prodejen se nacházejí jen ve větších obcích. Vzhledem k tomu, že ve většině obcí funguje smíšené zboží, nabízející i sortiment specializovaných prodejen (ovoce, zelenina, maso, uzeniny, drogerie, průmyslové zboží atd.), lze celkovou úroveň maloobchodu na Hustopečsku považovat za standard zajištění základní vybavenosti obcí. Občané, které nabídka v těchto maloobchodech neuspokojí, mohou vyjet do obchodních středisek v Boleradicích, Bořeticích, Kloboukách u Brna, Šakvicích, Kobylic, Šitbořicích, Velkých Němčicích, Velkých Pavlovicích a samozřejmě v Hustopečích. Hustopeče, Klobouky u Brna a Velké Pavlovice navíc nabízejí i prodejny specializované. Restaurace nebo pohostinství jsou ve většině obcí s výjimkou Kašnice.

### **2.9.5 Finanční a obchodní služby**

Mezi tyto služby patří poskytování bankovních, pojišťovacích a poštovních služeb.

Finanční služby jsou příkladem sektoru, který je výrazně koncentrován do městských center a větších obcí. Tři provozovny pojišťovnických služeb jsou umístěny v Hustopečích, po jedné se pak nacházejí v Kloboukách u Brna a Šitbořicích. Šest z 22 obcí zúčastněných na dotazníkovém šetření uvedly, že mají na svém území banku či spořitelnu. Poštovní služby jsou zajišťovány ve všech obcích MAS. V současné době se připravuje změna systému poskytování poštovních služeb, což bude dle dostupných informací spočívat ve snížení počtu poštovních provozoven v malých obcích. Některé z obcí nabízejí služby stavebního spoření, penzijního připojištění, účetnictví, daňového poradenství a projekční činnosti.

Hustopeče dominují počtem provozoven maloobchodu, veřejného stravování, finančních a poštovních služeb. Jelikož se jedná o centrum regionu, nalezneme zde i specializované obchody a služby (vinárny, vinné sklepy, dárkové zboží, obuv, textil, sport, zahrádkářské potřeby, realitní, cestovní a advokátní kanceláře, daňové, účetní a projekční poradenství).

Obce se v rámci šetření shodly na nedostačující nabídce služeb v obcích. Postrádají především lékárny, řeznictví, spořitelny, banky, obchodní střediska a specializované opravy spotřebního zboží. Za těmito službami vyjíždějí především do Hustopečí, Klobouk u Brna, Velkých Pavlovic, Brna, Mikulova. Jiné obce Hustopečska a obce za jeho hranicí nabízejí další vyhledávané služby: realitní, cestovní, advokátní kanceláře, daňové poradenství, pojišťovny, květinářství, zelinářství, sklenářství, krejčovství, opravy obuvi a elektra, pedikúry, manikúry, masáže a restaurace.

Za střediska služeb lze označit tyto obce: Hustopeče, Klobouky u Brna a Velké Pavlovice, dále Brno a Břeclav. Hustopeče jsou hlavním centrem MAS, Brno vyniká jako krajské město, do okresního města Břeclavi obyvatelé obcí jezdí i kvůli vyřizování soudních záležitostí, na okresní pracoviště státních úřadů, Klobouky u Brna jsou hlavním cílem pro obce nacházející se na severu území MAS. Při porovnání s pracovními středisky se jedná o tytéž obce, výjimkou jsou snad jen Velké Pavlovice, které jsou spíše pracovním střediskem než obslužným.

### 2.9.6 Veřejné služby

Oblast veřejných služeb představuje souhrn zařízení, institucí a programů, které sice nemají přímou vazbu na hospodářský výkon regionu, ale jsou nejefektivnější investicí k posílení hospodářského významu regionu v budoucnosti. Jedná se o oblast školství, zdravotnictví, sociálních služeb, kultury a sportu. Zdrojem informací o rozmístění těchto služeb na území MAS bylo především dotazníkové šetření provedené v obcích Hustopečska.

### 2.10 Školství

Předškolní výchova dětí je v 26 obcích mimo nejmenších obcí - Kašnice (děti jsou především v Kloboukách u Brna), Kurdějov (Hustopeče) a Morkůvky (Klobouky u Brna).

Povinná školní docházka je zajištěna neúplnými základními školami (1. a 2. třída nebo 1. až 5. třída) v obci Bořetice, Brumovice, Boleradice, Diváky, Pouzdřany, Borkovany, Popice, Starovičky, Šakvice, Vrbice. Žáci mají zabezpečené pokračování školní docházky v okolních obcích – Kobylí, Nikolčice, Popice, Šitbořice, Vranovice, Velké Němčice, Velké Pavlovice, Klobouky u Brna a Hustopeče. Úplná základní škola se nachází v obci Kobylí, Nikolčice, Šitbořice, Zaječí, Velké Pavlovice, Klobouky u Brna a Hustopeče, kde mají i speciální základní školu pro handicapované. Méně osídlené obce (Kašnice, Velké Hostěrádky, Morkůvky, Horní Bojanovice, Starovice, Strachotín) nedisponují žádnou základní školou, děti z těchto obcí navštěvují školy v Hustopečích, Kloboukách u Brna, Dolních Věstonicích, a z Velkých Hostěrádek děti dojíždějí do Dambořic.

Po absolvování povinné školní docházky žáci pokračují ve studiu na středních školách. Možnost středního vzdělání nabízí město Hustopeče, kde se nachází gymnázium a Střední odborná škola a Střední odborné učiliště nabízející učňovské a maturitní řemeslné obory. V Kloboukách stojí také střední odborná škola (s ekonomicko-podnikatelskými obory) a víceleté gymnázium. Gymnázium se nachází i ve Velkých Pavlovicích. Specifikem středního školství v Kloboukách a Velkých Pavlovicích je to, že všechny střední školy jsou ve vlastnictví těchto měst.

Zájmové vzdělávání je k dispozici v Hustopečích a Velkých Pavlovicích, kde lze navštěvovat základní uměleckou školu – obor hudební, taneční či výtvarný (ve Velkých Pavlovicích pouze hudební obor). Mimo toho se dle poptávky poskytují tyto služby i soukromými subjekty. Zájmové vzdělávání spojené s volnočasovými aktivitami realizuje Dům dětí a mládeže Velké Pavlovice a Centrum volného času Pavučina v Hustopečích.

Žáci z menších obcí za studiem dojíždějí nejčastěji do Brna, Hustopečí, Břeclavi, Hodonína, Klobouk u Brna a Velkých Pavlovic. Všechny obce se shodly, že způsob dosavadního zajištění školní výchovy jim vyhovuje. Ze sčítání lidí, bytů a domů z roku 2001 i 2011 vyplývá, že počet vyjíždějících žáků, studentů a učňů úzce souvisí s počtem obyvatel obce a vybaveností těchto obcí školami. Např. všechny školou povinné děti z Kašnice vyjíždějí do okolí, zatímco studenti z Hustopečí vyjíždějí do škol mimo město.

### 2.11 Zdravotnictví a sociální služby

Základem zdravotní péče v území je síť praktických lékařů a zdravotních středisek.

Hlavním centrem veškeré lékařské péče jsou Hustopeče, které nabízejí větší počet ordinací praktických lékařů pro dospělé a děti, stomatologů, odborných specialistů než ostatní obcemi

MAS Hustopečsko. Z šetření vyplynulo, že v rámci MAS má stálou ordinaci praktického lékaře 17 obcí. Jedná se o obce více osídlené – např. Hustopeče, Velké Pavlovice, Klobouky u Brna, Kobylí, Šitbořice, Bořetice, Popice. Ostatní obce zabezpečují pravidelnou zdravotní péči dojížděnkami praktických lékařů do obcí několikrát týdně či jednou za dva týdny. Nejčastěji se vyjíždí do Klobouk u Brna, Hustopečí, Brna a Břeclavi. Méně často pak do Velkých Pavlovic, Bořetic, Popic, Kobylí a do obcí mimo území MAS. Méně osídlené obce (Kašnice, Kurdějov, Morkůvky a Velké Hostěrádky) nedisponují žádnou ordinací ani pravidelnou dojížděnkou praktického lékaře. Lékařskou péči dětí a dorostu zajišťují stálé ordinace ve 24 obcích. Zbývající obce nabízejí možnost vyšetřit a ošetřit děti a dorost u dojíždějících lékařů. Zarážející je, že frekvence dojížděnk je méně častá než u praktického lékaře pro dospělé. Rodiče s dětmi tak za léčbou vyjíždějí do Hustopečí, Klobouk u Brna, Velkých Pavlovic, Kobylí a Šitbořic. Stomatologa zajišťuje šest obcí, občané ostatních obcí využívají služeb stomatologa v již výše zmíněných obcích a městech. V obcích nad 2 000 obyvatel nalezneme i specializované odborníky, např. gynekologa, interního lékaře, oční lékařku, revmatika a další. Občané obcí pod 2 000 obyvatel vyjíždějí za těmito odborníky do Brna, Hustopečí, Břeclavi.

Sít praktických lékařů je tedy silně poddimenzována. Polovina obcí vyjádřila nespokojenost s dosavadním zajišťováním zdravotnické péče. Hlavní nedostatky jsou spatřovány v nastavení ordinačních hodin, absenci ordinací praktických lékařů pro dospělé i děti, stomatologů a v dostupnosti lékařů pro starší občany.

Ordinaci praktického lékaře nalezneme v 18 obcích, stomatologa v 7 z celkového počtu 29 obcí. Nemocnice se v rámci Hustopečska nachází v pouze Hustopečích.

Oblast sociální péče je zajišťována Domovem s pečovatelskou službou (Klobouky u Brna) a penzióny pro důchodce (Hustopeče, Kobylí). O zdravotně a mentálně postižené se stará domov Betlém pro dospělé v Kloboukách u Brna a domov Narnie pro děti v Morkůvkách. Dále je sociální péče poskytována formou pečovatelské služby v Boleradicích, Kloboukách u Brna, Křepicích, Hustopečích, Velkých Němčicích a Vrbici.

Obec Kobylí je zřizovatelem 10 sociálních bytů s pečovatelskou službou a Starovičky mají zřízeno 5 sociálních bytů. Hustopeče nabízí 10 sociálních bytů, což je vzhledem k jejich velikosti velmi nízký počet. Nadstandardní sociální služby nabízí Brumovice, Horní Bojanovice, Starovice, Starovičky, Bořetice, Velké Hostěrádky, Velké Pavlovice, Zaječí a Kašnice ve formě rozvozu nebo vaření obědů pro důchodce. Pečovatelskou službu nabízí pro své občany obec Boleradice. Hustopeče nabízí poradenství v sociální oblasti, vaření pro důchodce a pečovatelskou službu.

Za hlavní nedostatky v zajišťování sociální péče pro občany obce považují absenci denních stacionářů, zařízení pro nemohoucí, azylového bydlení, bytů pro sociálně potřebné, penzionů pro přestárlé a domovů důchodců. Obce si stěžují i na finanční náročnost a nedostatečné pečovatelské služby. 18 obcí z 23 využívá institutu veřejně prospěšných prací, se kterými má dobré zkušenosti a je s nimi spokojena, ovšem záleží i na kvalitě a ochotě zapojení pracovníků, důležitá je i pružnost samotného úřadu práce. Bořetice by uvítaly možnost využívat pracovníky VPP celoročně, momentálně jsou zaměstnáváni pouze v období březen – listopad.

## 2.12 Kultura a sport

Kulturní zařízení jsou zastoupeny nejvíce knihovnami a kulturními domy. Knihovna je k dispozici ve všech obcích, kulturní zařízení mohou využívat v místě bydliště občané ve všech obcích mimo obec Kašnice. Kino lze navštívit v Hustopečích, Velkých Pavlovicích, Kobylicích, Šakvicích, Velkých Němčicích či Šitbořicích. Boleradice nabízejí divadlo. V rámci Hustopečska můžeme navštívit tři muzea, městské muzeum v Hustopečích, Kloboukách u Brna, Kobylicích a Šitbořicích.

Důležitým rysem kulturního života Hustopečska je religiozita. Mezi věřícími jednoznačně převažují katolíci, zbývající věřící se hlásí k evangelické církvi, církvi husitské, pravoslavné a Svědkům Jehovovým. Pravidelné katolické bohoslužby se konají ve všech obcích MAS mimo obce Kašnice.

Sportovní aktivity veškerého rázu lze provozovat v Hustopečích. Slouží k tomu sportovní areál s fotbalovými hřišti, tenisovými kurty, hokebalovým hřištěm i atletickým oválem, víceúčelová sportovní hala, aquapark s celoročním provozem, sauna, paintball, freestyle, bowling a kuželky. Sportovní zařízení jsou zastoupena hlavně hřišti. Podle výsledků šetření se hřiště nachází ve všech obcích na Hustopečsku, převážně v rámci činnosti TJ Sokol. Tenisové kurty mohou občané využívat v obcích Bořetice, Klobouky u Brna, Kobylicích, Šitbořice, Velké Němčice, Velké Pavlovce. V menších obcích provozují víceúčelová hřiště pro volejbal, kopanou či jiné míčové hry. Horní Bojanovice a Němčičky mají i koupaliště, které je hojně navštěvováno právě obyvateli okolních obcí. Poměrně hodně je i tělocvičen, v řadě obcí jsou pro sportovní aktivity využívány i kulturní zařízení.

V obcích panuje čilý spolkový život, nejčastěji se sdružují Sokolové, hasiči, myslivci, rybáři, chovatelé, včelaři a různé sportovní kluby. Dále jsou zakládány pěvecké sbory, náboženské kroužky, hudební kroužky, divadelní spolky, zahrádkářské svazy, svazy tělesně postižených občanů, folklorní kroužky. V obcích jsou vytvářeny kluby důchodců (v Hustopečích Univerzita třetího věku), kluby maminek s dětmi, existuje i klub přátel historie. Bořetice se navíc chlubí Svobodnou spolkovou republikou Kraví hora.

Kulturní a sportovní aktivity jsou v regionu zastoupeny poměrně dobře, přesto obcím chybí některá specializovaná zařízení. Řada obcí se potýká s problémem rekonstrukce kulturního zařízení. Další obce by si přály modernizaci dosavadních hřišť, anebo přistavění ploch na hraní nohejbalu, volejbalu, basketbalu. Obce potřebují dětské hřiště, respektive obnovu herních prvků. Sportovní halu, která by umožňovala hrát sportovní hry uvnitř i venku během celého roku postrádají i města Klobouky u Brna a Velké Pavlovce. Koupaliště postrádají Klobouky u Brna a Velké Pavlovce. Hustopeče poptávají vytvoření ledové plochy a vybudování haly na squash. Obce navrhuje vybudovat cyklostezky, respektive cyklotrasy, aby se i cyklisté mohli věnovat svému koníčku bez obav. Je třeba mít na paměti, že dostatečný počet hřišť je dobrým předpokladem rozvoje volnočasových aktivit dětí, což je nejlepší prevence sociálně patologických jevů. Velký počet knihoven je dobrým předpokladem k vytvoření veřejně přístupných informačních sítí, které by jistě přispěly k rozvoji posilování identifikace obyvatelstva s regionem. Naopak nedostatek tělocvičen vede k výraznému omezení tělovýchovných aktivit v zimním období.

Obce žijí bohatým kulturním a spolkovým životem, zachovávají si svou lidovou tvorbu, historii a tradice. Od začátku až do konce roku se pravidelně konají společenské akce. První

polovina roku je charakteristická pořádáním plesů, šibřinek, pálením čarodějnic, josefovských a velikonočních zábav. Konec léta je věnován hodovým slavnostem doprovázeným hudebními, tanečními a divadelními představeními. Na podzim nemohou chybět burčákové slavnosti a vinobraní. V zimě je možné využívat nejnižší položený lyžařský svah ve střední Evropě – v obci Němčičky. Jeho provoz je zabezpečen sněhovými děly v případě nedostatku přírodního sněhu. Po celý rok obce nabízejí ochutnávky vín, návštěvy vinných sklepů, expozice vín, představení dobových řemesel, lidové tvorby, zájmově umělecké činnosti obyvatel. Více o rozmanitosti kulturních památek je uvedeno v kapitole Cestovní ruch.

### 2.13 Doprava

Změny v ekonomickém systému České republiky se logicky odrazily i ve vývoji dopravy. Charakter změn v dopravě je obecně známý a můžeme ho každodenně pozorovat na našich silnicích i železnicích, změny se týkají jak nákladní, tak osobní dopravy. Absolutní objem přepravených nákladů v důsledku ekonomické transformace po roce 1989 obecně klesl, zvyšuje se však podíl silniční dopravy na přepravním výkonu. Nákladní doprava se přizpůsobila změnám potřebám zákazníků a za současné situace je v našich podmínkách preferována spíše doprava silniční. Hlubokými změnami stále prochází také doprava osobní, zřejmý je nárůst individuální automobilové dopravy doprovázený poklesem zájmu o veřejnou hromadnou dopravu jak silniční, tak železniční. Ke všem těmto ekonomicky podmíněným změnám ještě přistupuje nejasnost státní dopravní politiky, což se projevuje zejména v podmínkách pro pravidelnou veřejnou osobní dopravu.



**Obr. 18: Poloha MAS Hustopečsko v dopravní síti (zdroj: Mikroregion Hustopečsko, 2013)**

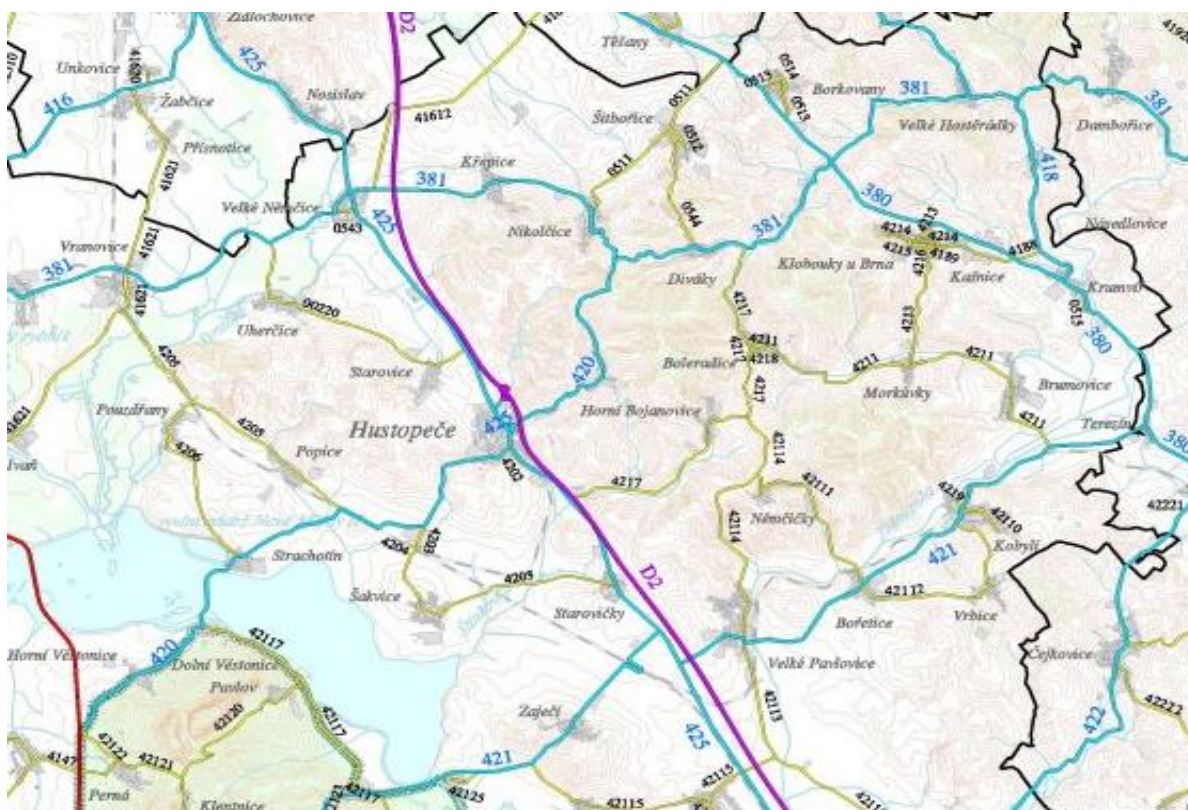
Dopravní poloha obcí Hustopečska je v mnoha případech značně heterogenní. Dopravní polohu obcí, nacházejících se v těsné blízkosti dálnice D2 Brno – Břeclav – Bratislava a železničního mezinárodního koridoru Berlín – Praha – Budapešť, můžeme označit za exponovanou. Obce nacházející se na železniční trati č. 255 Zaječí – Hodonín a ležící podél silnice II.třídy II/421 mají dopravní polohu průměrnou. Zbylé obce MAS, hlavně v severní či severovýchodní části, jsou již v oblastech, které můžeme nazvat periferní.

### **2.13.1 Silniční doprava**

Středem Hustopečska ve směru severozápad – jihovýchod prochází dálnice D2 vedoucí z Brna přes Hustopeče, Břeclav na hraniční přechod Břeclav/Brodské na Slovensko, která je v úseku Brno – Bratislava zařazena pod číslem E65 do sítě evropských silnic a do sítí TINA (Transport Infrastructure Needs Assessment). Význam této silnice lze demonstrovat již na její minulosti, kdy byla zanesena v plánech již v roce 1963 a její kompletní dokončení proběhlo v roce 1980. Význam této dálnice stoupl také hlavně v posledních několika letech, kdy došlo k významnému přílivu zahraničních investic do ČR.

Tyto investice jsou často úzce spjaty s kvalitní infrastrukturou, což dokládá například masivní rozvoj zahraničních firem v okolí Brna nebo Břeclavi. Určitým nedostatkem nejen této dálnice, ale celkově všech dálnic pro malá území jsou jejich sjezdy a nájezdy. V MAS Hustopečsko se tato věc týká pouze centra - města Hustopeče, což znamená, že všichni, kdo budou chtít najet na dálnici, budou muset nejdříve jet přes město Hustopeče nebo se napojit již ve vzdálenějších nájezdech u obcí Blučina (sever) či Podivín (jih).





**Obr. 19: Mapa silniční sítě v území MAS Hustopečsko (zdroj: ŘSD ČR, 2013)**

Na území MAS se nenachází ani jedna silnice první třídy. Další významné silnice Hustopečska jsou už pouze silnice II. třídy (viz tab. 8). Popsanou kostru dopravy dále doplňují silnice III. třídy, které jsou však mnohdy ve špatném technickém stavu, jehož příčinou je zanedbaná údržba vlivem přetrvávajícího nedostatku finančních prostředků nejen v rámci Jihomoravského kraje, ale i celé ČR.

**Tab. 8: Přehled komunikací II.třídy, které procházejí územím MAS Hustopečsko**

Č. komunikace	Územní popis vedení dané komunikace
380	Hodonín - Krumvíř - Klobouky u Brna - Borkovany - Brno
381	Žarošice - Velké Hostěrádky - Diváky - Nikolčice - Křepice - Velké Němčice - Pohořelice
418	Krumvíř - Velké Hostěrádky - Sokolnice
420	Nikolčice - Kurdějov - Hustopeče - Šakvice - Strachotín - Perná
421	Terezín - Kobyly - Bořetice - Velké Pavlovice - Zaječí - Mikulov
425	Hraniční přechod Lanžhot/Brodské - Břeclav - Starovičky - Hustopeče – V. Němčice - Židlochovice

Zdroj: vlastní šetření, 2013 (kurzivou jsou označeny obce mimo MAS Hustopečsko)

### 2.13.2 Železniční doprava

Zhruba okolo řeky Svratky, respektive Dyje vede železniční trať č. 250 Brno – Břeclav – hraniční přechod Břeclav/Kúty, která je součástí tzv. „českého“ koridoru č. I (ten spojuje přes území ČR – Děčín, Ústí nad Labem, Praha, Pardubice, Česká Třebová, Brno a Břeclav

Německo s Rakouskem) a zároveň je zařazena do železniční části panevropského multimodálního koridoru č. IV (trasa Norimberk / Berlín – Praha – Budapešť – Istanbul).

Trat' č. 250 Brno – Břeclav – hraniční přechod Břeclav/Kúty, která byla usnesením vlády ČR č. 766 z 20. prosince 1995 zařazena do kategorie drah celostátních, prošla v nedávné době zásadní rekonstrukcí za účelem přizpůsobení trati vyšším možným rychlostem vlakových souprav, jejímž výsledkem je kromě jiného i zkvalitnění dopravy. Ze železničních stanic Šakvice, Zaječí a Popice, které leží na této trati a přes něž je vedena řada autobusových linek směřujících do území, je zajištěno spojení osobními vlaky s Brnem a Břeclaví. Z těchto měst již vede spojení spěšnými vlaky, rychlíky a mezinárodními spoji s označeními SC, EC a IC i do ostatních větších center České republiky i zahraničí.

Na území MAS zasahují ještě dvě železniční trati sice zanedbatelného mezinárodního významu, ale důležitého mikroregionálního významu. Jedná se o trat' č. 254 Hustopeče – Šakvice, která plní funkci přípojky největšího města na hlavní výše popsanou železniční trat' Jihomoravského kraje. Druhou z nich je trat' č. 255 Zaječí – Hodonín, která propojuje mezinárodní koridory Břeclav – Brno a Břeclav – Přerov. Přes tuto trat' jsou propojeny tyto obce Zaječí, Velké Pavlovice (dvě zastávky), Bořetice, Kobylí na Moravě a Brumovice.

### 2.13.3 Sčítání dopravy

V roce 2010 bylo provedeno zatím poslední (každých 5 let) publikované sčítání dopravy na dálniční a silniční síti České republiky, organizované Ředitelstvím silnic a dálnic ČR. Charakteristickým rysem vývoje individuální automobilové dopravy (IAD) v ČR je trvalý růst počtu osobních automobilů a tím i jejich výkonů. V období let 1990-2004 počet automobilů vzrostl o 61,3 % a dosáhl počtu přes 3,816 milionu vozidel. To znamená, že na jeden osobní automobil připadalo 2,68 obyvatel. Nejvyšších hodnot je přitom dosahováno v Praze. Stupeň saturace, jehož by mělo být dosaženo okolo roku 2020, je odhadován na 5,230 mil. osobních vozidel (cca 1 automobil na 2 obyvatele).

**Tab. 9: Přehled nejzatíženějších úseků silniční sítě v MAS Hustopečsko v letech 2005 a 2010**

Číslo sčítacího úseku	Číslo komunikace	Úsek	Počet všech motorových vozidel (celoročně za 24 hod.)	
			2005	2010
6-8720	D2	Blučina – Hustopeče	19400	23177
6-8730	D2	Hustopeče – Podivín	17600	19286
6-0250	II/425	Hustopeče – vyús. 421 do Zaječí	7802	9095
6-0256	II/421	vyús. 421 do Zaječí – zaús. 421 od Velkých Pavlovic	6601	5956
6-2318	II/380	zaús. 418 Krumvíř – hr.okr. Břeclav - Hodonín	5829	2942
6-0240	II/425	křížení se 381 – Hustopeče	5565	4091
6-0239	II/425	hr.okr. Brno-venkov - Břeclav - křížení se 381	4 681	3283
6-2330	II/380	hr.okr. Brno-venkov - Břeclav - křížení se 381	4 166	4048
6-4560	II/421	vyús. 42111do Němčiček - zaús. do 425	4 078	3515

6-2320	II/380	x se 381- vyús. 4213 do Klobouk u Brna	4 028	4048
6-2310	II/380	vyús. 4213 do Klobouk u Brna - zaús. 418	3 681	3938

Zdroj: ŘSD ČR 2013, vlastní zpracování

Z celostátního sčítání dopravy v roce 2010 vyplynulo (viz tab. 9), že v MAS Hustopečsko dosahuje nejvyšší dopravní intenzity město Hustopeče. Zde dosahuje intenzita dopravy hodnot přes 23 000 vozidel za 24 hodin a je zde zřejmý nárůst intenzity dopravy oproti roku 2005. Takto vysoká čísla jsou způsobena především blízkou existencí dálnice D2. Dalším významným úsekem je komunikace druhé třídy II/425, tvořící nejdůležitější průtah středem města Hustopeče. Vytíženost této silnice se pohybuje mezi 8 až 10 tisíci automobilů během dne, což je způsobeno nejen velikostí města, ale také jeho funkcí jako střediska Hustopečska, kam mnoho lidí dojíždí za prací, do škol, na úřady, za službami apod., tudíž je silně využíváno i občany z okolních obcí.

Mezi klidnější části, přesto ale intenzivně dopravně využívané, patří například silnice II. třídy č. 380 či 421. Zde intenzita dopravy stále dosahuje průměrně 3 až 5 tisíc vozidel za 24 hodin. Naopak minimálně (do 800 automobilů / 24 hodin) využívané jsou úseky silnic druhé třídy č. 381, 418 a 421, které se nacházejí ve „vnitrozemí“ území a na jeho severovýchodě. Tato situace je způsobena zejména tím, že tyto komunikace propojují obce s malým počtem obyvatel (viz. tab. 10).

**Tab. 10: Nejméně zatížené úseky silniční sítě MAS Hustopečsko v letech 2005 a 2010**

Číslo sčítacího úseku	Číslo komunikace	Úsek	Počet všech motorových vozidel (celoročně za 24 hod.)	
			2005	2010
6-4500	II/381	vyús. 420 do Hustopeče - křížení se 380	371	711
6-4490	II/381	křížení se 380 - zaús. 418 Velké Hostěradky	437	550
6-6480	II/381	zaús. 418 Velké Hostěradky - vyús. 418 Krumvíře	522	781
6-0940	II/418	vyús. ze 381 - zaús. do 380	557	465
6-4430	II/421	vyús. ze 381 - Hustopeče	992	687

Zdroj: ŘSD ČR 2013, vlastní zpracování

#### 2.13.4 Dopravní obslužnost

V posledních letech je velmi frekventována otázka tzv. **dopravní obslužnosti území**. Problémem je disproporce mezi rostoucími náklady a klesající poptávkou, která se řeší zejména omezováním počtu spojů. Tím dojde ke snížení nákladů, ale i k úbytku počtu cestujících, což opětovně vede k další redukci dopravy a nepříznivý vývoj tak stále pokračuje. Úroveň plošné dopravní obsluhy veřejnou dopravou se liší podle konkrétní situace v území. Podstatný vliv má především postavení obce v sídelním systému (počet obyvatel) a její poloha v dopravní síti (centrální, periferní). Významným faktorem rozvoje sítě veřejné dopravy je též koncentrace pracovních míst a s tím související dojížděka do zaměstnání.

Na rozdíl od dopravy železniční, kterou to nutně čeká, autobusová doprava již prošla transformací. Pomineme-li vhodnost použitých způsobů privatizace a některé nepříznivé organizační důsledky atomizace bývalých podniků ČSAD, nejvýraznějším důsledkem je tlak na efektivnost dopravy, který ústí právě do omezování počtu spojů. Pokud nedojde

k reorganizaci systému veřejné dopravy ve smyslu zajištění kvalitnějších služeb, které budou schopné konkurovat individuálnímu motorismu, a tím „přitáhnout“ nové zákazníky, dojde k potvrzení výše naznačených tendencí a systém veřejné dopravy se bude dále postupně rozpadat. V zahraničí se začínají rozvíjet tzv. share systémy, které umožňují společné využití osobního automobilu více osobami, rozvíjí se i zajišťování smluvní dopravy pro vybrané cílové skupiny obyvatelstva (důchodci, děti) např. prostřednictvím taxi či mikrobuse, opominout nelze ani vlastní aktivitu obcí.

Na území MAS Hustopečska zabezpečuje plošnou dopravní obslužnost autobusová a železniční doprava. Mezi největší poskytovatele autobusových služeb patří společnosti: BORS Břeclav a.s., Tourbus a.s. Brno, VYDOS a.s. Vyškov, ČSAD Hodonín a.s. nebo Adosa a.s. Rosice. Jediným železničním dopravcem, který poskytuje služby Hustopečsku, jsou České dráhy a.s.

V posledních letech se v dopravní obslužnosti nejvíce uplatňují tzv. integrované dopravní systémy (IDS). Pod pojmem integrovaný dopravní systém se rozumí takový způsob zajištění veřejné dopravy v území, v němž jednotlivé druhy dopravy (autobus, vlak, tramvaje...) vzájemně spolupracují a vytvářejí tak přehledný a jednoduchý systém vzájemně provázaných linek s jednotným tarifem, přepravními podmínkami a pravidelnými intervaly mezi spoji.

V případě Jihomoravského kraje došlo k zahájení provozu IDS v roce 2004 u 112 obcí. K 1.9.2007 se zapojilo 367 obcí a od 1.7.2008 došlo k připojení dalších 57 obcí. V MAS Hustopečsko jsou na IDS zapojeny všechny obce. IDS zajišťuje přehlednost linek, díky návaznosti a možnosti přestupů časovou úspornost, pravidelnost linek, zlepšení služeb a v neposlední řadě i úsporu finanční.

Dopravní situace Hustopečska je v porovnání s ostatními regiony Jihomoravského kraje nadprůměrná. Obslužnost většiny obcí je dostačující a velká část obcí má velmi dobré podmínky pro využívání silniční a železniční dopravy. Přítomnost dálniční sítě přináší Hustopečsku na jednu stranu unikátní výhodu při lákání investorů, ale na druhou stranu způsobuje jeho tranzitní charakter a určité dopravní problémy obcím z důvodu pouze jediného dálničního sjezdu (Hustopeče). Tato situace by se dala řešit dlouhodobým tlakem na státní orgány, které odpovídají za dálnice a komunikace I. třídy ČR, aby vybudovaly další dálniční sjezdy u Velkých Pavlovic (napojení obcí Bořetice, Němčičky, Vrbice, Kobylí, Brumovice...) a u Velkých Němčic (napojení obcí Vranovice, Uherčice, Pouzdřany, Křepice, Nikolčice...).

Další možností jak zlepšit dopravní situaci na území MAS by jistě bylo převedení silnice II. třídy č. 380 díky její vytíženosti na komunikaci I. třídy a s tím spojené technické úpravy. Tento krok ale není dle generelu dopravy Jihomoravského kraje plánován. Důležitým krokem pro zlepšení dopravní obslužnosti by jistě bylo i širší zapojení obcí do IDS JMK.

## 2.14 Technická infrastruktura a územní plánování

### 2.14.1 Technická infrastruktura

Vybavenost technickou infrastrukturou je jednou ze základních charakteristik daného území. Určuje nejen kvalitu bydlení obyvatel, ale především potenciálním investorům podává informaci o tom, jak jednoduché či naopak složité bude napojení nové podnikatelské investice na rozvody elektřiny, plynu, zdroje vody, kanalizaci a čističku odpadních vod (ČOV).

V příloze 4 je zachycen stav technické infrastruktury v obcích MAS Hustopečsko v roce 2013.

Rozšíření jednotlivých sítí je rozdílné a závisí na mnoha faktorech. Mezi nejdůležitější patří poloha území vzhledem k páteční infrastruktuře a velikost odběru či rozsah služby závisící na počtu připojených obyvatel případně na existenci velkoodběru (např. pro podnikatelské účely).

Zásobování vodou a odkanalizování představují jednu z limitujících oblastí technické infrastruktury, která v případě nevyhovujícího stavu již ve fázi územního rozhodování může zabránit realizaci podnikatelského záměru v daném území.

**Vodovod** je zaveden ve všech obcích Hustopečska. Tato situace je v rámci kraje výjimečná, protože v Jihomoravském kraji má vodovod „pouze“ 91,5 % obcí. Prakticky ve všech obcích kapacita vodovodu vyhovuje, ze strany dodavatele, Vodovody a kanalizace Břeclav jsou výjimkou, jejich kapacity vodních zdrojů jsou omezené. Dodávky jsou z vodních zdrojů Vranovice a Zaječí.

Na vodovodní řady zasahující do okresu Hodonín jsou napojeny obce Krumvíř a Klobouky, a také Velké Hostěradky.

**Odkanalizováno** je 52 % obcí (v absolutním počtu 15). Míra odkanalizování obcí Hustopečska je mírně vyšší než průměrně v kraji. Kapacita kanalizace dostačuje díky realizaci projektu výstavby nových ČOV a intenzifikaci již stávajících včetně zkapacitnění kanalizace. Téměř u poloviny obcí nejsou odpadní vody čištěny vůbec (viz tab. 11). Nejdále jsou v přípravných pracích na realizaci obce Brumovice a Velké Hostěradky - vydáno stavební povolení, obce Bořetice a Vrbice se ucházejí o dotaci na výstavbu.

Tab. 11: Způsob čištění odpadních vod v obcích MAS Hustopečsko v roce 2013

Způsob čištění	Obce	Počet obcí
ČOV na území obce	Hustopeče, Klobouky u Brna, Kobylí, Němčičky, Starovice, Starovičky, Strachotín, Šakvice, Šitbořice, Uherčice, V. Němčice, V. Pavlovice	12
ČOV v jiné obci	Kašnice, Popice	2
Jiným způsobem	Zaječí	1
Voda není čištěna	Boleradice, Borkovany, Bořetice, Brumovice, Diváky, Horní Bojanovice, Krumvíř, Křepice, Kurdějov, Morkůvky, Nikolčice, Pouzdřany, Velké Hostrádky, Vrbice	14

Zdroj: vlastní šetření, 2013

Oproti roku 2007, kdy bylo uskutečněno šetření v obcích, se zvýšil počet s ČOV a kanalizací o 6 obcí.

**Plynofikováno** je 27 obcí, výjimkami jsou Němčičky a Borkovany. V procentuálním vyjádření je plyn zaveden do 93,1 % obcí, což zhruba odpovídá průměru kraje. V rámci ČR je nezvykle vysoká míra napojení domů v obcích na plyn. Ve všech obcích napojených na plyn, kapacita sítě dostačuje. Regulační stanice zemního plynu stojí prakticky u všech

plynofikovaných obcí. Podzemní zásobníky, z nichž je plyn rozváděn, se nacházejí mimo území Hustopečska – v Dolních Dunajovicích a Břeclavi. Východní částí území prochází ropovod, který se u Klobouk dělí na dvě větve – jižní a východní.

Obce MAS Hustopečsko jsou v oblasti zásobování **elektrickou energií** vybaveny standardně. Elektrická síť je společně s vodovodem nejvíce rozšířenou technickou infrastrukturou, také ji mají zavedenu všechny obce.

Rozvodny elektrické energie se nacházejí v obcích Hustopeče a Klobouky u Brna. Velmi vysoké napětí (400 tis. V) je vedeno přes obce na východním okraji území. Vysoké napětí (110 tis. V) pak protíná území ve směru severovýchod-jihozápad, na západním okraji prochází další vedení o stejném napětí ve směru sever-jih.

Důležitou, avšak někdy zatím opomíjenou, se stává otázka dostupnosti a šíření informací prostřednictvím **informačních a komunikačních technologií**. V tomto směru prochází nejbouřlivějším rozvojem síť internetu, jejíž výhodou je možnost využití běžných telefonních linek. Díky tomu, že umožňuje sdílet a distribuovat velké množství a šíří nejrůznějších informací, se také stává jedním z důležitých předpokladů efektivního podnikání a tím i hospodářského rozvoje. Vzhledem k celospolečenské prospěšnosti rozvoje tohoto svébytného média roste i role veřejné správy při vytváření a podpoře podmínek, za kterých je možné tyto technologie využívat a zvyšuje se potřeba zajistit jejich dostupnost pro co nejširší okruh občanů.

**Signál mobilních operátorů** je dostupný ve všech obcích. Problémy se signálem souvisí s dostupností signálu v jednotlivých obcích i dle jednotlivých poskytovatelů služeb. Zhoršená dostupnost signálu může být problémem vzhledem k tomu, že mobilní operátoři jsou využíváni veřejnou správou k řešení havarijních situací.

Internet je občanům – v rámci zákonných povinností obcí – dostupný v knihovnách i na obecních úřadech. Širokopásmový internet je dostupný občanům všech obcí.

## 2.15 Územní plánování

K nástrojům ovlivňování územního rozvoje patří kromě jiného i územní plánování. Jeho prostřednictvím je regulován způsob využití území, koordinována realizovaná výstavba a jiné aktivity s cílem zabezpečit soulad přírodních a civilizačních prvků. Jinými slovy – bez územního plánování není územního rozvoje. Proto je zpracování územně plánovacích dokumentů tak důležité.

V roce 2007 začal platit nový stavební zákon (č. 183/2006 Sb.), který pozměnil některé skutečnosti týkající se územního plánování. Územně plánovací dokumentací se nově na úrovni obcí rozumí pouze územní plán a regulační plán, pojem urbanistická studie již nový zákon nezná. Urbanistická studie se tak stala územně plánovacím podkladovým dokumentem s omezenou právní závazností.

Situace územního plánování v obcích MAS Hustopečsko je velmi dobrá. Všechny obce, mají zpracován územní plán. Nejčastějším datem pořízení je období 2008-2013 (po nabytí

účinnosti nového stavebního zákona – 21 obcí - 72%, 8 obcí – 28% má platné územní plány dle již neplatného stavebního zákona. Tyto dle platného zákona pozbudou platnost k 31.12.2020. Z toho 6 obcí ve spolupráci s Úřadem územního plánování Hustopeče zahájilo práce na tvorbě nového územního plánu. Přehled dokumentů územního plánování v obcích MAS Hustopečsko přináší příloha 5.

## 2.16 Cestovní ruch

Cestovní ruch, turismus a rekreace se v současné době staly – díky svému prostorovému rozsahu a rostoucí intenzitě významným celosvětovým společenským jevem. Tyto dynamické společensko-ekonomické aktivity výrazně zasahují do přírodního i sociálního prostředí daného území, a to svými pozitivními i negativními vlivy. Význam cestovního ruchu v České republice začal být docenován až v devadesátých letech s nástupem tržní ekonomiky. Růst návštěvnosti území může posílit kupní sílu obyvatel a napomoci rozvoji především malého a středního podnikání v regionu. Nabídka služeb a jejich kvalita významně přispívají ke spokojenosti návštěvníků a ovlivňují tak jejich rozhodování, zda navštíví dané území i příště. Cestovní ruch se v současné době profiluje v odvětví, jehož důležitost stále roste a zároveň lze ovlivňovat aktivitou veřejného sektoru lépe než u ostatních odvětví.

MAS Hustopečsko má spíše průměrný potenciál pro cestovní ruch. Region má dobré předpoklady z hlediska přírodních předpokladů, kdy mírně zvlněná krajina jižní Moravy dává možnosti rozvoje pro rodinnou rekreaci v území. Určitý počet návštěvníků se objevuje u jediné národní přírodní rezervace na území – Pouzdřanská step. Lokalita představuje jedno z mála míst na jižní Moravě, kde se udržel víceméně přirozený ráz pontsko-panonské květeny v poměrně vysoké druhové pestrosti. Přírodní podmínky Hustopečska ale samozřejmě předurčují zejména pro rozvoj cestovního ruchu v oblasti vinařství a cykloturistiky.

Z hlediska nejvýznamnějších atraktivit a cílů na Hustopečsku nedominuje konkrétní místo, ale rovnou celé odvětví – **vinařství**, což je velkou předností tohoto území a slučovací prvkem pro společné rozvojové projekty veřejné a soukromé sféry. Samotné Hustopečsko tvoří jádrové území jedné ze čtyř Moravských vinařských podoblastí – **Velkopavlovická**. Ta zahrnuje 75 vinařských obcí, mnoho z nich se může pochlubit písemnými zmínkami o vinařství, které jsou staré více jak 750 let. Pro centrální část podoblasti jsou **typická červená vína**, jimž dává charakter sprašová vápenitá půda s vysokým obsahem hořčíku. Viniční tratě v kopcovitém terénu, který se táhne od Židlochovic, přes **Hustopeče, Velké Pavlovice až k Čejkovicím**, s jižní a jihozápadní expozicí dávají hroznům vyžrát do jedinečné kvality. Dominují odrůdy **Frankovka, Modrý Portugal, Svatovavřínecké a André**. Na kopcích mezi **Rakvicemi, Přítluky a Zaječím** se rodí vynikající **Veltlínské zelené, Ryzlink vlašský a Modrý Portugal**. V členitém kopcovitém terénu **Kloboucka** se daří **Neuburské a Müller-Thurgau**. **Do území MAS zasahuje svým severovýchodním výběžkem i vinařská podoblast Mikulovská, ve které leží obce Popice, Pouzdřany a Strachotín.**

Na Hustopečsku se nachází několik vinařských atraktivních míst:

- **Město Velké Pavlovice** – po tomto místě dostala tato vinařská podoblast jméno. Jsou zde koncentrováni jedni z největších výrobců vín na Moravě a nachází se zde největší

rozloha registrovaných vinic v MAS (cca 400 ha) a zároveň sedmá největší v ČR. Velké Pavlovice jsou také známé svojí **šlechtitelskou stanicí vinařskou, ve které přišly na svět známé vinařské odrůdy André, Pálava, Aurelius a Agni.**

- **Svobodná spolková republika Kraví hora** (okolí obce Bořetice) – od roku 2001 je zde vyhlášena místními vinaři recesistická vinařská republika, která v oblasti ČR vytváří širokou škálu aktivit a tím napomáhá aktivně k jeho rozvoji a lákání návštěvníků. Republika má svou vládu v čele s prezidentem, ústavu, znak, prapor i měnu. Snaží se navazovat „diplomatické“ vztahy i se sousedními zeměmi jako například s Vlašským královstvím. Od roku 2006 také stojí nad Kraví horou nová rozhledna.
- **Muzeum v Hustopečích** – v renomovaných sklepních prostorech historického renesančního domu U Synků je umístěna stálá vinařská expozice vinařů Velkopavlovické vinařské podoblasti. Vedle dobových předmětů, které sloužily k ošetřování vinic, výrobě a uskladnění vína jsou zde i panely, popisující celoroční práci na vinici, výrobu vína a staletou vinařskou Historii Hustopečska. V areálu je také umístěna vinotéka s několika degustačními programy.
- **Muzeum v Kobylí** – v prostorách staré měšťanské školy v Kobylí můžete navštívit nevelké muzeum, které se snaží zachovat doklady o životě dřívějších pokolení v této starobylé vinařské obci. Kromě krásných krojů jistě stojí za zhlédnutí například stylově upravená selská kuchyně či malá vinařská expozice s prodejem vín od kobylských vinařů.
- **Obec Vrbice** – jednou z nejzajímavějších věcí na Vrbici jsou její vinné sklepy, které jsou v obci umístěny ve dvou lokalitách. Starší kolonie Na sklepech, která tvoří dvě spodní patra vinařských staveb v obci, vznikla v druhé polovině 17. století a dnes je součástí vesnické zástavby. Většinou jde o kamenná patrová stavení se zapuštěnými lisovkami a dlouhými klenutými sklepy. Známější lokalitou jsou vinné sklepy Stráž. Místní zvláštností je záliba v gotickém lomeném oblouku. Ušlechtilá černá plíseň na stěnách sklepa svědčí o stabilním prostředí, které víno potřebuje ke svému zrání.

Mezi další možnosti, které představují zejména v posledních letech silné lákadlo pro turisty, patří jistě velké příležitosti pro provozování cykloturistiky. I tato činnost je úzce spjata s vinařstvím. Přestože napříč územím neprochází žádná významná mezinárodní nebo nadregionální cyklotrasa, patří cykloturistika k hlavní činnosti návštěvníků této oblasti často spojenou s návštěvou právě vinných sklepů. Infrastrukturu pro cykloturistiku můžeme rozčlenit v MAS Hustopečsko do čtyř úrovní podle významnosti:

1. **Regionální cyklotrasa č. 412** – tato cyklotrasa je na Hustopečsku jediná svého druhu dle klasifikace. Tato regionální trasa vede z obce Lednice až na nejvyšší vrchol Ždánického lesa nazvaný U Slepice, kde se napojuje na jinou regionální trasu č. 473 (Jihlava – Český Těšín). Jediná zastávka na této trase, spadající do MAS Hustopečsko je obec Vrbice.
2. **Moravské vinařské stezky Greenways** – je dlouhodobý projekt ochrany kulturního dědictví a rozvoje vinařské turistiky na jižní Moravě. Každá z 10 vinařských oblastí má svůj vlastní okruh vinařských stezek. Všechny okruhy jsou propojené páteří Moravskou vinnou stezkou (červená), která vede ze Znojma do Uherského Hradiště a



měří 240 km. Hustopečskem prochází tři cyklostezky tohoto druhu. Výše zmíněná Moravská vinná, dále Velkopavlovická vinařská stezka, která prochází mnoha obcemi Hustopečska a Mikulovská vinařská stezka, která prochází pouze obcí Strachotín.

3. **Naučné vinařské stezky** – na území Hustopečska se nachází tři naučné stezky:
  - a. **Stezka krajem André (8 km)** – Cyklostezka vede z Hustopečí přes Starovičky, Velké Pavlovice a Bořetice na Vrbici. Ve Velkých Pavlovicích vede kolem šlechtitelské stanice, kde odrůda André vznikla.
  - b. **Obecní vinařská stezka obce Němčičky (8 km)** – začíná i končí přímo v obci a seznamuje návštěvníky jak z historií vinařství, tak se současným stavem výsadby vinné révy v Němčičkách.
  - c. **Naučná stezka Modré hory (13 km)** – tato nejnovější naučná trasa pro cyklisty i pro pěší vznikla díky mikroregionu Modré hory a propojuje jeho členské obce Velké Pavlovice, Bořetice, Vrbice, Kobylí a Němčičky, které jsou známé především díky pěstování kvalitních odrůd červených vín.
4. **Běžné místní cyklostezky** – výše uvedenou síť různých typů cyklostezek doplňují další stezky již menšího významu, které propojují po běžných komunikacích II. a III. třídy vzájemně obce Hustopečska mezi sebou.

Rozvoj cykloturistiky je limitován faktem, že více než 60 % cyklotras je vedeno po silnicích druhé třídy. Dalším omezujícím faktorem je kvalita cyklotras, na území MAS se nachází nebezpečné úseky, které v případě deštivého počasí snižují kvalitu a rychlost vyjížděky.

Na území obcí MAS se nachází významné množství **kulturně-historických památek**, ale vzhledem k poloze, kdy se v jeho sousedství nacházejí významnější památky, nepatří většina z nich k primárním cílům turistů, které mohou vyvolat zájem o návštěvu daného místa. Tímto primárním cílem mohou být pro návštěvníky dvě výše popsané aktivity (vinařství a cykloturistika), které by je ale bez dalších alternativních možností například právě v podobě kulturně-historických památek nedokázaly udržet v regionu po delší časové období. Proto je velmi důležité tyto atraktivy propojovat a aktivně propagovat.

K pozoruhodným památkám Hustopečska patří dosud turisty příliš neobjevený opevněný gotický kostel sv. Jana Křtitele v Kurdějově. Celodřevěný funkční větrný mlýn u Klobouk je zase symbolem Kloboucka. V Kloboukách u Brna se také nachází muzeum, kde nejzajímavější částí je zdejší sbírka obrázků malovaných na skle z konce 18. a z 19. století. V Divákách stojí za návštěvu Památník bratří Mrštíků umístěný v domě, který po dlouhá léta obývali. V Pouzdřanech se zase dochoval měšťanský renesanční dům, který byl renovován do podoby, kterou měl před třicetiletou válkou. Unikátní je původní malovaný trámový strop. Zajímavé jsou rovněž dva sovětské tanky na podstavcích, které u Hustopečí a Staroviček připomínají tankovou bitvu z 2. světové války.

Ze slavných osobností připomeňme T. G. Masaryka, který pravidelně jezdil do Klobouk u Brna k rodičům, studoval v Hustopečích a jehož rodiče jsou na hustopečském hřbitově pohřbeni. V Brumovicích se narodil spisovatel a publicista Dr. Jan Herben a v nedalekých Divákách napsali bratři Mrštíkové řadu svých dramát z venkovského prostředí a mnoho

desítek let zde pobývali. Ve většině obcí regionu dodnes probíhají krojované hody. V srpnu nebo září probíhá v obcích Zarážení hory, říjnu Burčákové slavnosti nebo Dětská Porta v Hustopečích. Na Hustopečsku a Kloboucku se dochovalo několik zajímavých řemeslných tradic, jako je výroba lidové keramiky v Krumvíři, zpracování orobince v Brumovicích nebo zdobení kraslic v Borkovanech.

### **2.16.1 Rekreačně – turistické funkce**

Dominantní funkcí je středně náročná pohybová (tranzitní a denní) i pobytová turistika s převážně letní sezónou – letní rekreace u vody (Novomlýnská nádrž - dolní, aquaparky, koupaliště, rybníky), pobyty v přírodě, cykloturistika. Potenciální rozvojové možnosti do budoucna je možné spojovat zejména s rozvojem dnes žádaných forem klidné a ekologicky čisté pobytové venkovské turistiky, agroturistiky a hippoturistiky na většině území.

V MAS Hustopečsko leží obec Němčičky, ve které se téměř jako v jediné obci na jih od Brna mohou uplatnit zimní sporty, zejména sjezdové lyžování. Zdejší klimatické podmínky této rekreační funkci příliš nenapomáhají, ale díky speciálnímu umělému travnímu povrchu a systému sněhových děl je tato sjezdovka každoročně hojně využívána. Provozuje se zde téměř dvacet let lyžařská škola pro děti, škola snowboardu, programy pro seniory, lyžařské kurzy nebo různé závody.

Dominantní turistickou atraktivitou je také vinařství, které již bylo popsáno na začátku kapitoly.

Poměrně příznivé, i když selektivní šance má městská turistika spojená s návštěvou kulturně-historických památek včetně folklórních akcí (Hustopeče, Velké Pavlovice a Klobouky u Brna).

V napojení na městské oblasti se v posledních letech dostává do popředí také kongresová turistika, která dokáže přilákat do regionu návštěvníky s nadprůměrnými příjmy.

### **2.16.2 Turistická infrastruktura**

Turistická infrastruktura je ve stadiu rozvoje a budování. Zahrnuje širokou škálu aktivit od konstituování sítě informačních bodů, orientačního a informačního systému v území (značení stezek pro cyklisty, značení pěších turistických tras, informační kiosky v obcích pro návštěvníky) po budování a obnovu ubytovacích a stravovacích kapacit a služeb.

Turistická infrastruktura se dělí na dva druhy. První typ bývá nazýván základní turistická infrastruktura a řadí se do ní ubytovací a stravovací zařízení. Druhý typ zařízení se nazývá doprovodná turistická infrastruktura a řadí se do ní v podstatě vše kromě té základní – tzn. dopravní turistická infrastruktura, pěší stezky, cyklostezky, sportoviště,... Aby turisté do území přijeli a nechali v něm finance, je důležité mít kvalitně vybudovány oba typy této turistické infrastruktury.

Základní turistická infrastruktura na území Hustopečska má různá specifika. Celkový počet oficiálních lůžek je více než 3 000, což je vzhledem k návštěvnosti dostačující. Navíc existuje vysoký počet lůžek neoficiálních, které se nejčastěji koncentrují k vinným sklípkům a u

místních obyvatel v soukromí. Na Hustopečsku se nachází široká škála možných typů ubytovatelů od hotelů a penzionů přes turistické ubytovny a ubytování v soukromí až k ubytování pod vlastním stanem v kempu. Podrobný popis počtu zařízení, jejich lůžková kapacita a územní rozložení v obcích je názorně vidět v tab. 12.

**Tab. 12: Počet ubytovacích zařízení a jejich lůžková kapacita v obcích MAS Hustopečsko**

Název obce	Počet lůžek v ubytovacích zařízeních
Boleradice	76
Borkovany	0
Bořetice	297
Brumovice	54
Diváky	0
Horní Bojanovice	45
Hustopeče	1 051
Kašnice	0
Klobouky u Brna	15
Kobylí	140
Krumvíř	15
Křepice	12
Kurdějov	228
Morkůvky	15
Němčičky	134
Nikolčice	0
Popice	25
Pouzdřany	20
Starovice	56
Starovičky	22
Strachotín	272
Šakvice	37
Šitbořice	30
Uherčice	26
Velké Hostěradky	0
Velké Němčice	140
Velké Pavlovice	415
Vrbice	50
Zaječí	270
<b>MAS Hustopečsko</b>	<b>3 445</b>

Zdroj: ÚAP ORP Hustopeče 2012, vlastní zpracování

Jak je z tabulky vidět, obec nejlépe vybavená základní turistickou infrastrukturou je město Hustopeče, což je, vzhledem k počtu obyvatel, koncentraci služeb a lokalizace města jako jádra regionu, logické. Další významné koncentrace ubytovacích kapacit jsou již v turisticky oblíbených lokalitách jako např. Bořetice, Velké Pavlovice, Strachotín, Zaječí a Kurdějov.

Naopak žádnými lůžky k ubytování nedisponují obce Borkovany, Diváky, Kašnice, Nikolčice a Velké Hostěradky.

Zařízení doprovodné turistické infrastruktury je na Hustopečsku široká škála. Jejich podrobný seznam je uveden na oficiální internetové stránce DSO Mikroregionu Hustopečsko, kde se návštěvníci mohou dozvědět veškeré informace o tomto druhu infrastruktury. Dalším webovým portálem poskytující kvalitní informace o konaných akcích jsou internetové stránky Modrých Hor, kde je databáze vinařů, ubytování, stravování a pořádaných akcí v tomto regionu.

Mezi nejvýznamnější zařízení doprovodné turistické infrastruktury lze zařadit výše popsané cyklotrasy, dále různé multifunkční sportoviště (Hustopeče, Kobyly, Kurdějov, Velké Pavlovice atd.), koupaliště a aquaparky (Hustopeče, Horní Bojanovice, Němčičky...), hippo zařízení (Popice, Uherčice, Klobouky u Brna...) a například i sjezdovku s vlekem (Němčičky).

## 2.18 SWOT analýza

### Podpora malého a středního podnikání:

Silné stránky	Slabé stránky
Orientace na vinařskou turistiku a cykloturistiku	Nedostatek pracovních příležitostí
Hustá síť značených cyklostezek	Špatný stav dopravní infrastruktury
Rozvinuté zemědělství	Chybějící napojení na dálnici D2 u Velkých Pavlovic, případně Velkých Němčic
	Absence obchvatu Hustopečí

	Většina kulturních památek je místního významu
	Míra nezaměstnanosti nad krajským průměrem
<b>Příležitosti</b>	<b>Hrozby</b>
Využití brownfieldů pro ekonomické aktivity	Kvalita cyklostezek (nezpevněný povrch)
Vybudování komplexního informačního systému	Jednostranně zaměřený ekonomický rozvoj
Podpora výroby regionálních produktů	Snižování délky pobytu v ubytovacích zařízeních
Rozvoj ekologicky šetrných forem cestovního ruchu	
Podpora malého a středního podnikání	

### Rozvoj komunitní společnosti:

<b>Silné stránky</b>	<b>Slabé stránky</b>
Příznivý ukazatel naděje na dožití	Nízká vybavenost obce vzhledem k její velikosti
Pospolitost a sounáležitost obcí	Vysoký podíl neobydlených domů a bytů
Dostatečný počet bytových jednotek	Nedostatek bydlení pro seniory
Bohatý kulturní život v obcích (tradice, folklór)	Vyplnění volného času seniorů
	Absence lídrů u dobrovolných sdružení
	Zapojení do společnosti problémových skupin obyvatelstva
<b>Příležitosti</b>	<b>Hrozby</b>
Budování penzionů a bytů pro seniory	Zhoršení obytného prostředí vzhledem k existenci starých ekologických zátěží
Zlepšení mezigenerační komunikace	Zhoršení obytného prostředí vzhledem k existenci brownfieldů
Vybudování metodických center pro kulturu a volný čas	Odchod schopných lidí z regionu za zaměstnáním
	Stárnutí populace

### Vzdělávací a sociální programy:

<b>Silné stránky</b>	<b>Slabé stránky</b>
Dostatečné pokrytí území školskými zařízeními	Málo učebních pomůcek
<b>Příležitosti</b>	<b>Hrozby</b>
Zlepšení vybavenosti škol na rozvíjení tradic a folklóru	Zánik tradic a folklóru
Komunikace MAS se školskou radou	
Tvorba komunitních škol	

### Tvorba a obnova krajiny:

Silné stránky	Slabé stránky
Výskyt zvláště chráněných území	Zhoršená kvalita ovzduší
	Existence fotovoltaických elektráren
	Nevhodné způsoby hospodaření na některých zemědělských pozemcích
	Růst počtu neobdělávaných zemědělských pozemků
Příležitosti	Hrozby
Výchova a osvěta obyvatel ke zvýšení jejich účasti na ochraně přírody a krajiny	Výsadba RRD
Obnova a vznik nových ploch veřejné zeleně	Povolování výstavby ve volné krajině
Zlepšení péče o zvláště chráněná území + monitoring	Nevratné poškozování krajinných prvků
Zlepšení životního prostředí	Možné negativní dopady na krajinu spojené s rozvojem cestovního ruchu
	Změna klimatu může vést ke změně charakteru krajiny

## 2. 19 Analýza problémů

V analytické části jsou identifikovány oblasti a problémy, které budou prostřednictvím strategického plánu řešeny. Návrhová část předpokládá využití finančních zdrojů, které budou použity na realizaci plánovaných aktivit. Nástroje, které při financování použity předpokládají více druhové financování z fondů EU, soukromých zdrojů a příspěvku samospráv.

Programový rámec přispívá k odstranění zejména slabých stránek identifikovaných ve SWOT analýze a posílení příležitostí rozvoje. Problémy, které veřejnost zřetelně vnímá je omezování investic do neproduktivních sociálních a komunitních aktivit, které nepřinášejí zisk. Jedná se sociální a komunitní život, ochranu přírody. Proto je v hodnocení aktivit přiřazena těmto tématům vysoká priorita.

Rozvojová koncepce podporuje rozvoj podnikatelských aktivit a tím návazně i ekonomiku regionu. Rozvoj podnikatelských aktivit sekundárně zvyšuje příjmovou stránku obcí a vytváří předpoklady pro sponzoring neziskových organizací. Silnou stránkou je cestovní ruch, který má potenciál vytvořit nové pracovní místa a zvýšit příjmovou stránku rozpočtu obcí a zároveň vzniká potenciál pro sponzorství místních spolků a neziskových organizací.

## 2. 20 Analýza potřeb

Cílem detailního průzkumu hrazeného z fondu technické pomoci bylo ověřit základní teze směru rozvoje regionu, které byly stanoveny v rámci komunitního plánování v projektovém schématu PRV Poznejme své území a schématu JMK Pomáhejme svému území.

Aktivity probíhaly II. pololetí roku 2013. Celkem se účastnilo v rámci programu PRV 66 účastníků všech tří bloků a 60 účastníků aktivity Jihomoravského kraje. V průběhu této aktivity byly stanoveny prostřednictvím pracovních skupin místních expertů a aktivistů oblasti podpory v území MAS Hustopečsko. Valná hromada MAS 3.12.2013schválila 17 hlasy oblasti podpory, které byly určeny multikriteriální analýzou z dotazníků, které byly získány v rámci komunitního plánování.

### SCHVÁLENÉ OBLASTI PODPORY V ÚZEMÍ MAS HUSTOPEČSKO

<b>Podpora malého a středního podnikání</b>
<b>Rozvoj komunitní společnosti</b>
<b>Vzdělávací a sociální programy</b>
<b>Obnova a tvorba krajiny</b>

#### **Evaluace potřeb oblasti MAS Hustopečsko**

V průběhu řízeného sběru informací byly hodnoceny reprezentativní dotazníky komunity, která zahrnovala témata Rozvojové koncepce dopracované do konkrétních tematických bloků. Dotazování se účastnilo 29 zástupců obcí a zástupci místních komunitních společenstev. Dotazníková akce proběhla vždy v obci v plánovaném termínu.

Reprezentativnost byla zajištěna, tím že v rámci dotazníkového zjišťování nepřevažovali zástupci konkrétní oblasti nebo sídla. Vyváženost reprezentace byla dána i charakterem výběru jednotlivých reprezentantů, kteří se účastnili šetření. v každé obci se zúčastnilo tolik představitelů komunity, tak jak se aktivně projevují ve veřejném životě. V průběhu určení oblasti podpory, které by integrovaly objektivní potřeby území i obyvatel byl kladen velký důraz na dvojí efekt tvorby strategie.

#### ***Duální efekt tvorby ISÚ***

- 1) vytvoření strategie za širokého zapojení členů, důležitých osobností i občanů mimo MAS
- 2) poučení z minulého programovacího období, kdy řada subjektů se účastnila rozvojových regionálních projektů a mohla při tvorbě strategie uplatnit nabyté zkušenosti.

#### ***Aktivity financované prostřednictvím OP Technická pomoc***

Dotazníkové šetření proběhlo v 29 obcích regionu MAS Hustopečsko. Celkem se účastnilo 176 osob. Dotazníky získané prostřednictvím řízených rozhovorů byly vyhodnoceno z hlediska priorit jednotlivých zájmových skupin, které se výrazně podílejí na rozvoji území a strategickém rozhodování. Závažnost témat byla jednotlivými aktéry komunitního života bodována stupnicí 1 až 5. Nejvyšší hodnota vždy znamenala nejvyšší prioritu pro místní rozvoj z hlediska vzájemně si konkurujících podoblastí rozvoje.

Jednotlivé prvky rozvojové koncepce byly identifikovány v rámci pracovních skupin a expertních kulatých stolů.

### **Struktura zájmových skupin v rámci evaluace rozvojové strategie**

Spolky: 70 zástupců

Podniky: 24 podnikatelů

Obce: 43 zástupců státní správy

veřejný sektor služeb: 12 osob (ZŠ, MŠ)

fyzické osoby: 27 aktivistů místní komunitní politiky

### **Nejpodstatnější problémy z pohledu obcí:**

**4,77** - Hospodaření s odpady, revitalizace černých skládek a likvidace ekologických zátěží

**4,70** - Podpora venkovských podniků a podpora vzniku nových pracovních příležitostí

**4,63** - Obnova a rozvoj místní dopravní a technické infrastruktury

**4,63** - Zachování a obnova krajinných hodnot a přírodního dědictví

**4,60** - Aktivizace zájmu dětí a mládeže o život obce a rozšiřování jejich zájmů

### **Nejpodstatnější problémy z pohledu veřejnosti:**

**4,38** - Aktivizace zájmu dětí a mládeže o život obce a rozšiřování jejich zájmů

**4,36** - Podpora aktivit neziskových a dobrovolnických organizací, svazů, spolků, kulturních a sportovních zájmových skupin a jiných občanských společenství

**4,17** - Hospodaření s odpady, revitalizace černých skládek a likvidace ekologických zátěží

**4,12** - Podpora venkovských podniků a podpora vzniku nových pracovních příležitostí

**4,09** - Zachování a obnova krajinných hodnot a přírodního dědictví

### **Nejpodstatnější problémy z pohledu obcí a veřejnosti: PRŮNIK ZÁJMŮ KOMUNITY**

**4,40** - Aktivizace zájmu dětí a mládeže o život obce a rozšiřování jejich zájmů

**4,36** - Podpora aktivit neziskových a dobrovolnických organizací, svazů, spolků, kulturních a sportovních zájmových skupin a jiných občanských společenství

**4,24** - Hospodaření s odpady, revitalizace černých skládek a likvidace ekologických zátěží

**4,19** - Podpora venkovských podniků a podpora vzniku nových pracovních příležitostí

**4,16** - Zachování a obnova krajinných hodnot a přírodního dědictví

### **PRIORITY Z HLEDISKA POTŘEB KOMUNITY MAS HUSTOPEČSKO**

<b>Podpora malého a středního podnikání</b>	<b>3,36</b>
<b>Rozvoj komunitní společnosti</b>	<b>3,70</b>



<b>Vzdělávací a sociální programy</b>	<b>3,87</b>
<b>Obnova a tvorba krajiny</b>	<b>4,03</b>

### Příloha\_Rozvojová koncepce

**Komplexní šetření v regionu MAS Hustopečsko evaluovalo schválenou rozvojovou strategii a potvrdilo správnost analýzy SWOT a stanovení priorit rozvoje.**

#### PŘÍLEŽITOSTI ROZVOJE AKTIVIT

Do budoucna by se v ostatních obcích mělo **nejvíce investovat** do zaměstnanosti a vzniku pracovních míst, kvalitního bydlení, zázemí pro volný čas, veřejných prostranství, životního prostředí a péče o krajinu, odstraňování skládek a zátěží životního prostředí. Jedná se převážně o skutečnosti, s nimiž jsou dotázaní obyvatelé nejvíce nespokojeni. Přiřazují jim nejvyšší váhu v hodnocení potřeba priorit.

Pořadí priorit však zcela neodpovídá analyticky zjištěným skutečnostem, které by bylo na území MAS potřeba řešit. Objektivní a vyvážené hodnocení je z pohledu představitelů obcí, kteří preferují vyvážené životní prostředí, rozvoj oblasti a podporu komunitní společnosti.

<b>Podoblasti podpory municipality - míra potřebnosti</b>	<b>CELKEM</b>
Hospodaření s odpady a revitalizace černých skládek a zátěží	4,77
Podpora venkovských podniků a podpora vzniku nových pracovních příležitostí	4,70
Obnova a rozvoj místní dopravní a technické infrastruktury	4,63
Zachování a obnova krajinných hodnot a přírodního dědictví	4,63
Aktivizace zájmu dětí a mládeže o život obce a rozšiřování jejich zájmů	4,60
Podpora zaměstnanosti a rozvoj vzdělanosti v souladu s potřebami regionu	4,53
Zlepšování vodního režimu v krajině a hospodaření s vodou	4,53

Podpora aktivit neziskových a dobrovolnických organizací, svazů, spolků, kulturních a sportovních zájmových skupin a jiných občanských společenství	4,50
Podpora vzdělávacího potenciálu venkovských škol a mimoškolních vzdělávacích aktivit	4,50
Výchova k tradicím a znalosti folklóru	4,47
Podpora bydlení na venkově	4,43
Záchrana a obnova historické architektury a technických památek včetně osvěty	4,40
Udržitelné obhospodařování zemědělské krajiny a lesů	4,37
Zvyšování turistické atraktivity území a rozvoj vybavenosti infrastruktury	4,33
Podpora kulturního a společenského života	4,30
Podpora zemědělských podniků a podnikatelů	4,30
Zvyšování environmentální odpovědnosti a udržitelné nakládání s přírodními zdroji	4,30
Zvyšování kvality a kapacity služeb pro ČR	4,27
Obnova a rozvíjení tradičního vzhledu obcí	4,23
Budování spolupracujících sítí výrobců a podpora prodeje místních výrobků a služeb	4,17
Zlepšování dopravní dostupnosti a obslužnosti v regionu	4,17
Venkovský cestovní ruch	4,13
Kultivace veřejných prostranství, veřejné zeleně s ohledem na sociální vazby	4,10
Propagace regionu a spolupráce podnikatelských subjektů	4,10
Péče o dědictví regionu a zapojování veřejnosti do ochrany a využití	4,03
Posilování environmentální vzdělanosti a odpovědnosti k ŽP	3,97
Rozvoj komunitních služeb na venkově	3,97
Zvýšení sociální soudržnosti v regionu	3,97
Zlepšování kapacity sídel pro trvalé bydlení a jejich růst	3,93
Posilování místního partnerství	3,90
Budování a úprava cyklostezek a cyklotras	3,80

Zajištění přístupu k celoživotnímu vzdělávání v regionu MAS	3,73
Zvyšování otevřenosti samosprávy a zapojování veřejnosti	3,70
Modernizace samosprávy	3,47
Inovativní výrobky a služby	3,40

### Podpora podnikatelských příležitostí

Pokud jsou priority zacíleny na podporu komunitního rozvoje a neziskového sektoru je nutno aktivizovat místní zdroje k rozvoji podnikatelských příležitostí. Z hlediska vzniku nových pracovních míst a vzniku nových inovativních firem byly vytipovány strategie rozvoje místního podnikání z pohledu příležitostí, které region poskytuje.

### Nedostatečný marketing vinařů vůči návštěvníkům regionu - rozdrobenost aktivit

#### Zanedbatelná produkce regionálních potravin

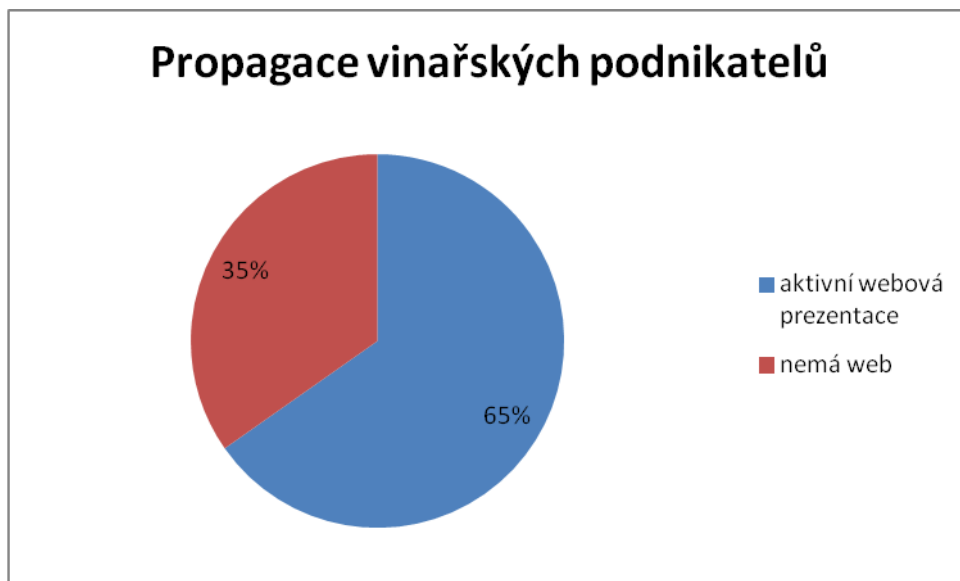
#### Nedostačující zapojení zemědělců do rozvoje regionu

#### Místní šetření podnikatelské infrastruktury

### Výstupy



MAS Hustopečsko jako vinařský region významně podporují aktivity vinařů a související folklórní aktivity místních spolků a organizací. Marketingová studie zaměřená na propagaci vinařů prokázala, že není funkční spolupráce mezi municipalitami a místními podnikateli. Žádná obec neřídí propagaci místních vinařských podnikatelů



Z celkem 213 registrovaných vinařů nemá vlastní webovou prezentaci 74, ale jenom 15 inzeruje na webech obce, kde podnikají.

Terénní průzkum byl zajišťován externím dodavatelem, tak aby byl zmapován potenciál regionu v poskytování služeb pro cestovní ruch, výroby místní regionální potravin a služeb. Základním měřítkem pro úspěšnost podnikatelských strategií řízených komunitně je spolupráce municipalit a podnikatelské veřejnosti. Zájem občanů o vybavení obce informačními systémy, které výrazně propagují místní služby a obec.

Základem místního šetření bylo identifikovat stav marketingových komunikací, které v rámci konkurence mezi jednotlivými oblastmi se shodnými službami výrazně odlišují kvalitu a aktivitu subjektu poskytovat služby. Úroveň místní propagace byla dokumentována a obrazově zachycena. Příležitostí je vbudovat v regionu jednotné značení a typizované umístění propagačních nosičů. Návštěvníci by služby v regionu snadněji vyhledávali, čímž by se zvyšovaly tržby podnikatelů.

Zásadním zjištěním je, že neexistuje vzájemná propojenost propagace obcí a podniků poskytujících služby pro veřejnost a cestovní ruch. Ukázalo se, že vlastní rozvoj aktivního společenského života a rozvoj příležitostí je nutno koordinovat a posilovat vzájemným setkáváním a předáváním zkušeností.

**Obce nepropagují řízeným způsobem místní podnikatele**

**Podnikatelé v oblasti cestovního ruchu 25% nemá zřízené webové stránky**

**Existuje pouze jeden certifikovaný regionální produkt**

**V obcích působí 60 neziskových organizací a spolků**

**Vinařskou turistiku podporuje 60% spolků**

V rámci množiny podnikatelských subjektů byly vytipovány podniky služeb, které mohou formou nejlepšího příkladu zlepšit úroveň poskytovaných služeb v celém regionu. Ekofarma Richard Stávek z Němčiček a Pekařství Jaroslav Pešák z Velkých Pavlovic.

## Příloha\_ Průzkum aktivit

- 1 Analýzy marketingových aktivit z otevřených zdrojů
- 2 Terénní průzkum – vinařské, zemědělské firmy a výrobci regionálních potravin
- 3 Terénní průzkum – neziskové organizace
- 4 Příklady z regionu – úspěšní podnikatelé a jednotlivci v rámci vinařství, zemědělství a výrobců RP

### 2. 21 Vazba na místní strategické dokumenty

Rozvojová koncepce MAS Hustopečsko je založena na širší platformě, která usiluje o integraci jednotlivých cílů, tak aby byly realizovány vždy v místě, kde poskytnou všem aktérům největší užitek a zasáhnou, co nejširší cílovou skupinu. Neziskové organizace a podnikatelské subjekty nemají připraveny strategické rozvojové plány, ale předkládaly střednědobé rozvojové plány zacílené na investice do vlastního růstu.

Název obce	Strategický plán	Název dokumentu	Rok vydání
Boleradice	ano	Strategický plán rozvoje městyse Boleradice na roky 2013-2023	2013
Borkovany	ano	Plán obnovy obce Borkovany	2010
Bořetice	ne		
Brumovice	ano	Strategie rozvoje obce Brumovice	2009
Diváky	ne		
Horní Bojanovice	ne		
Hustopeče	ano	Strategický plán rozvoje města Hustopeče	2009
Kašnice	ne		
Klobouky u Brna	ne		
Kobylí	ne		
Krumvíř	ne		
Křepice	ano	Plánový seznam akcí obce Křepice na léta 2011-2014	2011
Kurdějov	ne		
Morkůvky	ne		
Němčičky	ano	Strategický rozvojový plán Němčičky	2007
Nikolčice	ano	Místní program rozvoje obce Nikolčice na léta 2010-2014	2010
Popice	ne		
Pouzdřany	ne		
Starovice	ano	Program obnovy obce Starovice na léta 2012-2014	2012

Starovičky	ne		
Strachotín	ne		
Šakvice	ne		
Šitbořice	ne		
Uherčice	ne		
Velké Hostěrádky	ne		
Velké Němčice	ne		
Velké Pavlovice	ano	Program rozvoje města Velké Pavlovice na roky 2008-2013	2008
Vrbice	ano	Strategický plán rozvoje obce Vrbice	2011
Zaječí	ne		

### Transfer cílů a aktivit Program rozvoje Jihomoravského kraje

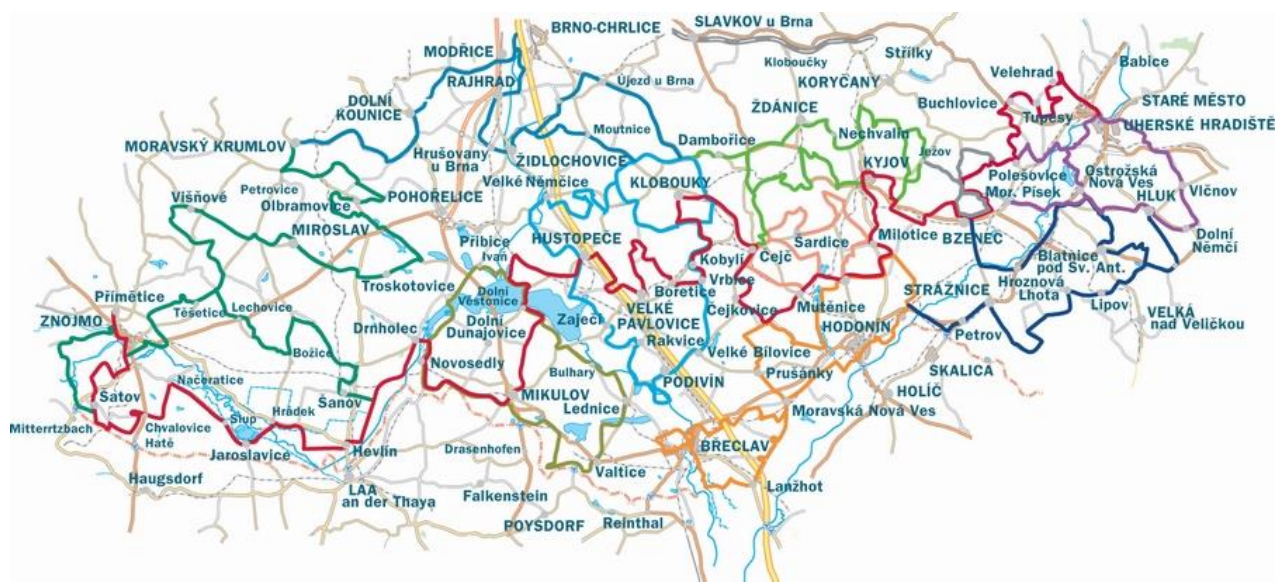
Základní dokument PRJMK je pravidelně vyhodnocován a aktualizován. V roce 2011 se stejně bylo vyhodnoceno všech 154 aktivit PRJMK. Z priority A. Kvalita života obyvatel v roce 2011 nebyly plněny 4 aktivity (v r. 2010 to bylo 6 aktivit) a 18 aktivit nebylo možno posoudit (v r. 2010 15 aktivit). Největší míra plnění je u priority C. Dostupnost a obslužnost, kde je polovina aktivit mimo přímé kompetence kraje a kraj usiluje o prosazení jejich realizace jiným subjektem.

Zásadní pro tvorbu strategie MAS je stanovení principu realizace aktivit z hlediska uplatnění kompetence a vlivu MAS a jednotlivých aktérů. V implementační části PRJMK jsou uvedeny čtyři typy aktivit, které jsou rozlišeny dle vazby na kompetence kraje. Role kraje je rozhodující při realizaci a způsobu zapojení rozpočtových prostředků kraje. Na základě uvedených hledisek jsou rozlišeny typy aktivit:

- A. **Aktivity správní** – aktivity, které jsou v jednoznačné kompetenci kraje, mají převážně správní či koncepční charakter, jsou řešeny v rámci běžné činnosti krajského úřadu a vyžadují omezené množství finanční prostředků.
- B. **Aktivity mimo přímé kompetence kraje** – aktivity, které jsou v jednoznačné kompetenci jiných subjektů, než je kraj (zejména státu a státních organizací, ale i soukromých subjektů), jsou pro rozvoj kraje důležité, nicméně vzhledem k rozdělení kompetencí ve veřejné správě a finančnímu systému veřejné správy se kraj na jejich realizaci nepodílí finančně, nýbrž je podporuje jinak (např. politicky, přípravou podmínek apod.); vyžadují často značný objem prostředků na svou realizaci (jde zejména dopravní stavby).

- C. **Aktivity realizované aktéry** – aktivity, které jsou realizované různými aktéry z území kraje a kraj zde působí jako spolupracující či motivující subjekt, který obvykle přímým financováním či formou dotační pomoci vnáší své finanční prostředky.
- D. **Aktivity rozvojové realizované přímo krajem** – aktivity, které jsou realizované krajem (jako nositelem projektu) a krajem plně či, v případě získání dotačních prostředků, částečně financované.

**Koncept rozvoje MAS Hustopečsko předpokládá aktivní zapojení do oblastí C a D z hlediska financování a plnění cílů, které vycházejí ze SWOT územně vyššího celku a automaticky přispívají k plnění rozvojových aktivit MAS Hustopečsko.**



### Akceptování rozvojových plánů oblastí

Rozvojová koncepce MAS Hustopečsko vychází ze zpracované Územně plánovací dokumentace obcí, které jsou zahrnuty do implementačních dokumentů Strategického rozvoje jednotlivých obcí sdružených v MAS Hustopečsko.

Srovnání dokumentů určených pro strategický rozvoj municipalit a subjektů místně působících ukázal na různou kvalitu zpracovaných dokumentů. Struktura jednotlivých strategií se opírá o zásadní dokument PRJMK a PRV. Zásadní je princip, na kterém jsou vystavěny rozvojové plány municipalit v letech 2010-2013, jenž předpokládá na základě monitoringu a vyhodnocování průběžné aktualizace. Akční plány jsou v periodě dvou až tří

let podrobeny analýze a měněny. Posouzen je dosažený pokrok a vyhodnocena je reálnost cílů stanovených v programu rozvoje.

Rozvojové plány municipalit mají sjednocující prvek, který je dán vlastním posláním obcí, a to být samosprávným společenstvím občanů. Rozvojové koncepty jsou založeny na principu komplexních úprav infrastruktury, tak aby obce vizuálně a funkčně reprezentovaly a zajišťovaly potřeby občanů. Krása obce není jen ve vnější upravenosti sídla, ale je dána i celkovou atmosférou, vztahy mezi občany a podmínkami pro život. Vztah k bydlišti je zásadní pro iniciativu občanů pečovat nejen o svůj dům, předzahrádku, ale pro jejich zapojení do komunitních aktivit. Předložené plány jsou v souladu s Územně plánovací dokumentací.

***Společný jmenovatel tří základní oblastí rozvojových aktivit obcí:***

- 1) Zajištění podmínek pro život obyvatel a podnikání  
(investiční aktivity – především infrastruktura)
  
- 2) Vytváření prostředí pro rozvoj občanských aktivit v obci  
(podpora společenských aktivit)
  
- 3) Vytváření prostředí pro rozvoj ekonomických aktivit v obci  
(podpora podnikatelských aktivit - úpravy územní plánovací dokumentace).

Všechny tři oblasti se promítají v tematických oblastech, v nichž jsou konkretizována vhodná rozvojová opatření obcí. Strategické rozvojové plány obcí naplňují všechny představy obyvatel jednotlivých obcí, ale jsou koncipována se záměrem, aby bylo vytvořeno vhodné prostředí a podmínky, v nichž budou občané schopni svoje představy postupně realizovat.



## 3 STRATEGIE

### 3.1 DEFINOVÁNÍ VIZE MAS HUSTOPEČSKO

(komunitní verze - definování dlouhodobého rozvoje území)

Území místní akční skupiny je malebnou krajinou rozkládající se v území Dyjskosvrateckého úvalu v oblasti Novomlýnských nádrží a jižního okraje Ždánického lesa. Krajina se vyznačuje různorodou členitostí a vynikajícími červenými víny. Charakter území profiloval způsob života obyvatel, který byl zaměřen především na zemědělskou výrobu, speciálně zaměřenou na vinařství a sadařství. Tato tradice se uchovává do dneška. Velkopavlovická vinařská oblast je obecně produkcí kvalitních vín. Intenzivnímu vinařství se věnují jak velkopěstitelé, tak velmi výrazně a dlouhodobě celá pokolení drobných pěstitelů.

Společný rozvoj fungujícího celku měst a vesnic se odehrává ve spolupráci a duchu sounáležitosti, kterou spojují bohaté folklórní tradice.

Zachované a udržované krajinné prvky spolu s lidovými zvyky tvoří atraktivní kraj pro cestovní ruch. Péče o krajinný ráz je ovlivňována vinařskou zemědělskou výrobou, která krajinu přetváří spolu s přírodními procesy provázaný prvek území, je zde nejvíce patrný obrat k ekonomicky udržitelnému šetrnému zemědělství s výhledem a jasnou koncepcí údržby přívětivé krajiny.

Do revitalizované krajiny pěkně zapadají opravené domky a statky a vinné sklepy. Nové stavby jsou koncipovány tak, že neruší, ale malebně doplňují ráz krajiny a charakter vesnic a měst. Krajina je více prostupná obnovením některých polních cest osázených ovocnými stromy. Znovuobnovené a vybudované rybníčky a poldry zabraňují vzniku lokálních záplav v důsledku přívalových dešťů a zadržují vodu v krajině. Malebnost krajiny umocňují zachovalé a obnovené drobné památky.

Zemědělství i místní podnikatelé spolupracující navzájem i obcemi, jsou podporováni při započetí své aktivní ekonomické činnosti a mají dostatečný potenciál pro kvalitní údržbu krajiny a životního prostředí obcí a měst. Tradiční síť obchodů a služeb na venkově rozšiřuje svoji nabídku o další místní zemědělské a potravinářské produkty. Zemědělci nacházejí

uplatnění v nezemědělských činnostech, např. agroturistice, službách v péči o krajinu a drobných výrobcích, službách, čímž snižují svoji závislost na čistě zemědělské výrobě.

Základem předávání tradic a zachování komunitního života je udržení venkovského školství, rozvoj folklóru a odkazu minulých generací, zapojení mladých do života obcí, aktivních neziskových a zájmových organizací. Dostupná lékařská péče a sociální služby vytvářejí základ pro mezigenerační soužití. Udržení kvalitní infrastruktury je možné jen prostřednictvím samostatných venkovských obcí a volených samospráv. Volení zastupitelé v dialogu s obyvateli řídí rozvoj a správu obce. Vzájemná spolupráce již dávno není jen formalitou, ale nástrojem. Zvyšující se úroveň kvality života na venkově zastavuje odliv obyvatel z venkovských obcí do měst. Území MAS Hustopečsko se stabilizuje. Neustále se zvyšuje zájem lidí na venkově o vzdělávání a zlepšuje se ekonomická situace místních firem i obyvatel. Vyšší vzdělanost obyvatel regionu je výsledkem dokončené reformy školství na všech stupních. Především pak cílenou podporou učňovského školství směrem k potřebám místních, regionálně významných středních i malých firem.

Soužití generací přináší nové náměty a cesty řešení a přístupy v rozvoji území ve všech oblastech. Starší generace má vytvořené zázemí tak, aby senioři mohli spokojeně zůstat v místech svého domova a sdílet výhody regionu s vysokou kvalitou života setkávat se svými rodinami a přáteli, vrstevníky. Místní obyvatelé nacházejí zaměstnání u drobných a středních venkovských podnikatelů, řemeslníků a výrobců, kteří se dále úspěšně rozvíjejí, přinášejí novinky a zaujmou trh. Region MAS Hustopečsko nabízí prostředí vhodné rekreaci a odpočinku prostřednictvím fenoménu "vinařské turistiky." Dlouhodobá spolupráce vinařů a ubytovacích zařízení spolu se zázemím kvalitní a bezpečné silniční infrastruktury, zázemím vybavené sítě cyklotras a cyklostezek s návazností na veřejnou autobusovou a vlakovou dopravu, která je využívána návštěvníky i obyvateli regionu, rozvíjí cestovní ruch. Služby zaměřené na turisty spolu s údržbou cyklistických stezek a návazné infrastruktury zaměřené na aktivní odpočinek v letní i zimní sezóně přispívá k tomu, že se návštěvníci zdržují a vracejí se na oblíbená místa a tradiční folklórní akce. Zásadní je, že udržování lidových tradic a folklórních zvyklostí, úzce spjatých se zemědělstvím a vinařstvím, vytvářejí trvale zapamatovatelnou značku turistické destinace. Mezi zavedené patří značka "Modré hory", která pojmenovává region v jeho jedinečnosti. Zvládnuté krajina v nížinatém moravském kraji a tradiční jakostní červené "modré" víno patří k atributům, jež region vymezuje na národní

úrovni. Rozvíjející se služby v oblasti, stravování, cyklistického servisu, agroturistiky s možností aktivního trávení volného času (sportoviště, kultura) jsou dostupné pro všechny v regionu (ve městě i na vesnici).

V území MAS Hustopečsko se neustále vytvářejí a zlepšují atraktivní místa umožňující odpočinek (výletní místa, zážitkové programy obdobné projektu Svobodná spolková republika Kraví hora) a poučení (vztah k historii, pověstem, přírodě, myslivosti). Města v MAS Hustopečsko nabízejí dostatek kulturních příležitostí a služeb s dopadem do celého území MAS. Kvalitní infrastruktura (vodovodní, kanalizační síť a silniční komunikace), využívání krajiny a přírodních zdrojů v území. Šetrný přístup k životnímu prostředí spojený s využíváním obnovitelných zdrojů energií umožňuje zdravější život.

Celý subregion Hustopečska je pokryt jednotným informačním systémem. Komunitní spolupráce byla navázána ve všech oblastech v celém území MAS Hustopečsko. Dostupné propagační a informační materiály, internet významně přispívají ke zvýraznění turisticky zajímavých cílů. MAS Hustopečsko nabízí služby a zázemí ve vzdělávání a poradenství zaměřené na asistenci při vypracování a realizaci projektů, jak municipalitám, tak podnikatelům a neziskovému sektoru. Podporuje všechny, kteří chtějí inovovat své služby, kteří hledají něco nového pro místní spoluobčany i turisty. MAS Hustopečsko je trvalou platformou pro sdílení zkušeností a přijímání inovací. Pospolitost obyvatel regionu a sounáležitost se specifiky Jižní Moravy vedou ke spokojenému životu s perspektivou dožití mezi blízkými.

## VIZE

***Spokojený život všech generací obyvatel v území MAS Hustopečsko. Rozvíjení místních tradic, služeb pro obyvatele a turisty, podnikatelských příležitostí v souladu se zásadami trvale udržitelného rozvoje.***

### 3.2 DEFINOVÁNÍ MISE MAS HUSTOPEČSKO

(komunitní verze - definování dlouhodobého rozvoje území)

Poslání MAS Hustopečsko je založeno na aktivní spolupráci všech zakládajících členů Místní akční skupiny. Právě na základní úrovni svazku obcí mikroregionu Hustopečska byl v uplynulých letech položen základ pro vytváření místních partnerství. Propojení na neziskový sektor v regionu je zajištěno zejména prostřednictvím kontaktů jednotlivých obecních a městských úřadů. Spolupráci v oblasti veřejné sféry dokumentuje řada projektů přesahujících hranice jednotlivých obcí. Zájmové území je protkáno sítí značených cyklotras a cyklostezek, které vznikly na základě vzájemných dohod a spolupráce. Aktéři v minulosti pracovali společných projektech v oblasti prezentace a propagace území.

V průběhu několikaměsíčního procesu v roce 2013 proběhlo setkávání s občany a představiteli obcí, neziskových organizací a podnikateli. Komunitní plánování obsahovalo základní informace o programech zaměřených na Rozvoj venkova, především zejména jeho cíle a zaměření programu LEADER+. V průběhu roku 2014 bude dopracována Integrovaný akční plán rozvoje území MAS Hustopečsko, kde budou veškeré informace o programech 2014-2020 a navazující činnosti MAS na konkrétní výzvy. Cílem komunitního plánování bylo stanovit společná východiska pro Integrovaný plán rozvoje. Zmapovat potřeby všech aktérů regionální ho rozvoje a vytvořit platformu pro sdružení aktivit, z nichž budou preferovány, ty jež splní stanovené cíle definované ve společné vizi s maximální efektivitou.

Základním principem je rozvoj podnikatelských příležitostí a služeb pro místní obyvatele a příjezdový cestovní ruch. Výrazně podpořit místní tradice v návaznosti na komunitní rozvoj a podporu soužití generací ve venkovském prostoru. Vzdělání umožní prohlubovat vědomosti, které přispějí jednak k inovacím v oblasti podnikání a služeb, jednak v oblasti sociální soudružnosti a rozvoji kultury. Ochrana krajiny a přírodních zdrojů v souladu s principy trvale udržitelného rozvoje zastřešuje všechny aktivity, které zasahují či mění charakter krajiny. Zachování přírodního bohatství a typického krajinného rázu je trvalým odkazem pro další generace.

## MISE

*MAS Hustopečsko podporuje projekty a iniciativy, které zahrnují společné cíle aktérů regionálního rozvoje. Záměrem je naplnit potřeby členů MAS a zároveň účinně a efektivně rozvíjet život komunitní společnosti v regionu realizací akcí s velkým společenským dopadem a užítkem.*

### 3.3 Stanovení strategických a specifických cílů

Principem tvorby bylo maximální zapojení veřejnosti a realizačního týmu MAS Hustopečsko. Tvorba analytické části vycházela ze studia zveřejněných strategických plánů obcí a dalších subjektů, které byly dostupné veřejnosti. Výchozím materiálem je koncepce PROGRAM ROZVOJE JIHOMORAVSKÉHO KRAJE, který vychází ze Strategie rozvoje Jihomoravského kraje a PROGRAM ROZVOJE VENKOVA.

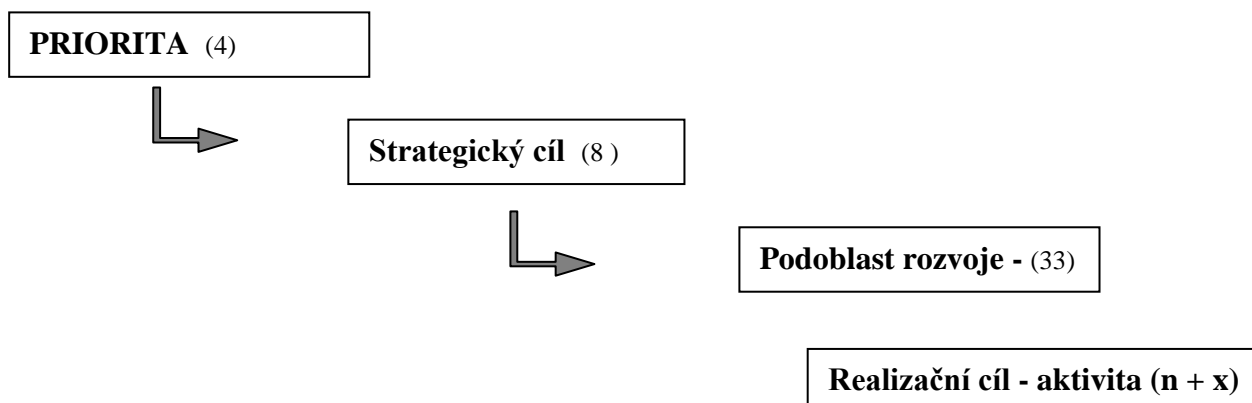
(<http://www.kr-jihomoravsky.cz/Default.aspx?ID=118768&TypeID=2>)

([https://www.szif.cz/irj/portal/anonymous/CmDocument?rid=%2Fapa\\_anon%2Fcs%2Fdokumenty\\_ke\\_stazeni%2Fefafd%2F1393415127062.pdf](https://www.szif.cz/irj/portal/anonymous/CmDocument?rid=%2Fapa_anon%2Fcs%2Fdokumenty_ke_stazeni%2Fefafd%2F1393415127062.pdf))

Výchozí a spojovací prvky byly strategické rozvojové plány municipalit. Až do fáze návrhu přednesenému na veřejné schůzi valné hromady MAS byly využity odborné kapacity MAS. Byl kladen velký důraz na synergický efekt tvorby strategie:

- 1) vytvoření základních tezí za širokého zapojení členů MAS a partnerských subjektů formou veřejné diskuze
- 2) využití metody tvorby strategie prostřednictvím principu bottom-up při všech setkáních. Strategie se účastnili, jak obyvatelé regionu a aktivisté neziskového sektoru, tak představitelé municipalit, kteří se již na vzniku strategii své obce nebo regionu aktivně podíleli

Klíčovou částí programu rozvoje kraje je návrhová část. V návaznosti na poznatky z analytické části byly stanoveny priority rozvoje a zformulován koncept návrhu opatření a aktivit. Rozvojová koncepce MAS Hustopečsko vychází z obdobného principu.



V návrhové části jsou identifikovány Realizační cíle - aktivity, jejichž naplňování je v návrhovém období programu (2014–2020) významné pro rozvoj oblasti MAS. K tomu, aby byly aktivity úspěšně realizovány, bude specifikován proces, jakým bude realizace Rozvojové koncepce probíhat. Proces implementace bude probíhat ve dvou rovinách – jednak z hlediska jednotlivých aktivit, jednak na úrovni celého návrhu. Sjednocujícím prvkem je důsledná Integrace aktivit, tak aby přinášely aktérům a cílové skupině maximální užitek.

Skutečnosti podstatné pro realizaci aktivit jsou uvedeny v návrhové části vždy u dané aktivity. Pro průběžné i finální hodnocení stavu jejich realizace jsou důležité zejména tyto činnosti:

- Období realizace (střednědobý plán)
- Finanční náklady (předpokládaný rozpočet)
- Výstupní indikátory (NČI)

### 3.4 Best practice - nejlepší praxe v oblasti řízení projektů MAS - INSPIRACE

Zdrojem inspirace je portál Národní sítě Místních akčních skupin České republiky <http://nsmas.cz/podklady-pro-op/>. Zveřejněné metodické pokyny a postupy umožňují zajistit kvalitní přípravu strategických rozvojových plánů v souladu s principy komunitního plánování.

**MAS Sdružení pro rozvoj Poličska** připravilo program, který využívá pozitivních i negativních zkušeností jednotlivých subjektů. Každý program se v tomto konceptu zásadě skládá ze dvou základních pilířů:

Prvním je obsah, tedy to, co má být uděláno pro splnění základních cílů toho kterého programu. Druhým pilířem je způsob, jak to má být uděláno. Dosavadní praxe při formulování rozvojových programů je taková, že je velmi podrobně popsán obsah a způsob realizace je chápán pouze jako administrativně technický postup naplňování jednotlivých částí obsahu. Jeden z problémů, který je vnímán u státních dotačních titulů je udělování dotace na jeden kalendářní rok s nutností zrealizovat projekt a vyúčtovat jej do konce roku. V některých případech se pak stane, že rozhodnutí o získání dotace přichází až ve druhé polovině roku, čímž je čas na realizaci velmi zkrácen. Nositelé projektů jsou pak nuceni volit nejrychlejší možný způsob realizace, a to bez ohledu na to, jaký způsob by byl nejvhodnější a jaký by přinesl největší společenský efekt.

Další zajímavé poznání je, že některé obce, s ohledem na povinnost hospodárně spravovat majetek, nemají odvahu zapojovat se do programů finančně či koncepčně rozsáhlejších. Omezují se tak na drobnější projekty typu vydávání propagačních materiálů, místo toho, aby se snažili vytvářet koncepční projekty, které nastaví systém fungování nějaké konkrétní oblasti s dopadem na širší území (služby, doprava, cestovní ruch atd.).

### **Využití příkladu**

*Strategie programu MAS Hustopečsko je nastavena tak, aby jednotlivé projekty byly systémové s plošným a dlouhodobým dopadem. Způsob financování projektů v minulém období zpětně - bez záloh vyhovuje obcím jako nositelům projektů nebo podnikatelským subjektům. Opatření, které je diskutováno s aktéry na komunitních setkáních se zaměřilo na možnost prospěšné kombinace, kdy obec bude nositelem projektu a nezisková organizace tvůrcem myšlenky a vlastním realizátorem. Podmínky financování spolu se získanými dovednostmi z minulých programů dávají záruku, že spolupráce mezi oběma sektory a zapojení místních lidí do jednotlivých projektů bude efektivní.*

**Kyjovské Slovácko v pohybu** ve Strategickém plánu Leadr 2010, aktualizace 2012 má připraven program na hodnocení projektových záměrů. Pomocí preferenčních kritérií je kladen důraz na vznik nových partnerství a vznik neobvyklých propojení nových odvětví s využitím nových technologií. Spojením nových technologií s podporou turistiky, služeb a tradičních zvyklostí v regionu vznikne účinné propojení současné ekonomiky, založené na znalostech s tradicí v regionu. Podporou podnikatelů a jejich konkurenceschopnosti bude iniciován lidský potenciál v regionu, stejně tak jako podporou spolkových aktivit investičními projekty.

Podporou podnikatelských aktivit v oblastech inovací, tvorby nových produktů a rozvoje turistiky a služeb a vzniku nových podniků jsou odstraňovány slabé stránky regionu, vyplývající ze SWOT analýzy. Zároveň je tímto způsobem podpořena konkurenceschopnost podnikatelů a jejich kvalitnější uplatnění na trhu. Podporou vzniku ubytovacích zařízení a služeb bude zlepšena péče o turisty a tím dojde i ke zvýšení jejich počtu a k prodloužení pobytu.

Zaváděním nových tradic a podporou stávajících vznikne prostor pro uplatnění iniciativy místních lidí, podpoře jejich dobrovolnému snažení a podpoře spolků. Investiční akce v projektu bude doprovázena aktivitou s uplatněním místních produktů. Investiční aktivity vytvoří v dlouhodobé strategii přínosy ve zvýšené konkurenceschopnosti podnikatelů na trhu, ve zlepšení služeb pro rozvoj turistiky a tím i pro uspokojení současné zvýšené poptávky o tyto služby. Předpokládaný počet podpořených projektů je 10 ročně.

### **Využití příkladu**

*Způsob zapojení investičních projektů do celkové strategie. Výrazná podpora priorit, tam kde synergický efekt působí na více subjektů. Zavádění nových tradic se jeví jako významný inovační prvek pro podporu, jak podnikatelských aktivit, tak následného rozvoje území v oblasti zvýšení pracovních míst, zvýšení příjezdového cestovního ruchu a většího zájmu mladých lidí o setrvání v regionu.*

*Investiční aktivity vytvoří v dlouhodobé strategii přínosy ve zvýšené konkurenceschopnosti podnikatelů na trhu, ve zlepšení služeb pro rozvoj turistiky a tím i pro uspokojení současné zvýšené poptávky o tyto služby.*

**Místní akční skupina Dolní Morava** připravila několikaletý program Vína Dolní Moravy a vydala tištěný i internetový materiál "Turistický průvodce vinařstvími Dolní Moravy a rakouského Veltlinerlandu." MAS Dolní Morava se sídlem v Lanžhotě připravila nejen ucelený přehled aktivních vinařů působících na území Dolní Moravy, tedy na Podluží a Hodonínsku, ale také přehled vinařů z rakouské příhraniční oblasti – Weinviertelu (Veltlinerlandu). Vydání tohoto průvodce mohlo být realizováno zejména díky společnému česko – rakouskému projektu „Vína z Dolní Moravy“, který byl podpořen také z prostředků Evropské unie, prostřednictvím Fondu malých projektů jižní Morava – Dolní Rakousko.

Představení vinařů z obou příhraničních oblastí je rozšířením stávající nabídky možností cestovního ruchu těchto regionů ve spojení s rozvojem potenciálu vinařské turistiky. Proces začlenění vinařů mezi aktivní tvůrce turistické nabídky regionů má dlouhodobý charakter a závisí zejména na vzájemné komunikaci a spolupráci.

V posledních letech se stal ve většině vinařských vesnic Podluží a Hodonínska největším lákadlem fenomén dne otevřených sklepů. Tyto vinařské akce, konané v jednotlivých obcích každoročně v pevně daném termínu, jsou určeny nejen obdivovatelům sklepní architektury či milovníkům vína, nýbrž i příznivcům místního folkloru, regionálních tradic a gastronomie. Mezi nejvíce vyhledávané patří den otevřených sklepů v Čejkovicích, Tvrdomicích, Novém Podvorově, Moravské Nové Vsi, Hruškách a v Mikulčicích. Vinařství ve spojení s národopisnými tradicemi je možno poznávat rovněž na slavnostech zarážání hory či třeba na vinobraní. Další významnou vinařskou akcí probíhající snad v každé obci jsou tradiční košty vín, kde si místní i „přespolní“ vinaři mohou vzájemně porovnat výsledky své práce na vinohradech.

### **Využití příkladu**

*Dlouhodobý příkladný projekt, který MAS financuje z více zdrojů je Společné putování za dědictvím regionů. Zásadní je schopnost manažerů MAS zapojit do aktivit všechny rozhodující vinaře a vytvořit prostředí, kde si nekonkurují, ale naopak svými aktivitami významně přispívají k rozvoji regionu. Vína Dolní Moravy navazují na ucelený program, který splňuje i podmínky komunitního plánování, protože doplňkové aktivity jako lidové tradice či krajová kuchařka rozvíjejí místní podnikání i pospolitost občanů.*



## 3.5 INTEGRAČNÍ PRVKY V KONCEPCI MAS HUSTOPEČSKO

Rozvojová koncepce území působnosti MAS byla zpracována na období 2014-2020 s vizí formulovanou do roku 2020. Zpracování probíhalo dlouhodobým komunitním postupem za facilitace procesů manažerem projektu. Průběhu roku 2013 byla vize doplněna o opatření a aktivity na základě vyjádření jednotlivých pracovních skupin. Sjednocující charakter je definován přínosem pro cílovou skupinu uživatelů.

MAS Hustopečsko se zaměřuje na podporu absorpční kapacity území, podporu žadatelů, vlastní projekty zaměřené na propojování občanů, kteří by se jinak nepotkali, propojování firem a institucí, které by jinak vzájemně nespolupracovali. Cílem je doplnit rozvojové strategické plány municipalit o aktivity neziskového sektoru a podpořit vznik nových podnikatelských příležitostí, udržet stávající podnikatelské aktivity v území. Plánované cíle nacházejí oporu v rozvojovém dokumentu Jihomoravského kraje a jsou účelově zaměřeny na podporu příležitostí v regionu a eliminaci jeho slabých stránek.

Účelem integrace je vytváření synergických efektů, aby všechny investice byly zhodnoceny a přinášely vyšší přidanou hodnotu. Propojení všech subjektů je prostřednictvím platformy MAS, která poskytuje prostor pro setkávání, výměnu zkušeností a předávání informací, transfer best practices (nejlepší zkušenosti).

Plnění stanovených priorit vytváří provázanou synergii mezi jednotlivými cíli. Zásadní je koordinace jednotlivých aktérů při plnění cílů. Integrace jednotlivých priorit a cílů je na úrovni regionu.

**Vztah mezi prioritami a cíli projektu**

INTEGRACE		I.1	I.2	I.3	II.1	II.2	III.1	III.2	IV.1
		Podpora podnikání a vznik pracovních míst	Podpora zemědělské výroby a potravinářské produkce	Rozvoj cestovního ruchu	Obnova a údržba sídel	Rozvoj komunitní společnosti - účast na řízení samosprávy	Vzdělávání a aktivizace lidských zdrojů	Iniciace lidských zdrojů a propagace aktivit MAS	Obnova, údržba a tvorba krajiny
P1	Podpora malého a středního podnikání	+	+	+	+	+	+	+	+
P2	Rozvoj komunitní společnosti	0	0	+	+	+	+	+	+
P3	Vzdělávací a sociální programy	+	+	+	0	+	+	+	0
P4	Obnova a tvorba krajiny	+	+	+	+	+	0	+	+

### 3.6. INOVACE V KONCEPCI MAS HUSTOPEČSKO

**Soulad s trvale udržitelným rozvojem** je znakem Rozvojová koncepce MAS Hustopečsko, která opírá o tři principy udržitelného rozvoje. Inovace jednotlivých prvků rozvojových programů v určených podoblastech je vždy založena na principu udržitelného rozvoje.

#### *Principy inovací – udržitelný rozvoj*

a) **ekonomická udržitelnost:** MAS podporuje rozvoj podnikání založeného především na místních produktech s důrazem na ekologickou šetrnost a rozvoj podnikání, které zlepšuje ekonomické podmínky a podporuje prohlubování sociálních vazeb a rozvoj komunitní spolupráce.

-zakládání a rozvoj nových především malých a inovativních podniků

-rozvoj výroby a služeb pro místní obyvatele regionu

-vznik nových pracovních míst (zaměření na mladé lidi)

-vznik nových produktů cestovního ruchu především v oblasti agroturistiky (vinařství)

-výměna a sdílení informací, marketing, obchod, propojování výrobců a výrobců a poskytovatelů služeb v regionu

-tematické vzdělávací akce pro zemědělce, zaměstnance MSP, aktivisty neziskových organizací a občany

b) **kulturní a environmentální udržitelnost:** MAS podporuje péči o přírodní, kulturní a historické dědictví, především cestou posilování identity venkovské oblasti a image regionu péče o přírodní a kulturní hodnoty v území, kreativní využívání místního přírodního, historického a kulturního dědictví s důrazem na jeho ochranu podporuje zakládání místních expozic, muzeí, naučných stezek podporuje vznik vzdělávacích projektů zaměřených na EVVO

c) **sociální udržitelnost:** MAS podporuje zlepšování organizace venkovské společnosti, rozvíjí schopnosti vytvářet sociální síť a vstupovat do nich především tak, že podporuje zvyšování kvality života v území posilování spolupráce, síťování, integraci rozvojových programů, spolupráci venkovských škol, budování infrastruktury pro oživení různě zaměřených neziskových organizací, vznik multifunkčních zařízení a různorodé využití projektů podpořených z rozvojových programů.

#### *Inovace jako prorůstový faktor*

MAS Hustopečsko ve své činnosti uplatňuje podstatné a osvědčené principy metody LEADER: spolupráci, přístup bottom-up, partnerství a inovace. Rozhodujícím prvkem pro tvorbu rozvojových strategií podporovat inovace v procesech řízení i finálních produktech.

#### **A/ Inovaci na úrovni regionu**

V regionu Hustopečska převažuje s výjimkou projektů svazků obcí tendence žadatelů či investorů postupovat samostatně a nezávisle. Způsob řešení problémů je izolovaný. Zaměřený

jen na jednotlivé aktivity a akce. „Konkurenční strategie“ subjektů je podporována i operačními programy, kde žadatelé soutěží o dotaci svými projektovými záměry. MAS Hustopečsko usiluje o prosazení „kooperační strategie“, v níž jsou oceňovány a preferovány postupy založené na partnerství. Koncept předpokládá dlouhodobou a vzájemně výhodnou spolupráci mezi subjekty. Rozvojová koncepce MAS je zpracována jako Integrovaná strategie.

Inovaci na úrovni regionu je stanovení preferenčních bodů při výběru projektu na základě dopadu na cílovou skupinu uživatelů. Rozvojová koncepce je zaměřená na podporu efektivním investicím, které iniciují kooperaci různých subjektů. Komunitní příprava záměrů v rámci jednotlivých podoblastí je rozhodující pro přípravu návrhů záměrů, které nelze realizovat v rámci národních nebo EU dotačních programů. Řešena je potřeba, cíl a dopad záměru. V záměrech zacílených na příjemce jako jsou obce, neziskové organizace, církve se předpokládá zapojení komunity do přípravy projektů. V rámci realizace projektů vzniknou nové akce, které budou cyklicky opakovatelné a tím budou založeny nové tradice nebo obnoveny již zaniklé.

Inovativní je proces přípravy „kooperační strategie“, kdy potřeba je nadřazena žadateli.

### **B/ Inovace na úrovni jednotlivých projektů**

Inovace ve výstupech, tak v předpokládaných výsledcích projektů, tak v používaných postupech je rozpoznávána při přípravě záměru. Inovativnost je jedním z významných preferenčních kritérií konkrétního projektu. Příprava nebo realizace projektu obsahuje ve velké míře prvky komunitního plánování, které znamenají aktivní podíl konečných uživatelů zařízení nebo služby (zákazníků, občanů, návštěvníků) ve fázi přípravy projektu i ve fázi jeho realizace. K technikám komunitního plánování, které byly využívány při přípravě Rozvojové koncepce MAS Hustopečsko, patří setkání a diskuse s potenciálními uživateli, tvůrci projektu. Realizované projekty s velkou mírou inovací budou využívány jako příklady hodné k dalšímu následování. Navržená projektová schémata v rámci jednotlivých podoblastí rozvoje jsou přírůstkovými inovacemi a navazují na současný stav a zlepšují účinnost zaváděných metod řízení, procesů a dopadů výsledků projektů. Radikální inovace nebyly v průběhu komunitního plánování prozatím identifikovány.

#### ***Typizované principy inovací***

- zprovoznění služby, která v současné době v oblasti chybí
- zlepšení návštěvnosti regionu mimo hlavní sezónu
- vzdělávací aktivity zaměřené na zlepšení kvality služeb
- plánování nových a obnovení zapomenutých tradic
- rekonstrukce a nové využití objektu, který je zchátralý nebo dlouhodobě nevyužívaný.
- uvedení nových regionálních výrobků na trh (průmyslové produkty i regionální potravina)
- zvýšení atraktivnosti území novými službami a komunitními akcemi

#### ***Přínosy inovací:***

- zvýšená iniciativa místních podnikatelů
- vznik nových pracovních příležitostí
- zvýšení obratu místních podnikatelů prostřednictvím nových výrobků nebo služeb
- rozšíření a zachování místních tradic pro rozvoj komunitního života
- zvýšení kvality životního prostředí zajištěním nové infrastruktury nebo regenerací přírody

#### **Účinnost:**

- účinnost inovací nebo inovačních postupů je zajištěna měřitelnými indikátory
- podpora spolupráce místních podnikatelů s vědeckými pracovišti a výzkumnými ústavy pro zajištění inovací produktů a výrobních procesů

#### **Udržitelnost:**

- zlepšení konkurenceschopnosti podnikatelů
- zvýšení iniciativy lidí a zlepšením podmínek kvality života
- zajištění marketingových komunikací o výsledcích jednotlivých projektů
- udržení kooperace jednotlivých aktérů a uživatelů z cílové skupiny
- zajištění stability území dodržováním principů udržitelného rozvoje

### **3.7. ROZVOJOVÁ KONCEPCE MAS HUSTOPEČSKO**

Vize stanovuje rozvojový rámec strategie rozvoje a lze ji charakterizovat jako dosažení žádoucího stavu MAS v průběhu budoucího období. Jde o dobu, po níž je realizován strategický plán, který byl ustanoven v průběhu komunitního plánování. Naplňování vize probíhá skrze implementaci opatření a specifických aktivit, jež na sebe logicky navazují a konkretizují postup naplňování strategické vize.

#### **PRIORITY MAS Hustopečsko v období 2014-2020**

MAS, jež se bude orientovat na rozvoj drobného podnikání a vytvoří podmínky pro rozvoj podnikatelských aktivit, které přispějí k tvorbě nových pracovních míst a zlepšení služeb v subregionu.

##### **P1) Podpora malého a středního podnikání**

MAS, jejíž obyvatelé budou hrdí na svůj region, ztotožní se záměry rozvoje a budou se aktivně zapojovat do aktivit, které budou zvyšovat kvalitu života v obcích a městech.

##### **P2) Rozvoj komunitní společnosti**

MAS, která v maximální možné míře využije svého lidského, materiálního i finančního potenciálu k systematickému rozvoji socioekonomického a životního prostředí.

##### **P3) Vzdělávací a sociální programy**

MAS, která bude uspokojovat potřeby svých obyvatel, vyváženě plnit funkce obce (obytnou,

rekreační, výrobní) a rozvíjet své území v souladu se zásadami trvale udržitelného rozvoje

#### **P4) Obnova a tvorba krajiny**

##### **Rozvojové faktory**

Rozvojové faktory ovlivňují socioekonomický rozvoj a mohou vést ke zvýšení či snížení konkurenceschopnosti daného regionu. Jde o určení specifik a diferenciací, kterými je region odlišena od ostatních oblastí. Strategický rozvojový plán si klade za cíl definovat nejvýznamnější potenciální rozvojové oblasti MAS Hustopečsko.

##### **Struktura faktorů rozvoje - Integrované klíčové oblasti rozvoje území**

###### **A. Místní ekonomika**

*Cestovní ruch*

###### **B. Technická infrastruktura a vybavenost**

*Sociální a občanská vybavenost*

###### **C. Vzdělávací programy a animace**

*Podpora regionálního školství a doplňkové vzdělávání*

###### **D. Životní prostředí**

*Obyvatelstvo a kvalita života*

##### **Stanovení strategických cílů s přiřazením strategických indikátorů**

Východiskem pro stanovení PRIORIT na daném území je koncepce třístranného vztahu místní mezisektorové partnerství (MAS) uplatňované v definovaném území, a to prostřednictvím strategie rozvoje regionu v souladu s pravidly pro využívání EAFRD prostřednictvím administrace Ministerstva zemědělství.

##### **MAS HUSTOPEČSKO stanovila plánovací strukturu Rozvojové koncepce:**

**analýza** předností, problémů, příležitostí a rizik regionu (SWOT)

**priority** Rozvojové koncepce

**strategické cíle** a dílčí cíle Rozvojové koncepce

**opatření** Rozvojové koncepce dle Programovacího rámce

**fiche** - rozpracování opatření dle konkrétní osy Programovacího rámce

Pro rozhodování o prioritách a cílech Rozvojové koncepce měl programový výběr MAS k dispozici **zdroje informací**:

- a) závěry SWOT analýzy regionu a analýzy území
- b) priority a opatření integrované strategie ISÚ
- c) závěry pracovních skupin MAS

d) projektové záměry místních subjektů

e) zkušenosti partnerských MAS a Mikroregionu Hustopečsko

f) návrh opatření Programu rozvoje venkova Priorita 6

*(Podpora sociálního začleňování, snižování chudoby a podpora hospodářského rozvoje ve venkovských oblastech - 42 Místní akční skupina Leadr)*

**MAS HUSTOPEČSKO formulovalo 4 priority dlouhodobých cílů Strategického rozvoje. Byly stanoveny oblasti podpory a připraveny realizační specifické cíle.**

Návazným zpracováním Integrovaným akčním plánem rozvoje území (IAPRÚ) budou rozepsány prostřednictvím Fichí v souladu s opatřeními PRV (financování prostřednictvím EZFRV) a dalších opatření financovaných (EFRR, ESF, EMFF).

### **Specifičnost cílů Rozvojové koncepce vychází z procesů:**

MAS (zástupci a členové) se seznámili s výsledky dokončených projektů, manažery a členy několika úspěšných regionálních MAS a získala informace pro další vlastní práci

MAS zhodnotila formou dotazníkové ankety dosavadní praxi dotací pro venkovský prostor v území, včetně podnikatelského a neziskového a vyhodnotila požadavky a realitu

MAS provedla SWOT analýzu určila klíčové oblasti rozvoje, které schválila valná hromada.

MAS zapojila členy, obce, NNO i veřejnost do celé tvorby Rozvojové strategie, aby připravili konkrétní projektové náměty, které podrobila vyhodnocení efektivnosti projektů dle kritérií.

### ***Kritéria váhy přínosu pro MAS Hustopečsko pro realizační specifické cíle***

- 1) přínos pro obyvatele - koeficient 0,5%
- 2) vyrovnání disparit územního rozvoje - koeficient 0,3%
- 3) podpora podnikání a vznik pracovních míst - koeficient 0,2%

MAS připravila zásobník konkrétních projektových záměrů podnikatelů, obcí a NN

MAS analyzovala připravovaný PRV 2014-2020 a jeho možnosti ve srovnání s minulým programovacím obdobím a vyložila LEADER jako program malých projektů a spolupráce

MAS zhodnotila potenciál území a určila pro přípravu IAPRÚ postupy implementace na základě – principů komunitní spolupráce, vzdělávání a měřitelnost výstupů

### ***Strategické indikátory***

Slouží k tomu, aby bylo měřitelné zda vybrané a podpořené oblasti mají dopad na konkrétní území a cílovou skupinu. Principem je měření ze tří hledisek: kvalita, kvantita a čas. Strategické indikátory zaznamenávají počet projektů zaměřených na konkrétní oblast, počet zasažených subjektů a dlouhodobé působení vyjádření objektivizovaným měřením - spokojenost obyvatel a subjektů příjezdového cestovního ruchu.

### **Strategické indikátory pro hodnocení dlouhodobých cílů**

- Meziroční změna počtu obyvatel v obcích v %

(dílní indikátory: rozdíl narozených a zemřelých, rozdíl přistěhovalých a vystěhovalých).

- Spokojenost obyvatel v jednotlivých oblastech rozvoje (podíl spokojených a sledování vývoje).
- Míra nezaměstnanosti (dílní indikátor: počet uchazečů o zaměstnání).
- Počet nových pracovních míst u zaměstnavatelů.
- Počet akcí v obcích určených veřejnosti.
- Počet podpořených spolků a občanských sdružení.
- Počet investičních akcí do místní infrastruktury do 2 mil. Kč.
- Počet vysázených stromů
- Výměra regenerované krajiny v ha
- Počet podpořených škol
- Počet podpořených společenských akcí
- Příjezdový cestovní ruch - počet turistů na páteční cyklostezce
- Návštěvnost internetového portálu MAS
- Počet podpořených podnikatelských subjektů
- Počet nově uvedených regionálních potravin na trh
- počet investic do kulturní infrastruktury

**Způsoby ověřování monitorovacích kritérií** MAS bude průběžně sledovat plnění stanovených monitorovacích kritérií na úrovni jednotlivých projektů. Hlavními podklady budou:

1. monitorovací zprávy žadatelů (příjemců)
2. místní šetření u jednotlivých žadatelů, projektová dokumentace staveb a kolaudací
3. doklady o provozu zařízení u žadatelů
4. výsledky kontrol (především následných).

## **CÍLE MAS HUSTOPEČSKO**

### **CÍL Priority 1) Podpora malého a středního podnikání**

#### **Integrovaný cíl P1 - Podpora podnikání a vznik pracovních míst**

**CÍL I.1 Priority 1)** Záměrem je vytvořit drobným a středním podnikatelům podmínky pro rozvoj podnikatelských aktivit a vznik nových pracovních míst.

Cílem je udržet a rozvíjet zemědělské podnikání, místní produkci regionálních potravin, zachovat a rozvíjet tradiční i nové služby, obnovit historická řemesla, připravit podmínky pro vzájemnou spolupráci ekonomických subjektů s cílem posílit ekonomické aktivity v území. Zdrojem je způsob klastrového podnikání ve vertikálním dodavatelském řetězci. Podpora spolupráce a partnerství, předávání zkušeností v rámci klastrové spolupráce. V případě podnikatelů z oblasti vinařské zemědělské výroby připravit platformu pro horizontální klastrovou spolupráci a zvýšit jejich podíl v oblasti rozšiřování služeb pro cestovní ruch.

Podpora zaměstnanosti a rozvoj profesní vzdělanosti v souladu s potřebami regionu v návaznosti na vznik nových pracovních příležitostí. Jednotný informační systém pro podnikatele o dotačních možnostech, rozvoj spolupráce mezi podniky.

Propojení sítě služeb a řemesel v klastrovou síť, aby nešlo o vzájemnou konkurenci ale o vzájemnou synergii podnikatelských aktivit a podporu.

Zajištění informovanosti v celé síti a propagace služeb a řemesel jako celku přes IC v regionu i mimo něj.

## **Integrovaný cíl P1 – Podpora zemědělské prvovýroby a potravinářské produkce**

### **CÍL I.2 Priority 1**

Podpora zemědělské výroby zaměřené na živočišnou a rostlinou produkci se zvláštním zřetelem na rozvoj produkce kvalitní vinné révy.

Zajištění místní zpracovatelské výroby potravin. Posílení produkce regionálních výrobků zejména jakostního vína.

### **Integrovaný cíl P1 - Rozvoj cestovního ruchu**

**CÍL I.3 Priority 1:** Cílem je vytvoření turisticky atraktivního území s nabídkou krátkodobé i dlouhodobé rekreace a aktivního vyžití s dostatkem kapacit budovaných s ohledem na veškerou klientelu včetně místních obyvatel. Vybudování kvalitních a rozmanitých ubytovacích a stravovacích zařízení, případné zlepšení stávajících zařízení. Rozšíření služeb cestovního ruchu a atraktivit forem cestovního ruchu: agroturistika.

#### **PRIORITA P1 - Strategické aktivity**

Rozvoj a stabilizace ekonomické aktivity obyvatel, rozvoj služeb, řemesel, spolupráce a diverzifikace zaměstnanosti.

Stabilizace a rozvoj multifunkčnosti zemědělství v regionu spojené s modernizací a propojením zpracování v regionu.

Zabydlení nevyužívaných ploch a budov pro podnikání a udržení zaměstnanosti na venkově.

Podpora rozvoje podnikání a spolupráce subjektů.

Podpora začínajících a mladých podnikatelů v jejich činnosti.

Stabilizace a zvyšování pracovních míst na venkově.

Rozvoj služeb na venkově a opatření k jejich dostupnosti.

Využití místní produkce, zvyšování její hodnoty a jejího dalšího využití.

Zvyšování kvality a uplatnění místních potravinářských produktů.

Vznik nových služeb pro cestovní ruch.

Rozšíření forem atraktivit cestovního ruchu.

Aktivní zapojení do propagace regionu



## **CÍL Priority P2) Rozvoj komunitní společnosti**

**Cíle:** Zastavit stěhování obyvatel z venkovských obcí a udržení mladých lidí na venkově. Oživit zázemí pro život v obcích o nejrůznější formy trávení volného času. Zvýšit zaměstnanost na venkově. Zvyšovat zájem o bydlení na venkově formou zlepšování podmínek pro seniory a matky s dětmi. Zajistit rozvoj služeb pro obyvatele a rozšířit sociální programy obcí zaměřené na seniory a sociálně znevýhodněné občany. Využít výsledky územního plánování pro rozvoj bydlení a ekonomické aktivity. Prohloubit spolupráci a sdružovat prostředků malých obcí k investicím s velkým dopadem na zlepšení životních podmínek obyvatel.

### **Integrovaný cíl P2 - Obnova a údržba sídel**

**CÍL II.1 Priority 2):** Opatření směřuje k vyváženosti mezi cestovním ruchem a ochranou přírody i památek. Záměrem je celkové zlepšování vzhledu krajiny a sídel. Záměrem je záchrana a obnova historických venkovských či městských domů (nejen památkově chráněných), záchrana technických památek. Zvyšování povědomí obyvatel regionu o architektuře a zásadách začleňování nových staveb do sídel.

Další rozšiřování a úprava stávajících cyklostezek a budování cyklostezek nových. Úprava silniční infrastruktury, budování technické podpory rekreačních a sportovních zařízení. Udržování a zatraktivnění turistických zajímavostí pro všechny věkové kategorie návštěvníků a obyvatelů regionu. Přitažlivost regionu nesmí být určena jen pro jeho návštěvníky, ale i pro jeho obyvatele. Obecným principem by mělo být i protěžování rekonstrukcí a snah na využití stávajících objektů na úkor stavby nových objektů.

### **Integrovaný cíl P2 - Rozvoj komunitní společnosti - účast na řízení samosprávy**

**CÍL II.2 Priority 2):** Vzbudit v lidech zájem o činnost místních samospráv, motivovat je k aktivnímu postoji pro rozvoj volnočasových aktivit ve městech a obcích. Zapojit NNO do společenského života. Vytvořit zázemí pro zintenzivnění společenského života a setkávání lidí. Podporovat zakládání a činnost spolků, zprostředkovávat jim know-how, aby byly progresivními a užitečnými články v občanském životě obcí. Zvýšení úrovně místní demokracie a rozhodování o území.

Zlepšení samostatnosti a ekonomických možností místních samospráv. Posilování svébytnosti, odpovědnosti a síly samosprávných orgánů v opoře v místním obyvatelstvu. Podpora spolupráce směrem k úspoře v investicích.

Posílení účasti veřejnosti v přípravě veřejných investic, podpora partnerských projektů spolupráce a přeshraniční spolupráce obcí. Posilování soudržnosti obyvatel, jejich identifikace s obcí a regionem, propojování obcí a jejich obyvatel. Podpora samostatnosti samospráv projekty umožňujícími efektivnější samosprávu zejména na venkově. Ukotvení principů PPP v regionu. Posun venkovské samosprávy k uspokojení potřebných rovných podmínek a

adekvátní přístupy. Spolupráce samosprávy v rozvoji schopností kvalitně a široce pečovat o území a obyvatele, rozvoj nových řešení a přístupů spolupráce, nové metody a nástroje.

#### **PRIORITA P2 - Strategické aktivity**

Zlepšování vybavenosti regionu jako místa pro život i odpočinek.

Zajištění dostupnosti služeb, dopravní obslužnosti.

Propojování služeb a podpora víceúčelovosti zařízení.

Zachování charakteru a udržení obytné funkce vesnických sídel a jejich příznivé věkové struktury.

Zkvalitňování technických sítí a rozvoj šetrných technologií. Rozvoj služeb a bydlení na venkově.

Zachování, případně obnovení stávajících základních služeb pro občany žijící na venkově.

Vytváření nových pracovních příležitostí na venkově.

Vytvoření podmínek, které umožní uspokojit nové příp. stávající zájemce o trvalé bydlení na venkově

Zvyšování zapojení občanů do veřejného života.

Zvýšení počtu neziskových organizací.

#### **CÍL Priority P3) Vzdělávací a sociální programy**

##### **Integrovaný cíl P3 - Vzdělávání a aktivizace lidských zdrojů**

**CÍL III.1 Priority 3:** Záměrem aktivit MAS je udržet malé venkovské školy a využít je jako místo dalšího vzdělávání obyvatel. Podporovat vzdělávání ve vztahu k regionu a životnímu prostředí. Vzdělávací mimoškolní aktivity. Zahájit aktivní podporu vzdělávacích projektů a vzdělávacích institucí v regionu. Podílet se na rozvoji a udržení multifunkčního základního školství a oborového učňovského školství v regionu ve vazbě na zaměstnatelnost a rozvoj místního podnikatelského prostoru. Podnítit mládež ke snaze o svůj osobní a profesní růst. Aktivizovat rozvoj celoživotního vzdělávání s využitím stávajícího zázemí infrastruktury venkovských škol. Příprava vzdělávacích programů pro seniory.

Zvýšení odborného profesního vzdělávání pro podnikatele v zemědělství. Příprava animačních programů. Předávání zkušeností, meziregionální a přeshraniční spolupráce a předávání modelových zkušeností. Partnerství mezi sektory. Podpora místních subjektů v projektové činnosti. Služby a zázemí ve vzdělávání a poradenství zaměřené na asistenci při vypracování a realizaci projektů.

### **Integrovaný cíl P3 - Inicie lidských zdrojů a propagace aktivit MAS**

**CÍL III.2 Priority 3:** Služby a zázemí ve vzdělávání a poradenství zaměřené na asistenci při vypracování a realizaci projektů. Předávání zkušeností, meziregionální a přeshraniční spolupráce a předávání modelových zkušeností. Partnerství mezi sektory. Podpora místních subjektů v projektové činnosti.

Aktivní propagace subregionu prostředky marketingových komunikací a včasné přenášení informací o aktivitách cílovým skupinám v regionu. Cílem je zajistit všeobecné podvědomí obyvatel o problematice možností rozvoje venkova, podporovat spolupráci a ukazovat příklady dobré praxe. MAS zapojí do spolupráce venkovské školy, vzdělávací subjekty a možné aktivní subjekty v rozvoji venkova s cílem vzdělávat a informovat občany o tématické související s rozvojem venkova a místní ekonomiky, zvyšovat jejich odbornost a zájem o obory uplatnitelné v regionu.

<b>PRIORITA P3 - Strategické aktivity</b>
Vzdělávací akce a kurzy
Zlepšení vybavenosti škol a odborných učeben
Zvýšení materiální a technická vybavenosti subjektů
Podpora účasti na veletrzích a workshopech /náklady spojené s účastí na akcích/
Zabezpečení celoživotního vzdělávání /pořízení výpočetní techniky, náklady na lektory /
Efektivní propagace práce MAS a regionu. Propagační materiály a technika /celková propagace - tiskoviny, CD, DVD, pořízení techniky na zabezpečení propagace celku

### **CÍL Priority P4) Obnova, údržba a tvorba krajiny**

**CÍL IV.1 Priority 4** - Cílem je upravená krajina s absencí neudržovaných a zanedbaných ploch v komunálním i agrárním prostoru, atraktivní prostředí pro místní obyvatele i turisty. Opatření této prioritní oblasti směřuje k vyváženosti mezi cestovním ruchem a ochranou přírody i památek a zemědělské výroby. Zachování a rozvoj přívětivosti krajiny je klíčovým prvkem pro život obyvatel i aktivity návštěvníků. Zlepšování životního prostředí a udržitelné venkovské krajiny souvisí s rozvojem vinařské výroby. V oblasti Hustopečska jsou významní pěstitelé nových odrůd vín.

Cíle budou naplňovány prostřednictvím investičních záměrů, zaměřených na výstavbu, modernizaci, rekonstrukci a celkové opravy polních cest, včetně souvisejících objektů, zařízení upravujících vodní režim na vinicích a remízkách či lesích a ostatních infrastrukturních objektů a zařízení sloužících zemědělskému hospodaření.

Doplnění infrastruktury zaměřené na vodohospodářské stavby, nakládání s odpadem a výstavbu prvků pro zvýšení ochrany krajiny a zlepšení životního prostředí.

<b>PRIORITA P4 - Strategické aktivity</b>
Víceúčelové zemědělské využití krajiny.
Zvyšování retenčních schopností krajiny a budování ČOV
Diverzifikace zemědělských aktivit a podpora údržby krajiny.
Zkvalitnění hospodaření s odpadovými surovinami.
Šetrné využívání místních zdrojů a rozvoj ve využití obnovitelných zdrojů energie.
Obnova krajinných prvků a péče o krajinu.
Revitalizace krajinných prvků a funkcí.
Protierozní a krajinné úpravy.
Podpora šetrného zemědělství v ekologicky citlivých územích
Rozvíjení vinařských tradic.

### Národní indikátory a strategické aktivity

Strategické aktivity jsou obecně definované potřeby regionu MAS Hustopečsko. Každá aktivita může obsahovat několik strategických indikátorů, které zpřesňují obsah, trvání a výsledky dokonané činnosti.

Národní číselník indikátorů je aktualizován dle Integrované strategie rozvoje území. Zahrnuje komplexní činnosti z předpokládaného programového rámce Programu rozvoje venkova (EZFRV gesce MZe), Integrovaného regionálního operačního programu (EFRR gesce MMR, MPO, MŠMT, MŽP), programu zaměstnanost (ESF gesce MPSV).

Národní orgán pro koordinaci vydal aktualizovanou verzi Národního číselníku indikátorů (NČI). NČI je soubor všech centrálních indikátorů, resp. ukazatelů, které jsou nositeli informace o věcném plnění projektů/programů financovaných ze strukturálních fondů EU. Obsahuje po technické a metodické stránce upravené indikátory s jasnou definicí, měrnou jednotkou a kódováním.

poznámka: odkaz

<http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Narodni-organ-pro-koordinaci/Monitorovani-%28%29/Monitorovani-vecneho-pokroku/Narodni-ciselnik-indikatoru-aktualizace>

## Podoblasti podpory dle dlouhodobých cílů Priorit

### CÍL Priority 1) Podpora malého a středního podnikání

#### Cíl P1) I. 1 - Podpora podnikání a vznik pracovních míst

##### Podoblast 1.1

#### Podpora venkovských podniků a podpora vzniku nových pracovních příležitosti

**Cíl:** Zvyšování zaměstnanosti a vytváření pracovních příležitostí,  
Uvedení nových výrobků na trh a zavedení služeb využívajících místní zdroje.

Provázání místní ekonomiky s místními zdroji. Vytvoření nových pracovních příležitostí pro obyvatele venkova jako cesta k řešení problémů místní zaměstnanosti. Snížení závislosti na dopravě do zaměstnání. Zlepšit podmínky pro vznik pracovních míst pro absolventy škol. Aktivity podporující vznik pracovních míst podporujících oživení místní komunity ve venkovských lokalitách.

#### **Aktivity:**

- Obnova a zřízení ploch a prostor pro nové podnikatelské činnosti.
- Pomoc při propagaci nabízených služeb.
- Podpora zpracování projektové dokumentace a projektů směřující k rozšíření či restrukturalizaci výroby.
- Podpora rozvoje provozoven a výroby s důrazem na moderní technologie.
- Podpora výstavby, rekonstrukce a vybavení řemeslných výroben a provozoven služeb včetně projektových dokumentací
- Podpora zpracování projektových dokumentací, marketingových studií, podnikatelských plánů a analýz legislativních předpisů v souvislosti s rozvojem tradičních řemesel a drobného podnikání a účast na vytváření podmínek pro jeho rozvoj
- Podpora, obnova a rozvoj tradic jako možnosti pro další ekonomický rozvoj
- Podpora při pořádání výstav, účasti na veletrzích, podpora pro pořádní trhy
- Zlepšování a propojování stávajících podnikatelských aktivit vedoucích ke vzniku nového pracovního místa na venkově (např. technické úpravy umožňující vznik nového pracovního místa s ohledem na legislativní předpisy)
- Tvorba zázemí pro vznik nových podnikatelských aktivit s cílem vytvořit trvalé pracovní příležitosti pro samotného podnikatele s perspektivou rozšíření o další místa v budoucnosti
- Podpora zavádění IT do podniků

## Podoblast 1.2

### Budování spolupracujících sítí výrobců a podpora prodeje místních výrobků a služeb

**Cíl:** Zvýšení oblíbenosti a odbytu místních výrobků a služeb, zavedení regionálních značek a uplatnění na celostátním trhu.

Podpora vzájemné spolupráce podnikatelů a vinařů. Propojení zajímavých míst pro rozvoj ekonomiky, rozvoj místních řemesel a služeb.

#### Aktivity:

- Podpora zvyšování prodeje místních výrobků či služeb ve spolupráci producentů
- Podpora reklamy a marketingu, rozšíření aktivit pro prodej místních výrobků a služeb
- Podpora dosažení regionální certifikace výrobků- regionální potravina.
- Propagace místních výrobků a místních certifikovaných značek
- Podpora vytváření katalogů regionálních stravovacích a ubytovacích služeb, zejména s využitím místní produkce v tištěné i elektronické verzi
- Podpora vytvoření internetového tržiště místních výrobků
- Podpora místních trhů a regionálních tržních místa organizace jejich zázemí
- Podpora obnovy a výstavby, rekonstrukce a vybavení drobných výroben a podpora zpracování místních produktů
- Podpora zřizování a vybavení prodejen místních produktů a podpora přímého prodeje
- Propagaci řemesel a služeb v regionu
- Vytvoření databáze podnikatelů a místních výrobků z regionu
- Organizování místních podnikatelů a plánování akcí s ukázkami produkce

## Podoblast 1.3

### Inovativní a výrobky a služby

**Cíl:** Vznik nových výrobků a služeb využívajících místní zdroje.

Zvyšování konkurence schopnosti regionu.

#### Aktivity:

- Podpora vývoje a výzkumu v tradičních řemeslných výrobcích s obnovou zázemí
- Podpora výzkumu v oblasti rozšiřování portfolia výrobků včetně potřebné dokumentace a certifikace
- Podpora spolupráce při vývoji nových místních výrobků a služeb

**Cíl P1) I. 2 - Podpora zemědělské prvovýroby a potravinářské produkce**

## Podoblast 1.4

### Podpora zemědělských podniků a podnikatelů

**Cíl:** Rozvíjení tradic zemědělské výroby a podpora zemědělských podnikatelů, tak aby zajistili pěstování regionálních plodin a jejich místní zpracování na regionální potravinu.

Podpora rozvoje vinařské výroby a produkce vín.

## **Integrovaný cíl P1) I.3 - Rozvoj cestovního ruchu**

### **Podoblast 1.5**

#### **Zvyšování kvality a kapacity služeb pro cestovní ruch**

**Cíl:** Doplnění současné nabídky o chybějící kategorie ubytování a služeb, které směřují svou různorodostí a napojením na další aktivity cestovního ruchu s cílem motivovat návštěvníky k návštěvě a setrvání v mikroregionu Hustopečsko. Nabídka by měla splňovat požadavky všech typů návštěvníků regionu.

#### **Aktivity:**

- Podpora rekonstrukce charakteristických venkovských stavení pro rozšíření ubytovacích kapacit ve venkovském prostoru.
- Podpora výstavby, rekonstrukce, modernizace a vybavení ubytovacích (včetně tábořišť a kempů) a stravovacích zařízení.
- Obnova a budování cenově přístupných zařízení pro turistický ruch s napojením na další aktivity.
- Spolupráce subjektů aktivních v cestovním ruchu (majitelé ubytovacích a stravovacích zařízení s provozovateli sportovních, kulturních zařízení, památek a dalších atraktivit a s regionálním informačním centrem.)
- Zvýšení atraktivity navazujícími produkty zejména pro aktivní využití volného času (sport, řemesla).
- Budování, obnova a vybavení dalších zařízení poskytující služby v cestovním ruchu (rekreační sportoviště, půjčovny, úschovny.
- Budování infrastruktury vinařství jako významné atraktivity cestovního ruchu.

### **Podoblast 1.6**

#### **Zvyšování turistické atraktivity území a rozvoj vybavenosti infrastruktury**

**Cíl:** rozvoj stávajících a tvorba nových turistických produktů, propojení a zvyšování informovanosti a služeb pro návštěvníky, vybudování technické podpory, ať už v rekreačních, sportovních či kulturních areálech s cílem zvýšit jejich návštěvnost. Každé místo by mělo mít svou specifickou či atraktivitu.

#### **Aktivity:**

- Podpora vzniku balíčků turistického ruchu a integrované nabídky služeb cestovního ruchu.
- Podpora opravy a výstavby mostů a lávek pro propojení obou břehů řeky, rozvoj zázemí podél břehů řeky a zvyšování prostupnosti území s ohledem na místní hodnoty.
- Podpora zázemí pro zážitkové aktivity.
- Budování naučných stezek s napojením na stávající cykloturistickou síť a stávající zajímavosti turistického ruchu.

- Obnova a budování přírodních koupališť, pláží a požárních nádrží s možností rekreačního využití.
- Podpora oprav turisticky zajímavých objektů.
- Podpora obnovy a zřízení přírodních areálů pro kulturní aktivity.
- Budování nových turisticky zajímavých cílů vyhlídky, rozhledny, lávky, přístaviště.
- Vytváření zajímavých propagačních materiálů a publikací.
- Budování běžeckých tras, cyklotras, vodáckých tras, pěších stezek, jezdeckých a vyjížďkových tras (značení, mobiliář, sjezdovky, značení jezů apod.).
- Podpora systémů zajištění trvalé zaměstnanosti v oblastech souvisejících s cestovním ruchem.
- Podpora a propagace certifikace ubytovacích služeb všech kategorií podpora úprav souvisejících se zajištěním potřebné úrovně.

### **Podoblast 1.7**

#### **Venkovský cestovní ruch**

Cíl: Rozvoj venkovské turistiky v regionu jako nástroje pro udržení a rozptýlení návštěvníků v oblasti. Zvýšení nabídky atraktivit provázaných s tradicemi regionu a zemědělským hospodařením. Tvorba podmínek pro vzájemnou vazbu hospodaření v krajině a pohostinnosti.

#### **Aktivity:**

- Podpora zázemí pro agroturistiku
- Rozšíření kapacit a nová zařízení ve spojitosti se stávajícími hospodářstvími.
- Podpora budování hippostezek a jejich značení.
- Podpora využití místních atraktivit pro venkovský cestovní ruch a budování doprovodné infrastruktury.
- Podpora provázanosti ubytování se zemědělským podnikáním, zejména otevření hospodářství návštěvníkům.
- Podpora vytváření podmínek pro prodej ze dvora.

### **CÍL Priority P2) Rozvoj komunitní společnosti**

#### **Integrovaný cíl P2) II.1 - Obnova a údržba sídel**

#### **Podoblast 2.1**

#### **Podpora bydlení na venkově**

Cíl: Společná propagace s cílem zvýšit atraktivitu území, zlepšit komunikaci samospráv a dalších subjektů, šířením informací zvýšit zájem o bydlení ve venkovských lokalitách, obnovit obydlenost tradičních usedlostí, dosáhnout zlepšení kvality života na venkově, zamezit odlivu občanů z venkova a zvýšit zájem o život na venkově občanům z okolních center.



**Aktivity:**

- Podpora rekonstrukce stávajících tradičních venkovských stavení, které jsou významné pro udržení typického architektonického rázu obce.
- Podpora propagace bydlení na venkově a společných projektů k přilákání mladých obyvatel.
- Podpora propagace možnosti bydlení na venkově.
- Zvýšení atraktivity území a projekty na nové a zaniklé služby na venkově.
- Podpora podporovaného bydlení a domů zvláštního určení pro vymezenou skupinu obyvatel

**Podoblast 2.2**

**Zlepšování kapacity sídel pro trvalé bydlení a harmonický růst sídel**

**Cíl:** Vytvoření podmínek, které umožní uspokojit zájemce o trvalé bydlení na venkově. Udržitelný růst sídel v souladu s územními plány. Koncepční a provázané plánování rozvoje sídel, zlepšení jejich architektonické a sociální úrovně a zajištění návaznosti na vznikající krajinné plány.

**Aktivity:**

- Podpora zpracování kvalitních územně plánovacích dokumentů a podkladů pro rozvoj.
- Rekonstrukce bytových domů s cílem zvýšení kvality bydlení a ubytovací kapacity
- Podpora zapojení veřejnosti do plánování využití území.
- Podporovat připravenost obecních pozemků k prodeji za účelem výstavby bytových domů.
- Podpora budování základní infrastruktury pro nové stavební parcely ve vlastnictví obcí.

**Podoblast 2.3**

**Obnova a rozvíjení tradičního vzhledu obcí**

**Cíl:** Udržení atraktivity venkova pro bydlení a zdůraznění místní historie. Kultivované navázání na urbanistický vývoj sídel. Návrat k prolínání kulturních a přírodních prvků s ostatními funkcemi sídel.

**Aktivity:**

- Podpora obohacování veřejných prostranství a stavebních prvků o nové a navazující kulturní prvky.
- Podpora rekonstrukcí historických objektů místního významu k dalšímu využívání.
- Podpora zachování venkovského vzhledu obcí při územním plánování – studie.
- Podpora oprav památkově chráněných objektů i pro soukromé subjekty.
- Podpora opravy a obnovy místní architektury veřejně přístupné, místních muzeí a budov expozic.
- Podpora výstavby vinařských sklepů a jejich rekonstrukce dle místních tradic

## Podoblast 2.4

### Kultivace veřejných prostranství, veřejné zeleně s ohledem na sociální vazby

Cíl: Obnova a kultivace veřejných prostranství jako míst k setkávání. Cílem je vytvořit příjemné životní prostředí pro místní obyvatele i turisty. Zamezit výskytu neudržovaných prostranství v obcích. Motivovat k udržování volných ploch soukromý i veřejný sektor. Docílit upravenosti příkopů podél místních komunikací. Zvýšit počet pracovních míst a konkurenci ve službách.

#### Aktivity:

- Zachování a obnova tradičního vzhledu a venkovského charakteru sídel.
- Rekonstrukce, obnova a vytváření uměleckých, výtvarných a architektonicky cenných prvků v intravilánu obcí (např. kašny, fontány, sochy, sloupy).
- Obnova a vytváření veřejných prostranství včetně oprav a osazování mobiliáře (lavičky, altány).
- Obnova rybníků, vodních prvků a zeleně v intravilánu obcí.
- Zapojení veřejnosti do plánování a tvorby veřejných prostranství (včetně primární i následné péče).
- Opravy, rekonstrukce a výstavba veřejných budov (úřady, multifunkční prostory, nouzové byty).
- Podpora nákupu techniky určené k údržbě veřejného prostranství.
- Investice do techniky určené k údržbě příkopů.
- Zpracování projektových dokumentací k výše uvedeným bodům, urbanistických studií, generelů zeleně, územních plánů obcí apod.
- Podpora zpracování dokumentace přispívající k udržitelnému růstu obcí (krajinotvorné prvky, veřejná prostranství, komunikace, limity zástavby, mosty).

## Podoblast 2.5

### Záchrana a obnova historické architektury a technických památek včetně osvěty

Cíl: Obnova historické architektury a technických památek – cenných venkovských i městských staveb, případně jejich přesun do muzejní expozice – zřízení regionálních skanzenů a souborů staveb s možností zachování pro budoucí generace

#### Aktivity:

- Záchrana a obnova cenných historických staveb.
- Obnova technických památek s možností zřízení muzejních expozic (mlýny, historické manufaktury či továrny, hospodářské stavby – statky, vinařství).

- Záchrana movitých technických památek – strojní a dílenské vybavení, dopravní prostředky, historické řemeslnické dílny, zemědělské stroje a nářadí, vybavení historických domácností, uměleckých předmětů.
- Zřízení a rozvoj regionálního skanzenu (muzea v přírodě) s expozicemi dobového vybavení včetně podmiňujících investic.

### **Podoblast 2.6**

#### **Obnova a rozvoj místní dopravní a technické infrastruktury**

Cíl: Zvýšení kvality a funkčnosti místní infrastruktury zabezpečující podmínky pro spokojený život. Obnova a zlepšování vybavenosti sídel.

#### **Aktivity:**

- Podpora oprav či rekonstrukcí místních komunikací .
- Podpora pořizování dokumentace na obnovu dopravní infrastruktury a technické infrastruktury obcí.
- Koordinace spolupráce obcí s cílem zajistit obnovu a údržbu komunikací místního významu.
- Podpora zvýšení dopravní bezpečnosti a tvorba klidových zón.

### **Podoblast 2.7**

#### **Budování a úprava cyklostezek a cyklotras**

Cíl: Úprava, udržování a pravidelná rekonstrukce cyklostezek a cyklotras. Cílem je propojení turistických cílů a vytvoření kompletní sítě cyklotras různé náročnosti. Vytvořit podmínky pro výstavbu nových cyklostezek v obcích a dopravní infrastruktury pro cyklotrasy v území.

#### **Aktivity:**

- Podpora dokumentací, studií a výkupu pro cyklostezky regionálního významu, sloužící cyklodopravě.
- Pravidelná kontrola cyklotras a jejich udržování.
- Podpora mapování nových tras vhodných pro cykloturistiku a jejich značení.
- Podpora vybudování vybavení a přehledného značení.
- Budování zázemí pro cykloturistiku, její bezpečnost a usměrňování.
- Podpora vydávání cyklomap a tipů na výlety popř. turistických produktů zaměřených na cykloturistiku.

### **Integrovaný cíl P2) II.2 - Rozvoj komunitní společnosti a podpora aktivní samosprávy**

#### **Podoblast 2.8**

#### **Rozvoj komunitních služeb na venkově**

Cíl: Zachování případně obnovení stávajících základních služeb pro občany žijící na venkově. Nové pracovní příležitosti na venkově. Multifunkčnost a provázanost služeb na venkově.

**Aktivity:**

- Podpora stavebních úprav poskytovatelů služeb s cílem dosažení technických parametrů, které jsou vyžadovány aktuálními předpisy (hygienické, požární, bezpečnost práce).
- Podpora základního technického vybavení stávajících a nových poskytovatelů služeb na venkově, aby bylo poskytování služeb rentabilní.
- Podpora nákupu technických prostředků, které umožní zemědělcům nabídku nových služeb (zařízení pro údržbu zeleně, údržbu komunikací v zimní období).
- Podpora obnovy nebo zkvalitnění drobných služeb obyvatelstvu.
- Podpora technického zázemí lékáren či výdejen léků, a lékařů v menších obcích, pro poštovní služby, pro občasně služby.

**Podoblast 2.9**

**Podpora aktivit neziskových a dobrovolnických organizací, svazů, spolků, kulturních a sportovních zájmových skupin a jiných občanských společenství**

Cíl: Zkvalitnění nabídky činností pro obyvatele, stmelování lidských individualit v zájmových komunitách. Vytváření hodnot pro komunitní život společnosti.

**Aktivity:**

- Podpora projektů spolkové činnosti.
- Podpora uměleckých projektů na území MAS.
- Realizace kulturních událostí benefičního charakteru.
- Podpora sportovních a kulturních akcí pro veřejnost.
- Iniciace setkávání různých spolků navzájem.
- Metodická pomoc a poradenství a pomoc při zakládání a vedení NNO.
- Podpora mezinárodních a mezikulturních aktivit zaměřených na a mezikulturní výměnu.
- Podpora informovanosti o volnočasových aktivitách v regionu
- Podpora amatérského sportu, zvláště pak žákovského a dorosteneckého

**Podoblast 2.10**

**Zlepšování dopravní dostupnosti a obslužnosti v regionu**

Cíl: Zajištění souladu dopravní obslužnosti s potřebami obyvatel i návštěvníků území. Zlepšení vytíženosti a operativnosti integrované dopravy. Rozvoj nových víceúčelových forem zajištění společné dopravy v území.

**Aktivity:**

- Podpora vytíženosti a operativnosti místní dopravy,
- Podpora odstraňování bariér mezi jednotlivými druhy dopravy.
- Opravy, obnova a budování železničních a autobusových zastávek, úpravy jejich okolí včetně zeleně, zvýšení jejich atraktivity.

- Podpora vybavení jiných forem místní dopravy včetně pořízení dopravních prostředků pro regionální aktivity.
- Podpora vybavenosti subjektů pro údržbu komunikací.
- Zpracování studií řešení dopravní dostupnosti, obslužnosti a bezpečnosti.
- Zlepšení dopravní obslužnosti při pořádání komunitních aktivit v regionu

## Podoblast 2.11

### Péče o dědictví regionu a zapojování veřejnosti do ochrany a využití

Cíl: Zachování místního dědictví a oživení regionální historie zejména vinařství. Navázání na místní tradice, jejich rozvoj. Zapojování veřejnosti do ochrany a péče o dědictví regionu - úprava vinic a okolí. Fungující místní a regionální expozice a muzea zvyšují povědomí obyvatel i návštěvníků. Informování veřejnosti o přírodním dědictví a hodnotách krajiny v regionu a zvyšování vzájemného porozumění uživatelů krajinného prostoru.

#### Aktivity:

- Podpora záchrany, obnovy, úpravy a využívání movitých objektů, zvláště pak sklípků.
- Mapování místních tradic a slovesných hodnot včetně jejich využití a aplikace do života.
- Podpora záchrany, obnovy, úprav a využívání movitých objektů souvisejících s historií - zpracování dokumentace, restaurátorských záměrů, studijních a výzkumných prací a další dokumentace.
- Osvěta směrem k šetrné výstavbě v sídlech a krajině – vliv staveb na estetiku krajiny, zásady navrhování staveb, použité materiály, urbanismus sídel, šetrnost k přírodnímu prostředí – semináře, publikační činnost, výstavy.
- Budování a obnova místních muzeí a expozic.
- Podpora akcí zapojujících veřejnost do obnovy, ochrany a péče o přírodní, kulturní a historické dědictví regionu a podpora folklóru.
- Rozvoj forem seznamování veřejnosti s dědictvím regionu (pomocí informačních a vzdělávacích materiálů, publikací, průvodců, naučných stezek, akcí pro veřejnost, soutěží, odborných seminářů, jiných inovativních forem interpretace apod.) potřebných doprovodných investic.
- Podpora studijní a výzkumné práce a další aktivity mapujících historický, kulturní a přírodní vývoj regionu (paměť obyvatel, vývoj krajiny, historické rešerše apod.), kompletace, archivace a využití jejich výstupů.
- Podpora aktivit ke zvýšení motivace veřejnosti k svépomocné údržbě dědictví regionu včetně podpory konkrétních aktivit.
- Podpora výroby krojů a materiálního vybavení národopisných kroužků a spolků

## **Podoblast 2.12**

### **Podpora kulturního a společenského života**

Cíl: Časté, kvalitní a hojně navštěvované kulturní akce. Jejich pořádání rovnoměrně po celém mikroregionu. Nárůst kvality a množství kulturních, společenských a dalších akcí a zázemí pro jejich pořádání. Podpora tradičních akcí jako jsou hody a šibřinky.

#### **Aktivity:**

- Výstavba a obnova budov, zařízení a ploch pro spolkovou činnost.
- Obnova či rekonstrukce kulturních, společenských a sportovních zařízení včetně zpracování projektové dokumentace.
- Podpora vybavení pro společenské akce s předností sdílení ve spolupracující skupině NNO.
- Podpora vybavenosti NNO pro aktivity.
- Podpora propagace a zlepšení PR neziskových organizací organizace.
- Podpora systematické propagace kulturních, společenských a sportovních akcí.
- Podpora vybavení a rozšíření aktivit mateřských center a dalších aktivit NNO.

## **Podoblast 2.13**

### **Zvýšení sociální soudržnosti v regionu**

Cíl: Zvýšení sociální soudržnosti regionu a využití lidských kapacit, podpora solidarity.

#### **Aktivity:**

- Podpora snižování počtu dlouhodobě nezaměstnaných v regionu a zvyšování možnosti jejich uplatnění na trhu práce.
- Opravy, budování a vybavení zařízení poskytujících sociální služby (krizová centra, nouzové byty, stacionáře, domy s pečovatelskou službou, zařízení pro handicapované, útulky pro zvířata).
- Podpora aktivit umožňujících rovný přístup sociálně znevýhodněným osobám a jejich zapojení do běžného života (bezbariérové přístupy, sociální koordinátoři).
- Podpora zvýšení informovanosti, osvěty a prevence v sociální problematice.

## Podoblast 2.14

### Modernizace samosprávy

Cíl: Dlouhodobé zlepšení technické vybavenosti a metodické úrovně samosprávy. Zlepšování a sdílení znalostní báze

#### Aktivity

- Podpora výstavby informačních center a knihoven
- Podpora informačních služeb pro obyvatele

## Integrovaný cíl P3) III.1 - Vzdělávání a aktivizace lidských zdrojů

### CÍL I.1 Priority 3:

#### Podoblast 3.1

### Podpora zaměstnanosti a rozvoj vzdělanosti v souladu s potřebami regionu.

Cíl: Rozvoj a udržení multifunkčního základního školství a oborového učňovského školství v regionu ve vazbě na zaměstnatelnost a rozvoj místního podnikatelského prostoru.

Podpora vzdělávání související s rozvojem řemeslné výroby, malého a středního podnikání. Zvýšení jazykové vybavenosti občanů regionu v návaznosti na rozvoj cestovního ruchu a přátelství se zahraničními regiony. Zajištění udržitelnosti řemesel a místních výrob, rozvoj místních specifik. Výchova kvalifikovaných řemeslníků a pracovníků ve službách v regionu.

#### Aktivity:

- Podpora zajištění IT vzdělávání v regionu MAS.
- Propracovat informační a poradenský servis pro začínající podnikatele.
- Podpora systému dostatečné podpory pro začínající podnikatele.
- Podpora zvýšení jazykové a odborné vzdělanosti formou jazykových kurzů v regionu a zahraničních praxí.
- Podpora zainteresovanosti podniků na oblasti odborného školství (podpora škol a stipendia).
- Podpora dalších funkcí základního školství na venkově při zvyšování vzdělanosti dalších skupin obyvatel.
- Zajištění existence předškolních zařízení v regionu.
- Podpora zřizování učňovských pracovních míst u místních řemeslníků – vybavení.
- Podpora zřizování výukových center pro potřeby služeb v regionu (příprava kvalifikovaných pracovníků).
- Podpora budování podnikatelských inkubátorů pro zajištění místních služeb nebo zvýšení přidané hodnoty místní produkce.
- Technické zázemí pro nové metody v samosprávě a posilování její otevřenosti.
- Vzdělávání účastníků samosprávných procesů.
- Podpora obnovy a inovace zázemí pro vzdělávání.



- Podpora aktivit spolupráce a předávání zkušeností.
- Podpora profesionalizace v projektovém řízení.

### **Podoblast 3.2**

#### **Propagace regionu a spolupráce podnikatelských subjektů**

Cíl: Zdokonalení komplexní spolupráce a sítí v cestovním ruchu a souvisejících aktivitách. Zviditelnění regionu a zvýšení identifikace obyvatel s regionem.

#### **Aktivity:**

- Výstavba a obnova budov či prostorů pro informační, kulturní a turistická centra různých úrovní.
- Nákup zařízení a technologií pro informační, kulturní a turistická centra.
- Podpora publikační a propagační činnosti včetně prezentací, tvorby značek.
- Podpora tvorby koncepcí a posilování regionálních značek původu a kvality.
- Podpora síťování aktérů turistického ruchu.
- Vybudování, rekonstrukce a vybavení informačních a návštěvnických center a míst.
- Podpora spolupráce a prezentace informačních center na regionální, národní a mezinárodní úrovni.
- Pořízení projektové dokumentace a studie k zřízení, rekonstrukci či činnosti návštěvnických center.
- Podpora lokálních informačních systémů.
- Podpora propagace významných objektů formou dopravního značení.
- Školení a výchova kvalitních zaměstnanců.
- Vzdělávání drobných podnikatelů a řemeslníků a přenos zkušeností a znalostí
- školení pracovníků informačních center a výměna zkušeností mezi jednotlivými centry, rozvoj průvodcovských služeb.

### **Podoblast 3.3**

#### **Podpora vzdělávacího potenciálu venkovských škol a mimoškolních vzdělávacích aktivit**

Cíl: Obnova postavení venkovských škol a zabezpečení jejich funkcí a zázemí pro konkurenceschopnost tím, že zajistí i další role v komunitě. Udržení venkovského školství.

#### **Aktivity:**

- Podpora vytváření systémů společné dopravy žáků z odlehlejších částí venkova.
- Podpora vzniku malotřídních škol a jejich odpovídající vybavenosti.
- Podpora projektů a programů posilující vztah dětí a mládeže k venkovu a místnímu dědictví.
- Podpora rekonstrukce vesnických škol a jejich vybavení pro zpestření jejich nabídky.
- Podpora úprav a vybavení škol k jejich víceúčelovému využívání.
- Podpora budování a vybavení prostor pro mimoškolní aktivity dětí a mládeže.
- Podpora zahraničních výměn a studijních pobytů dětí a mládeže.

- Podpora vybavení a rozšíření aktivit mateřských center a dalších aktivit škol.

#### **Podoblast 3.4**

##### **Zajištění přístupu k celoživotnímu vzdělávání v regionu MAS.**

Cíl: Zpřístupnit celoživotní vzdělávání všem občanům území jeho posunem z okolních center do území

##### **Aktivity:**

- Obnova funkčnosti nevyužitých kapacit obecních škol k zajištění celoživotního vzdělávání nebo k jiným aktivitám.
- Podpora vybavení a rekonstrukce středisek ekologické výchovy.
- Podpora vybavení a obnovy zařízení s realizací celoživotního vzdělávání pro obyvatele regionu.

#### **Podoblast 3.5**

##### **Posilování environmentální vzdělanosti a odpovědnosti k životnímu prostředí**

Cíl: Obnova a rozvíjení environmentální vzdělanosti obyvatel regionu, zvýšení místních znalostí a zlepšení vztahu obyvatel k jejich domovskému regionu. Zlepšení podmínek pro vzdělávání mladé generace.

##### **Aktivity:**

- Podpora organizace přednášek, seminářů, školení.
- Podpora vydávání publikací k EVVO.
- Podpora stávajících a vznik nových středisek environmentální výchovy.
- Údržba a budování naučných stezek.
- Monitoring vlivu dalších oblastí rozvoje na životní prostředí a hledání možností řešení vzájemných konfliktů.
- Vzdělávání o alternativních energetických zdrojích a úsporách energie.
- Zvýšení intenzity environmentální výchovy (vztah ke krajině a životnímu prostředí) a podpora vzniku středisek environmentální výchovy.
- Podpora vybavení a rekonstrukce středisek ekologické výchovy.

##### **CÍL Priority P3) III.2 Inicie lidských zdrojů a propagace aktivit MAS**

#### **Podoblast 3.6**

##### **Aktivizace zájmu dětí a mládeže o život obce a rozšiřování jejich zájmů**

Cíl: Zapojení mladé generace do utváření budoucnosti regionu MAS.

##### **Aktivity:**

- Podpora setkávání tvůrců volnočasových aktivit dětí a mládeže a dalších forem výměny zkušeností.
- Podpora mezigeneračních projektů s dětmi.
- Podpora propagace volnočasových aktivit.

- Podpora projektů budující vztah k regionu.
- Podpora projektů iniciovaných dětmi a mládeží.
- Vznik a podpora center podchycujících iniciativu dětí a mládeže a podporujících komplexní realizaci projektů dětí a mládeže.
- Podpora časopisů a médií vytvářených dětmi a mládeží.
- Školení a příprava lektorů a dobrovolníků pro volnočasové aktivity dětí a mládeže.
- Realizace projektů vytvářenými dětmi a mládeží.

### **Podoblast 3.7**

#### **Výchova k tradicím a znalosti folklóru**

**Cíl:** Tradice jako spojení místa a dědictví předků vzbuzují hrdost a sounáležitost místních obyvatel. Pěstování tradic přináší úctu a radost z mezigeneračních setkání. Povznesení pozitivních forem místního patriotismu s dopady na úctu k regionu, vazbu na obec a společenství a s efektem snižování odlivu mladé generace. Pěstování krojovaných slavností.

#### **Aktivity:**

- Vysvětlovat významy tradic, vyzdvihovat jejich poselství a propagovat místní zvyky.
- Navázat spolupráci s církví a připravovat společné programy.
- Pomáhat hledat tradice minoritních etnik ( romské, vietnamské, ukrajinské).
- Iniciovat poznávání cizích (nemístních) tradic
- Podpora dokumentace místní kultury a živé paměti pamětníků.
- Akce obnovující či zakládající tradice pro širokou veřejnost.
- Aktivity podporující místní patriotismus.
- Podpora projektů a programů posilující vztah dětí a mládeže k venkovu a místnímu dědictví.
- Kurzy řemesel, lidových zvyků a umění.

### **Podoblast 3.8**

#### **Zvyšování otevřenosti samosprávy a zapojování veřejnosti**

**Cíl:** Zkvalitnění nabídky zájmových činností pro obyvatele, stmelování v zájmových komunitách. Posílení sdílení a spolupráce. Zvyšování účasti obyvatel ve veřejném životě. Lidé si musí být vědomi své vlastní odpovědnosti za věci veřejné.

#### **Aktivity:**

- Podpora vzdělávání komunikace s veřejností, novináři a vedení veřejných setkání či pracovních skupin.
- Pomoc obcím při projednávání s veřejností.
- Podpora kvalitního zapojení vlastníků a veřejnosti do rozhodování v území.
- Podpora kvality a metodiky informovanosti obyvatel o obecních problémech.
- Podpora technického vybavení pro tvorbu lokálních zpravodajů a jejich vzdělanosti.
- Podpora aktivit k většímu zapojení obyvatel do života komunity.
- Veřejné diskuze s tvůrci předkládajícími návrhy podstatných změn na katastrálních území mikroregionu.
- Aktivní osvěta obecních úřadů směrem k veřejnosti (zveřejňování dílčích kroků při různých

administrativních úkonech).

- Podpora budování metropolitních sítí a tím zefektivnění obecní správy (e-government).

### **Podoblast 3.9**

#### **Posilování místního partnerství**

**Cíl:** Vyšší úroveň spolupráce a mezi podnikatelským, neziskovým a veřejným sektorem, rozvoj projektů partnerství, vyšší míra zapojení veřejnosti do strategických procesů a zvýšení znalostí veřejnosti o jejich obsahu a tvorbě. Zapojení aktivních osobností do rozvoje a komunikace v regionu a celkově vyšší využití lidského potenciálu.

MAS jako opora a zázemí rozvoje regionu

Služby a zázemí ve vzdělávání a poradenství zaměřené na asistenci při vypracování a realizaci projektů. Předávání zkušeností, meziregionální a přeshraniční spolupráce a předávání modelových zkušeností. Partnerství mezi sektory. Podpora místních subjektů v projektové činnosti

Aktivity:

- Podpora systémů efektivní komunikace mezisektorového partnerství.
- Vyhledávání, efektivní využívání a rozvoj lidského potenciálu.
- Zapojování veřejnosti do realizace rozvojové strategie.
- Podpora aktivit zapojení veřejnosti do rozhodovacích procesů.
- Podpora aktivit propojení nestátních neziskových organizací (NNO) a podnikatelů.
- Podpora koordinačních aktivit událostí v území, jejich propojování.
- Posilování role MAS.
- Vyhledávání a zapojování aktivních místních lídrů, místních autorit.
- Podpora mezigeneračních aktivit.
- Šíření povědomí o metodě LEADER.
- Předávání zkušeností s prací v MAS formou publikací, konferencí, setkání i konzultací.
- Iniciace spolupráce venkovských subjektů v MAS a na regionální úrovni.
- Podpora společenské odpovědnosti firem i individuálního dárcovství ve prospěch regionu.
- Vyhledávání finančních zdrojů.
- Prezentace činnosti MAS a regionu.
- Administrativní a odborné zajištění realizace rozvojové strategie.
- Sběr příkladů dobré praxe a přenos zkušeností.
- Poradenské, konzultační a servisní organizace pro území
- Zajišťování propagace regionu, především v oblasti cestovního ruchu.
- Zajišťování projektové přípravy a administrativního zázemí pro MAS.
- Vytváření komunikačního prostoru pro členy MAS.
- Koordinace a vzdělávání informačních center v regionu.
- Nabízení možností vzdělávání partnerů MAS.
- Podpora navazování mezinárodní spolupráce a partnerských výměn a studijních cest.
- Podpora získávání mezinárodních zkušeností a informací.
- Navazování kontaktů a výměna zkušeností s dalšími organizacemi.

- Přenos zkušeností s vytvářením místního partnerství, přípravou a realizací projektů.
- Spolupráce v rámci sítě místních akčních skupin a dalších organizací na všech úrovních.
- Získávání expertů a šíření informací.
- Vyhledávání a konzultace projektových záměrů.
- Příprava a iniciace regionálních projektů k realizaci rozvojové strategie území.
- Realizace projektů spolupráce a zrcadlových projektů.
- Vyhledávání partnerů pro region a projekty.

## **CÍL Priority P4) IV.1 Obnova a tvorba krajiny**

### **Podoblast 4.1**

#### **Udržitelné obhospodařování zemědělské krajiny a lesů**

**Cíl:** Zachování krajinné struktury a její produkce s adekvátními změnami využití, zajištění provázanosti produkce a udržitelného využití pozemků. Doplnění technického zázemí subjektů obhospodařující luční porosty v průběhu celého roku s ohledem na místní podmínky. Motivace podnikatelských subjektů k obhospodařování špatně přístupných, malých a okrajových pozemků.

#### **Aktivity:**

- Podpora zkvalitnění stád (nákup, nákupy plemeníků)
- Investice do techniky a technologií pro obhospodařování krajiny, podpora investic do techniky určené ke sklizni píce.
- Investice do techniky určené k udržování okrajových pásem travnatých pozemků.
- Podpora technického zajištění obhospodařování ploch (tvorba zázemí pro uskladnění píce, výstavba a rekonstrukce zimovišť, investice do techniky určené k údržbě pastvin).
- Podpora využití produkce biomasy na hůře dostupných, méně atraktivních, svažitých a ostatních marginálních pozemcích k pastvě zvířat (budování a obnova pastevních areálů při zachování prostupnosti krajiny).
- podpora investic do techniky určené k údržbě TTP –smyky, brány, válce atd.

### **Podoblast 4.2**

#### **Zachování a obnova krajinných hodnot a přírodního dědictví**

**Cíl:** Vytvoření podmínek pro trvalé zachování a zlepšování biologické i estetické kvality krajiny, rozvoj udržitelného využívání krajiny a její údržby. Ochrana přírodně hodnotných území a lokalit. Tvorba kulturní krajiny plnící svoje ekologické funkce. Zlepšení vzhledu krajiny a zvýšení její ekologické stability a přitažlivosti. Koncepční plánování a spolupráce.

#### **Aktivity:**

- Podpora ochrany biodiverzity.
- Podpora zajištění odpovídající formy vlastnictví (výkupy, pronájmy) přírodně cenných lokalit a jejich údržba s ohledem na zachování jejich hodnoty.

- Výkup pozemků cenných z krajinného hlediska za účelem jejich zachování a údržby.
- Obnova a budování prvků územního systému ekologické stability.
- Obnova původních krajinných prvků (zalesnění, deregulace toků, remízy, aleje, rybníky, tůňe, travní porosty).
- Vznik nových funkčních prvků přispívajících ke stabilitě krajiny (rybníky, poldry, remízy, parkové úpravy v návaznosti na sídelní útvary, meze).
- Podpora šetrné údržby krajiny (pastva, kosení luk apod.).
- Obnova historických stezek a cest, podpora jejich výkupu do vlastnictví obce a zapsání na seznamy veřejně přístupných stezek a komunikací do výkresových částí územních plánů.
- Obnova, budování a ochrana drobných staveb v krajině (křížky, kapličky, zídky, studánky, lavičky, odpočívadla apod.). Budování mostků a lávek, vyhlídek a dalších drobných zařízení zpřístupňující krajinu.
- Podpora aktivity veřejnosti a institucí pro údržbu krajiny (řeka, potoky, podél cest).
- Podpora krajinného plánování a koncepční spolupráce subjektů, zachování kvalit neurbanizovaných částí krajiny.
- Obnova a vznik nových krajinných prvků.
- Podpora mapování přírodního dědictví regionu.
- Revitalizace potoků a retenčních nádrží.

#### Podoblast 4.3

##### Hospodaření s odpady a revitalizace černých skládek a zátěží

**Cíl:** Další rozšíření třídění a recyklace odpadů, využívání kompostování, energetické využívání biomasy. Cílem je zamezit dalšímu rozšiřování a vzniku nových černých skládek v regionu. Motivace obcí, NNO i privátního sektoru k revitalizaci zasažených pozemků.

##### **Aktivity:**

- Akce směřující ke zlepšování třídění odpadů – rozšiřování počtu sběrných míst, sběrné dvory, pytlový sběr, motivační systém sběru recyklovatelných odpadů.
- Využití bioodpadu ke kompostování v místě vzniku – podpora domácího a komunitního kompostování.
- Energetické využití odpadní biomasy a dřeva – obecní kotelny, kogenerační jednotky apod.
- Podpora ekologického skládkování černě uloženého odpadu.
- Podpora sanace a výsadby na zasažených plochách.
- Podpora preventivních opatření.
- Podpora vzniku zařízení na likvidaci a využívání bioodpadu.
- Podpora společných řešení problematiky nakládání s odpady.
- Podpora budování sběrných dvorů, úložišť inertního materiálu a obecních kompostáren.
- Podpora aktivit směřující ke kvalitnímu a účinnému třídění odpadů, odstraňování nebezpečných odpadů a likvidaci nepovolených skládek

#### Podoblast 4.4

##### Zvyšování environmentální odpovědnosti a udržitelné nakládání s přírodními zdroji

Cíl: Uplatnění dlouhodobých pohledů na bohatství regionu, zlepšení energetické bilance a snížení závislosti na spotřebě energií, zlepšení kvality vody a vztahu obyvatel k prostředí. Obnova a rozvíjení environmentální vzdělanosti obyvatel v oblasti produkce a likvidace odpadů.

**Aktivity:**

- Podpora stavebních a technických úprav vedoucích k úspoře energie.
- Podpora výstavby, rekonstrukce a modernizace čističek odpadních vod.
- Výstavba, rekonstrukce a modernizace zařízení zásobování pitnou vodou drobného rozsahu.
- Podpora využití solární energie ve výrobě i bydlení – zařízení, studie.
- Podpora společných řešení odpadních vod a zásobování pitnou vodou, zejména projektové dokumentace.
- Podpora zpracování energetických auditů a projektů na nízkoenergetické úpravy veřejných budov.
- Podpora přechodu na ekologicky šetrné topné systémy a systémy na místní biomasu.
- Podpora aktivit ke zvyšování povědomí a aktuální úrovni znalostí a řešení energetických úspor a jejich aplikací.
- Podpora aktivit zvyšování povědomí a aktuální úrovně znalostí a řešení využívání obnovitelných zdrojů energie.
- Podpora pěstování a zpracování energetických plodin včetně pořizování strojního vybavení.
- Podpora modernizace malých vodních elektráren.
- Podpora úprav budov vedoucích k úsporám energie.
- Osvěta a poradenská činnost v oblasti nízkoenergetických opatření.

**Podoblast 4.5**

**Zlepšování vodního režimu v krajině a hospodaření s vodou**

Cíl: Zlepšení vodního režimu a stavu krajiny, zlepšení kultury nakládání s krajinným prostorem a dlouhodobé plánování užitných a ekologických změn v krajině.

**Aktivity:**

- Podpora řešení vedoucích k zadržování vody v krajině a dalších protipovodňových opatření včetně poldrů.
- Podpora revitalizace malých vodních toků a revitalizace meliorací.
- Revitalizace rybníků a vodních nádrží.
- Podpora osvětových aktivit v oblasti protipovodňových opatření a hospodaření s vodou v krajině.
- Podpora realizace protierozních remízků a dalších krajinnotvorných opatření zabraňujících erozi.
- Podpora citlivé údržby porostů na březích řek s ohledem na posílení rekreační a estetické funkce.

- Podpora úprav říčních koryt v intravilánech obcí přírodě blízkým způsobem.
- Podpora budování kořenových čistíren a jiných alternativních způsobů čištění odpadních vod přispívajících k dalším funkcím v území.



**Tabulka: Priority - cíle -podoblasti podpory - MAS Hustopečsko**

PRIORITY MAS	Integrované cíle		Podoblasti podpory	
	CÍL			
P1) Podpora malého a středního podnikání	I.1	Podpora podnikání a vznik pracovních míst	1.1	Podpora venkovských podniků a podpora vzniku nových pracovních příležitostí
			1.2	Budování spolupracujících sítí výrobců a podpora prodeje místních výrobků a služeb
			1.3	Inovativní a výrobky a služby
	I.2	Podpora zemědělské prvovýroby a potravinářské produkce	1.4	Podpora zemědělských podniků a podnikatelů
			1.5	Zvyšování kvality a kapacity služeb pro cestovní ruchu
	I.3	Rozvoj cestovního ruchu	1.6	Zvyšování turistické atraktivity území a rozvoj vybavenosti infrastruktury
			1.7	Venkovský cestovní ruch
P2) Rozvoj komunitní společnosti	II.1	Obnova a údržba sídel	2.1	Podpora bydlení na venkově
			2.2	Zlepšování kapacity sídel pro trvalé bydlení a harmonický růst sídel
			2.3	Obnova a rozvíjení tradičního vzhledu obcí
			2.4	Kultivace veřejných prostranství, veřejné zeleně s ohledem na sociální vazby
			2.5	Záchrana a obnova historické architektury a technických památek včetně osvěty
			2.6	Obnova a rozvoj místní dopravní a technické infrastruktury
			2.7	Budování a úprava cyklostezek a cyklotras
	II.2	Rozvoj komunitní společnosti - účast na řízení samosprávy	2.8	Rozvoj komunitních služeb na venkově
			2.9	Podpora aktivit neziskových a dobrovolnických organizací, svazů, spolků, kulturních a sportovních zájmových skupin a jiných občanských společenství
			2.10	Zlepšování dopravní dostupnosti a obslužnosti v regionu

			2.11	<b>Péče o dědictví regionu a zapojování veřejnosti do ochrany a využití</b>
			2.12	<b>Podpora kulturního a společenského života</b>
			2.13	<b>Zvýšení sociální soudružnosti v regionu</b>
			2.14	<b>Modernizace samosprávy</b>
<b>P3) Vzdělávací a sociální programy</b>	III.1	<b>Vzdělávání a aktivizace lidských zdrojů</b>	3.1	<b>Podpora zaměstnanosti a rozvoj vzdělanosti v souladu s potřebami regionu</b>
			3.2	<b>Propagace regionu a spolupráce podnikatelských subjektů</b>
			3.3	<b>Podpora vzdělávacího potenciálu venkovských škol a mimoškolních vzdělávacích aktivit</b>
			3.4	<b>Zajištění přístupu k celoživotnímu vzdělávání v regionu MAS</b>
			3.5	<b>Posilování environmentální vzdělanosti a odpovědnosti k životnímu prostředí</b>
	III.2	<b>Iniciace lidských zdrojů a propagace aktivit MAS</b>	3.6	<b>Aktivizace zájmu dětí a mládeže o život obce a rozšiřování jejich zájmů</b>
			3.7	<b>Výchova k tradicím a znalosti folklóru</b>
			3.8	<b>Zvyšování otevřenosti samosprávy a zapojování veřejnosti</b>
			3.9	<b>Posilování místního partnerství</b>
<b>P4) Obnova a tvorba krajiny</b>	IV.1	<b>Obnova, údržba a tvorba krajiny</b>	4.1	<b>Udržitelné obhospodařování zemědělské krajiny a lesů</b>
			4.2	<b>Zachování a obnova krajinných hodnot a přírodního dědictví</b>
			4.3	<b>Hospodaření s odpady a revitalizace černých skládek a zátěží</b>
			4.4	<b>Zvyšování environmentální odpovědnosti a udržitelné nakládání s přírodními zdroji</b>

			4.5	Zlepšování vodního režimu v krajině a hospodaření s vodou
--	--	--	-----	---

### NÁVRHOVÁ ČÁST MAS HUSTOPEČSKO - PRIORITY MAS

P1) Podpora malého a středního podnikání			P2) Rozvoj komunitní společnosti	P3) vzdělávací a sociální programy	P4) obnova a tvorba krajiny
Podpora podnikání	Podpora regionální výroby	Cestovní ruch, kultura	Občanská vybavenost	Kooperace	Investice do ŽP
Nakoupení společné vinařské a vinohradnické techniky	Vybudování provozovny pro výrobu regionálních specialit	Nástavba obecního sklepa a rozšíření muzea	Prostory pro děti spojené s místností pro šachy	Setkání začínajících podnikatelů se starostou a radou města na téma Rozpoznávání příležitostí a inovací	Odpadové hospodářství
Mobilní stánek pro tetičky	Výroba domácí medoviny	Brožura o Bohumilicích	Umělá tráva vedle hlavního hřiště s osvětlením	vzdělávání seniorů	Obnova mokřadů
Projekty podpory zaměstnanosti znevýhodněných skupin	zpracování meruněk	Odpočívadla na vinařské stezce + informační tabule	Tribuny u hřiště	workshop esoterika	výsadba krajinné zeleně
Rodinná zemědělská farma	víno jako životní styl	Vybudování Infocentra	Rekonstrukce klubovny	výuka folklórní hudby	revitalizace krajiny

Rozšíření provozovny		Kulturní centrum obce se správou sokolovny a organizováním obecních akcí	Dobudování obecního sklepa	maminko tatínku , pojďme do knihovny	obnova rybníky
Selská zoo s restaurací a krajovými specialitami		Výstavba rozhledny u Vetřáku	Kulturní a besední centrum a rekonstrukce zahrady	výuka mladých hasičů	přírodní koupací biotyp
Vytvoření regionálního webového portálu vč. e-shopu Vinaři Hustopečska + regionální produkty... (kt. bude pro všechny vinaře, výrobce zdarma)		Oprava cest ve vin. tratích a zpevnění - instalace cedulí	Velký kalendář starých občanů v kroji	veselá biofarma	protipovodňové opatření
Rybolov - chyt' a pust'		Vinobraní; občasný kulturní doprovod	Propojení knihovny a informačního centra	zpěv a tanec	zeleň v obci
Investice do ubytovacích kapacit		Krajská postupová přehlídka vesnických ochotnických souborů Jarní Sešlost	Rekonstrukce městského stadionu	výuka střelby	ČOV
Využití areálu Formanky pro sportovce a jejich soustředění.		Rozšíření kapacit pro výuku, ubytování + pracovní prostory	Nonstop otevřený kostel pro turistické účely - MŘÍZE	osvěta EVVO	kompostárna
Bezplatná reklama pro podnikatelské subjekty		Restaurování fasády věže - kostel Uherčice	Rekonstrukce a rozšíření kapacity místní Sokolovny (elektroinstalace, podlahy, střechy, postranní okna, výměna plynového kotle)	třídění odpadů - ekologické vzdělávání	revitalizace Stráž

Částečná dotace na mzdy zaměstnanců (absolventy škol)		Oprava divadelního sálu	Vybudování nového povrchu na tanečním parketu, kde se v létě pořádá většina kulturních akcí	ergoterapie pro maminky	Rozšíření Ekocentra
farmářské trhy		Další opravy spojené s kostely	Nákup stolů s lavičkami		obnova vodních toků
půjčovna krojů		Vybavenost na akce - stánek, jeviště	Oprava fary - dezolátní stav - fasáda, nevyužitě druhé patro, dvůr		výsadba aleje
servis cykloturistika		Propagační materiály - brožury, dvd, pomůcky, skleničky apod..	Materiální zázemí pro činnost		obnova remízků
porážka- ekologické zemědělství		Sjednocená propagace	Pořízení regionálních krojů		naučné stezky ornitologie
		Zakoupení párty stanu, využití společenských akcí	Obnova fasády kostela se zabezp.proti poškozování divokými holuby		zelené pásy podél polních cest
		Vybudování cyklostezky Popice - Strachotín	Etapovaná rekonstrukce fary na společenské centrum pro mládež a seniory		arboretum
		Vybudování Info tabulí s naučnou stezkou o historii obce, tradicích a pamětihodnostech	Tísňová péče		

		Případně Infocentrum pro turisty	Odstraňování bariér v Hustopečích		
		Hyppeturistika	Vybudování reprez. venkovního areálu pro nejen hodovou zábavu		
		Propagační materiály a CD folk. souboru	Zakoupení cimbálu pro hudební školu		
		Pořízení regionálních krojů	Oprava městského stadionu (nová atl.dráha a sektory, tribuna a zázemí)		
		Festival mužáckých sborů	Vybudování bruslařské plochy pro zimní a inline bruslení		
		Besedy s občany zaměřené na historii a vzkříšení zapomenutých tradic a zvyků regionu spojené se zpěvem a hudbou.	Rozšíření internetové televize Hustopečsko + příhraniční regiony v Rakousku		
		Podpora dětských a mládežnických folklórních spolků a jejich propagace v rámci celé ČR.	Upravit terén a vybudovat dětské hřiště pod sadem ve vinařství Sonberk, náklady odhaduji na 1 milion korun.		
		Zřízení jednoduchého ubytování pro poutníky na značené Svatojakubské poutní cestě (po dokončení povede z Polska až do španěl. Santiaga de Compostela).	Přeměna bývalého koupaliště na odpočinkovou zónu		
		Stavba vyhlídkové věže ve viniční trati			

		Zřízení turistických tras v katastru obce			
		Organizace vinařských akcí			
		Založení zahrávek a odehrávek hodů (hodky na Sv. Václava)			
		Obnova dětského folk. Kroužku v Hustopečích			
		Uspořádání přehlídky cimbálových muzik, odehrávek hodů v termínu přesunutých svatováclavských hodů			
		Organizace seminářů s lidmi udržujícími lidová řemesla a osvětové semináře s národopisnými tématy			
		Série závodů v atletice pro děti a mládež v návaznosti na Břeclavsko a Brněnsko			
		Na zpustlé stráni v lokalitě Svidrunk mezi vinicemi, v místě kde dle archeologa prof. Josefa Ungera byla středověká obec Dobřetín, vytvořit křížovou cestu a naučnou vinařskou pěšinu a navázat tak na kulturně – historické dědictví v našem katastru, jako je kaplička, křížek a poničená socha sv. Gotharda a tak částečně obnovit historické struktury krajiny. Vznikl by zároveň okruh, který by navazoval na Moravskou vinnou stezku v blízkosti vinařství Sonberk a Gotberg.			

		<p>Cyklostezky (opravit) z Hustopeč přes vrch Žebrák (vysílač) k vinařským domům SONBERK a Gotberg (původní cesta je velmi zničená, přesto, že je osázená směrovým značením pro cyklisty). Od vysílače vybudovat novou podél meruňkových sadů k vinicím Sonberku, následně ve vinicích Sonberku vybudovat zpevněnou cestu pro cyklisty, čímž by se současně zabraňovalo erozi půdy. Cesta by pokračovala přes vinařský dům SONBERK, dál by se musela opravit obecní příjezdová cesta na Sonberk od státní silnice spojující Hustopeče s Popicemi. A odbočka pod vinicemi viniční tratě Sonberk k vinařství Gotberg (také zničená cesta z dob družstva). Náklady na zpevnění cest ve vinicích Sonberk odhaduji na cca 2 miliony Kč</p>			
		<p>Modernizace a rekonstrukce amfiteátru na Křížovém vrchu (Krajcperk) pro vytvoření podmínek na pořádání kulturních akcí. Jedná se hlavně o oplocení areálu, oprava pódia a instalaci moderní elektroinstalace (elektrické zásuvky v okolí pódia).</p>			
		<p>Posílení turistického ruchu - dokončení a napojení cyklostezky Bořetice - Kobyly - Vrbice</p>			
		<p>Rozhledna na Kobylym vrchu</p>			
		<p>Úprava naučné stezky Láčary do okruhu</p>			
		<p>Vybudování cyklostezky po nezpevněných polních</p>			



16	4	42	26	11	20
----	---	----	----	----	----

